VRANEC

ŠKOLSKI LIST GIMNAZIJE LUCIJANA VRANJANINA • ŠKOLSKA GODINA 2018/2019 BROJ 22

TEMA BROJA

Umjetnost 21. stoljeća

ŠKOLA ZA ŽIVOT

Kurikularna reforma

RAZGOVARALI SMO

M. Orsag, L. Svetina

PUTOVANJA

Grčka, Japan, Kolumbija

ISBN: 1845-2841
SIJEČANJ 2019. CIJENA: 10kn

VRANEC

školski list Gimnazije Lucijana Vranjanina

IMPRESSUM

NAKLADNIK:
Gimnazija Lucijana Vranjanina,
Trg hrvatskih pavlina 1,
10090 Zagreb

ZA NAKLADNIKA:
Milica Medak, dipl.ing.

NAKLADA:
300 primjeraka

CIJENA:
10 kuna

GLAVNA UREDNICA:
Mia Laura Jurčić

LEKTORICA:
Mia Laura Jurčić

VODITELJ NOVINARSKE SKUPINE:
Krunoslav Matošević, prof.

GRAFIČKA PRIPREMA:
Goran Žunić

TISAK:
Printera grupa d.o.o.

NOVINARI:
Magdalena Biškup, Mia Laura Jurčić, Rea Kurtović, Dario Šušnić, Viktor Mršić, Ana Kafadar, Dominik Tomić

SURADNICI:
Jan Kuzman, Jakov Budić, Marija Stojanović, Izidor Dužanec, Nina Junaković, Igor Jadan, Sara Gojšić, Dora Filipović, Korina Fajt, Pia Rebić, Karla Krešić, Martin Jovanović, Leon Puljević, Valentina Katia Garić Touma, Nika Smadilo, Gordana Tašner, Ivan Ljubičić, Ivan Kulfa, Antonio Batista, Karla Kolić, Magali Todorić, Dina Cetušić Jakopović, Dario Kiramrios

FOTOGRAFIJE:
Tina Kadoić, Gordana Tašner, Maja Zelčić, učenici, mreža

Uvodnik

Dragi učenici, poštovani roditelji i profesori,

pred vama je još jedan broj našeg školskog lista. Vranec je nešto na čemu svake godine sudjeluju učenici svih razreda, te tako dokazujemo da čovjek ne mora biti novinar kako bi napisao kvalitetnu priču. Naša je škola prepuna mladih i talentiranih ljudi te smo iznimno ponosni što imamo mogućnost predstaviti se putem ovih novina.

Osim informativnih vijesti o natjecanjima, priredbama i maturi, u novine smo uvrstili i osvrte na projekte na kojima su naši učenici sudjelovali. Donijeli smo i naše, sad već tradicionalne, osvrte na izlete, kako bismo pokušali barem malo dočarati predivnu atmosferu zajedništva koju svatko u ovoj školi osjeća.

Umjetnost je sveprisutna u našim životima te smo upravo iz tog razloga odlučili ovaj broj posvetiti modernim vrstama umjetnosti; stand-up, filmovi, serije i ples samo su neke od oblika umjetnosti koje smo odlučili istražiti. Da je umjetnost zaista u svemu, dokazuje i naša bivša učenica Lucija Svetina, koja je umjetnost pronašla u kardiokirurgiji.

Nakon umjetnosti, skrenuli smo pozornost na školstvo. Iz svačijih ćete usta čuti o tome što i kako treba mijenjati, ali tko je sposobniji za napisati nešto o toj temi od onih kojih se to izravno tiče?

Također, časopis sadrži brojne kolumne koje se dotiču aktualnih tema, a raznovrsnost tekstova ukazuje na raznolikost interesa naših učenika.

Naposljetku, nismo zaboravili osvrnuti se na najvažnije događaje 2018. godine. Slavili smo sportske uspjehe, ali smo i izgubili velikane glazbenog i glumačkog svijeta te smo im odali počast, shvaćajući kako nikada ne treba zaboraviti one koji su za života napravili velike stvari.

Nadamo se da ćete uživati u svemu pripremljenom!

Mia Laura Jurčić, glavna urednica

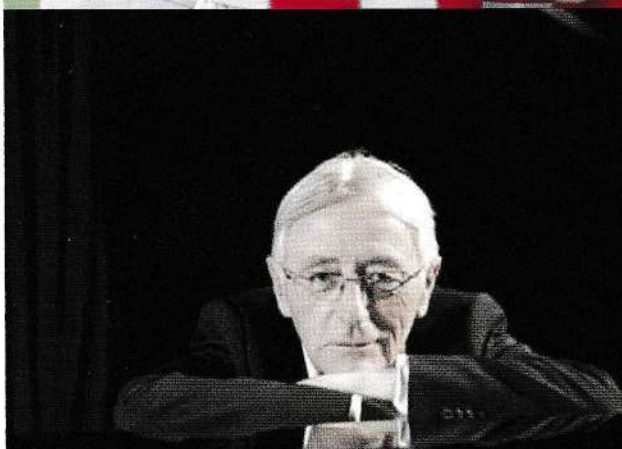
SADRŽAJ

10 Year Challenge
Advent u Zagrebu najbolji u Europi
Povijesni uspjeh hrvatskog nogometa
Marina Orsag
Internetski fenomen meme
Šest najbizarnijih oblika moderne umjetnosti
Geografija u praksi

Sport

2018. bila je plodna godina za hrvatski sport. Naša nogometna reprezentacija okitila se srebrnom medaljom na Svjetskom prvenstvu u Rusiji, što je ujedno i najveći zapamćeni uspjeh još od '98. godine kada su na čelu s Ćirom Blaževićem doma donijeli broncu. U polufinalu slavili smo protiv Engleza s 2:1, no snove nam je srušila Francuska u finalu pobjedom od 4:2. To nije spriječilo Hrvate da dočekaju vatrene kao prave prvake. Dugo se u zemlji nije osjetila takva atmosfera zajedništva. Potkraj godine, naši su tenisači osvojili Davis cup te nas još jednom učinili ponosnima. Individualno, velika su priznanja dostigli nogometaš Real Madrida i Hrvatske reprezentacije Luka Modrić i Sandra Perković u bacanju diska.

Pro/preživjeli smo 2018.

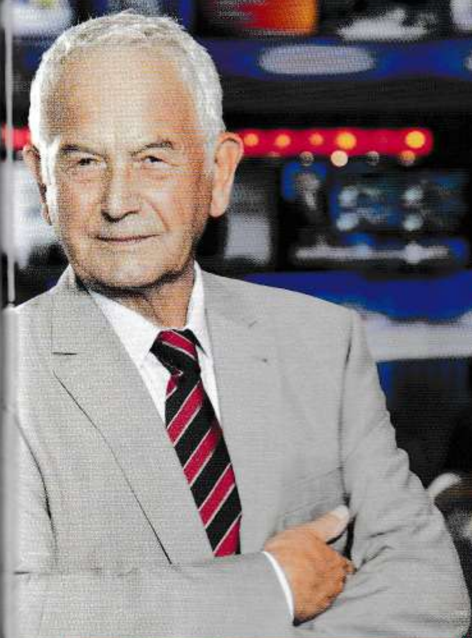
Preminuo Oliver Dragojević

Zemlja se još slavila zbog uspjeha u nogometu kada nas je iznenada, u 71. godini napustio Morski Vuk. Još jednom bili smo ujedinjeni – ovoga puta, u tuzi. Zauvijek ćemo ga pamtiti po bezvremenskim hitovima.

Prirodne nepogode

Požari su ove godine zahvatili Portugal i Grčku odnijevši više od 90 žrtava. U saveznoj državi Kaliforniji progutali su gradić Paradise. Požari nisu bili jedina katastrofa. Dogodili su se cunamiji, prvo na području indonezijske pokrajine Sulawesi, a zatim na Javi i Sumatri. Uzeli su čak 2300 života.

Žuti prsluci

U Francuskoj su počeli prosvjedi protiv poskupljenja cijene goriva, tvrdeći da Macronova vladavina pogoduje bogatima, a siromašne osiromašuje. Izdigao se pokret zvan „žuti prsluci" zbog fluorescentnih prsluka koji su vozači dužni nositi. Pokret je vrlo brzo uzeo maha te postao nasilan. Svoj utjecaj proširio je i na Belgiju gdje započinju prosvjedi.

Preminuo Milan Sijerković

Na veliku žalost, ostavio nas je i legendarni meteorolog Milan Sijerković u 84. godini života. Imali smo privilegiju gledati njegove vremenske prognoze popraćene izrekama gotovo pola stoljeća. Svijet meteorologije više nikada neće biti isti.

Vijesti iz Britanije

U oku javnosti našao se britanski dvor s dočekom nove bebe princa Williama i Catherine Middleton. No tu nije bio kraj opčinjenosti vijestima iz Britanije. U svibnju 2018. princ Harry i Meghan Markle izrekli su sudbonosno da pred milijunima svjedoka.

Istraživanje svemira

26. studenog NASA-ina bespilotna letjelica stigla je na Mars te započela dvogodišnju misiju skupljanja informacija s Crvenog Planeta.

Rea Kurtović, 4.A

Luckova škola

Luckova škola je niz predavanja iz matematike za učenike osnovnih škola. Predavanja se održavaju jednom mjesečno u dva termina, jedan za učenike petih i šestih, a drugi za učenike sedmih i osmih razreda. Teme koje se obrađuju su prvenstveno natjecateljske te izlaze iz okvira redovnog gradiva matematike osnovne škole.

Škola je nastala s idejom da se učenicima omoguće posebne pripreme prvenstveno za *Lucko* – ekipno natjecanje iz matematike za učenike osnovnih škola, ali i za ostala matematička natjecanja.

Predavači na *Luckovoj školi* su dvoje učenika naše gimnazije koji uz pomoć profesorice slažu predavanje na dogovorenu temu te pripremaju odgovarajuće zadatke.

Predavanja su primjerena učenicima koji dolaze te ih predavači prilagođavaju u hodu kako bi što bolje zainteresirali učenike za temu. Koncipirana su na način da se prvo kroz neki zadatak objasne novi pojmovi i strategije rješavanje takvih tipova zadataka, a zatim da učenicima vremena da pokušaju samostalno riješit sličan zadatak.

Atmosfera je uvijek vesela i predavači cijelo vrijeme kruže po učionici i svakome ponaosob daju savijete i pomažu prilikom rješavanja. Učenici su uvijek opušteni i mnogo se javljaju te daju svoje ideje za rješenje, izlaze pred ploču, komuniciraju međusobno i slično. Naglasak se stavlja na komunikaciju između učenika i predavača te svi kao tim pokušavaju doći do dobrog zaključka.

Budući da nisu svi isti te da nemaju svi jednako predznanje, onima koji savladaju neki zadatak prije drugih dobiju priliku da pokušaju riješiti neki teži zadatak, dok se onim slabijima odaje potrebna pažnja kako bi i oni shvatili temu.

Luckova škola izvrsno je iskustvo kako za učenike tako i za predavače. Nije lako izaći pred učionicu punu mudrih glava i objasniti im nešto te usput odgovoriti na hrpu nepredvidljivih pitanja. Usprkos tome, to je odlično iskustvo. Učiti druge nešto novo je jedan viši oblik znanja i predavači kroz to samo još učvrste svoje vlastito poznavanje teme, a pritom se i zabave.

S druge strane, učenici kroz zabavu nauče nešto novo i korisno za njihovo daljnje školovanje i natjecanje. Velik odaziv na predavanja očito i popularizira matematiku koja se često vidi kao nešto teško i dosadno, a nikako ne zabavno.

Nakon devedesetak minuta objašnjavanja i rješavanja, učenici odlaze sretni s novim znanjima, a predavači se smiju jer su po običaju prošli svega 15% pripremljenih zadataka. Na kraju krajeva svi su zadovoljni i jedva čekaju sljedeće predavanje.

Jakov Budić, 4.g

Dani plodova zemlje u Lucijanki

Svake godine u sklopu školskih događanja obilježavaju se i Dani plodova zemlje. Tako nas nisu zaobišli ni ove godine.

Nekoliko dana prije samog događanja razredima su dodijeljene teme koje moraju ostvariti. Svaki je razred dobio drugačije namirnice te s njima morao osmisliti jela koja su se posluživala žiriju, profesorima i učenicima. Ovogodišnje teme bile su utemeljene na namirnicama s ljekovitim svojstvima.

Dani plodova zemlje održali su se u petak, 19.11.2018. godine. Svake godine dvoje učenika preuzima ulogu voditelja programa i zabavljanja učenika. Naravno, tu je i tehnika koja brine o razglasu i glazbi. Svaki je razred dobio svoj stol za prezentaciju hrane te ga ukrasio na svoj način. Uloženi trud na kraju je nagrađen vrijednim nagradama. Nagrade nisu bile novčane, ali i sati bez odgovaranja dobro dođu. Nagrađivalo se u tri kategorije: zdravo, fino i lijepo. Žiri sastavljen od profesora hodao je od stola do stola kušajući hranu. Svaki je razred izabrao nekoliko prezentatora koji su na simpatičan način predstavili hranu i možda kojom lijepom riječi podigli ocjenu kod žirija. Nakon obilaska, ocjene su se zbrojile te su se proglasila prva tri mjesta za svaku od tri kategorije. Nakon formalnosti proglašavanja nagrada prešlo se na svima draži dio – zabavu koja je trajala do kraja dana te nam svima obilježavanje Dana zahvalnosti ostavila u dobrom sjećanju.

Jan Kuzman, 2.g

10 Year Challenge

Razmatrajući svijet u kojem živimo starogrčki je filozof Heraklit ustvrdio: „Pantha rhei" ili „Samo mijena stalna jest". Suvremeno doba to potvrđuje više neko bilo koje razdoblje prije. Svjedoci smo kako društvene mreže učestalo pokreću nove viralne trendove, a jedan je od posljednjih *10 year challenge* kojemu je cilj pokazati kako se pojedinac, ali i svijet promijenio u posljednjih deset godina i da "živimo u trenutku gdje je promjena tako ubrzana da počinjemo vidjeti sadašnjost tek kad počne iščezavati".

Odlučili smo i Lucijanku uključiti u ovaj "izazov" te načiniti njezinu "osobnu iskaznicu" od prije deset godina i osobnu iskaznicu današnjeg vremena:

LUCIJANKA 2008/2009.					LUCIJANKA 2018/2019.				
razred	jezična	opća	prirodoslovno matematička	broj učenika	razred	jezična	opća	prirodoslovno matematička	broj učenika
prvi	1	4	1	177	prvi	1	4	2	191
drugi	2	4	1	227	drugi	1	4	2	196
treći	2	4	1	217	treći	1	4	2	181
četvrti	2	4	1	211	četvrti	1	4	2	179
ukupno	7	16	4	**832**	ukupno	4	16	8	**747**

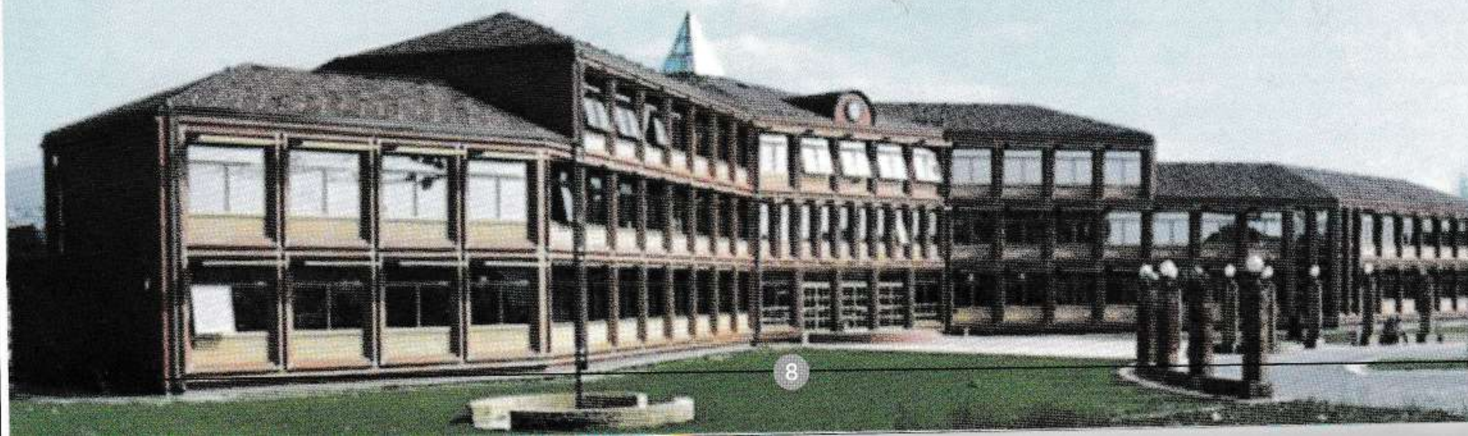
LUCIJANKA 2008/2009.			LUCIJANKA 2018/2019.		
uspjeh	odličan (5)	335	uspjeh	odličan (5)	518
	vrlo dobar (4)	343		vrlo dobar (4)	218
	dobar (3)	148		dobar (3)	9
	dovoljan (2)	1		dovoljan (2)	0
	nedovoljan (1)	5		nedovoljan (1)	2

iz grada Zagreba	izvan grada Zagreba	iz grada Zagreba	izvan grada Zagreba
672	160	497	251

Podaci koje smo prikupili pokazuju nam da je naša Lucijanka, osim deset godina starija, izgubila zamjetan broj učenika. Također, matematički se smjer poduplao, dok je jezični spao na manje od polovice prijašnjeg broja razreda.

Nismo sigurni jesu li profesori postali blaži ili učenici marljiviji, ali zasigurno nije zanemariv velik broj naših učenika koji prolaze s odličnim uspjehom.

Također, jako nam je drago da učenici van grada Zagreba izabiru našu školu te su naša vrata uvijek širom otvorena za sve učenike!

Advent u Zagrebu najbolji u Europi

Zagrebački je Advent, kao što je to već svima dobro poznato, jedna od najboljih, najljepših i najčarobnijih božićnih destinacija. Ova je predblagdanska manifestacija lani već treći put za redom bila izabrana za najbolju u Europi, no ove smo godine nadmašili sami sebe te pokazali da ovo zimsko vrijeme možemo učiniti još boljim, bogatijim i raskošnijim…

Tako je Advent postao zanimljiva atrakcija brojnim strancima i turistima koja svoju privlačnost zahvaljuje dobroj organizaciji Grada Zagreba u suradnji s Turističkom zajednicom i Etnografskim muzejom. Advent je trajao od 1. prosinca 2018. do 6. siječnja 2019. godine, a započeo je tradicionalnim paljenjem svijeće na vijencu oko Manduševca na Trgu bana Josipa Jelačića te dolaskom predsjednice Kolinde Grabar Kitarović i zagrebačkoga gradonačelnika Milana Bandića. Kao što to i obično biva, Zagreb je na svojim trgovima i ulicama pronašao način da primami ljude i da ih božićnim duhom te u ugodnoj atmosferi uspije razveseliti i učiniti ovo vrijeme upečatljivijim.

Ideja je Adventa prikazati i posvetiti se određenomu dijelu Hrvatske pa, kao što je lani glavna tema bila Slavonija, ove se godine trudilo predstaviti blagdansku tradiciju i običaje Hrvatskoga zagorja. Tako su se na ulicama otvorila brojna gurmanska mjesta sa širokom lepezom raznih jela i pića od kojih su glavne bile kobasice, fritule te zagorsko jelo zlevanka sa svojim neodoljivim mirisima, a kuhano su vino i čaj zagrijali ruke posjetitelja i tako im odvratili pažnju od niskih temperatura. Sve je bilo ukrašeno lampicama i fenjerima koji pogotovo noću daju fantastičan prizor, a otvorili su se i štandovi koji su prodavali razne stvarčice i ukrase živih boja. Na Tomislavovu je trgu bilo otvoreno klizalište za one koji uživaju zimske radosti, a manja su djeca imala priliku jahati male ponije. Sve je to, uz naravno dobru i opuštajuću glazbu, doprinjelo jednoj divnoj čaroliji i boljem raspoloženju pa zato nije čudno što su svakog dana ulice bile pune ljudi. Neki su se žalili na to što nemaju mjesta za parkiranje kad dođu u centar grada, no gužva je sastavni dio Adventa.

No, zašto se Zagreb toliko trudi Advent učiniti lijepim i ugodnim?

Došašće ili Advent vrijeme je u kojem se Hrvati i ostali kršćani duhovno pripremaju za blagdan rođenja Isusa Krista, a to vrijeme donosi ljubav, dobrotu, svjetlo, mir te posvećenost obitelji i bližnjima. Tu sreću Zagrepčani žele podijeliti jedni s drugima što, naravno, jača i potiče na veće hrvatsko zajedništvo. Isto tako, želja je naših predaka da očuvamo njihovu tradiciju i običaje te da cijenimo svoju kulturnu baštinu i sve ono što su nam oni ostavili. Zato ponosno možemo reći da je naš Advent najbolji u Europi!

Marija Stojanović, 2.a

Povijesni uspjeh hrvatskog nogometa

Prije početka svjetskog prvenstva u Rusiji malo tko je mogao zamisliti da će hrvatska reprezentacija ostvariti veliki uspjeh. Izbornik Dalić i njegovi izabranici doveli su Hrvatsku do finala. Nakon 20 godina, Hrvatska je ponovno osvojila medalju na najjačem nogometnom turniru na svijetu.

Nakon mučnih kvalifikacija u kojima je Hrvatska zauzela drugo mjesto u skupini, Vatreni su zauzeli prvo mjesto u grupnoj fazi natjecanja pobjedama protiv Nigerije, Argentine i Islanda te se plasirali u sljedeći krug natjecanja. U osmini su finala preko jedanaesteraca porazili Dansku, a u četvrtini su finala srušili domaćina Rusiju. Hrvatska se tako po drugi puta našla među četiri najbolje reprezentacije na svijetu. U polufinalu pred Vatrenima je stajala Engleska, a Hrvati su slavili poslije produžetaka. U finalu, na moskovskom stadionu Lužniki, reprezentacija koju mnogi nisu očekivali ni u najboljih šesnaest, susrela se s višestrukim svjetskim prvacima Francuzima. Hrvatski su reprezentativci u finalu bili poraženi rezultatom 4:2 i kući se vratili sa srebrom.

Ono što su izbornik Dalić i hrvatski reprezentativci ostvarili ostat će zauvijek zapamćeno u hrvatskom sportu. Reprezentacija koja se praktički jedva plasirala na prvenstvo dogurala je do kraja. Takav veliki uspjeh ne nosi samo sportsko, nego i društveno značenje. Kao što je već postao običaj svakog prvenstva, ljudi su i uoči ovog bili euforični i spremni podržati Vatrene na sve načine. Nakon početnih pobjeda u grupnoj fazi natjecanja Vatreni kao da su digli čitavu naciju na noge. Utakmice u drugom dijelu natjecanja pratile su tisuće ljudi na gradskim trgovima, u kafićima itd. Svakom novom pobjedom ljudi kao da su bili sretniji i imali više nade i vjere u veliki uspjeh. Nacija je barem u to vrijeme zaboravila na svakodnevne brige i probleme. Ljudi su bili sretni jer su znali da je njihovu zemlju, koja je naizgled toliko mala i nebitna, gledao cijeli svijet, a nogometaši su ju u jednom od najvećih sportskih događaja prezentirali na najbolji mogući način. Za Hrvatsku i njezin narod učinili su više nego bilo koji političar ili zastupnik posljednjih godina.

Povratak Vatrenih u domovinu pamtit će se jednako kao i sam uspjeh. Put od zračne luke do Trga bana Jelačića, dug oko petnaest kilometara, kojim su Vatreni išli u autobusu, bio je ispunjen cijelom svojom dužinom. Ukupno je pola milijuna ljudi došlo pozdraviti reprezentativce Doček Vatrenih najbolje pokazuje koliko su sretnom i ponosnom učinili našu zemlju i koliko su im Hrvati zahvalni.

Izidor Dužanec 2.a

Marina Orsag:

Kada na nastupu govorim o politički osjetljivoj temi, smatram da educiram ljude

Kad me pitala zašto radimo intervju, rekla sam joj da želim pričati s nekim tko se bavi novijom vrstom umjetnosti, na što se **Marina Orsag** nasmijala i objasnila mi kako stand-up, u očima zakona, nije umjetnost. S obzirom da sam bila na mnogim Marininim nastupima, neosporivo je da je to što ona radi umjetnost, a možda je još veće umijeće biti sposoban pokrenuti scenu na prostoru cijele bivše Jugoslavije. Velikim radom i neprekidnim trudom, Marina i ostali komičari svake večeri u Studiju smijeha, našem prvom *comedy* klubu, nasmijavaju ljude i pokazuju kako njihov posao nije pričanje viceva te kako kroz svoje tekstove skreću pažnju na važne probleme.

Kako si počela sa *stand-up* komedijom?

Dok sam radila u Americi kao dadilja, otkrila sam *stand-up* komediju i shvatila da je to nešto čime bih se željela baviti. Nažalost, kad sam se vratila u Zagreb ničega takvog nije bilo. 2004. godine Slavica Knežević i Marko Torjanac napravili su glumačku stand up radionicu. Slavica je to vodila i odradila najbolje što je mogla, uzevši u obzir da nije imala iskustvo *stand-up* komičara, tako da nam je ona bila svojevrsna mama *stand-upa*. Na početku nas je bilo 11 i nastupali smo pod nazivom Savski galebovi, ali to je trajalo otprilike mjesec dana. Kasnije nas je ostalo petero i zvali smo se Sve pet. Nakon nekog vremena, vjerujući da ću u budućnosti moći razviti karijeru kao komičarka, dala sam otkaz na poslu i tako je sve krenulo.

Jesi li ti prva započela sa *stand-up* komedijom na ovim prostorima?

S prostora bivše Jugoslavije mi i Slovenci glasimo kao najneduhovitiji narodi, a upravo smo mi prvi počeli. Nakon nas je došla Slovenija, zatim Srbija, Bosna i Hercegovina, pa Makedonija, a Crna Gora sada kreće sve više i više u te vode. Ja sam od početka postavila jasna pravila i nisam dopuštala da se naša komedija gradi na vicevima i tuđim šalama, nego su svi komičari morali pisati svoje tekstove, što je dovelo i do *hejtera,* ali bitnija mi je kvaliteta scene. U početku smo se dosta borili i s glumačkom scenom, koja nas je dosta šikanirala, ali kad su shvatili da naši nastupi pune dvorane, odjednom su svi postali komičari, što je dovelo do toga da smo ipak morali postaviti nekakve parametre.

Mnogi smatraju glumu i kazalište puno uzvišenijim od *stand-up* komedije, što ti misliš o tome?

Glumci imaju napisani tekst, netko im je napravio kostime, netko im je rekao kako da se ponašaju na sceni. U *stand-upu* to sve radi jedan komičar, tako da se ne bih složila s time da je gluma na višoj razini od ovoga čime se mi bavimo.

Smatraju li se komičari službeno umjetnicima?

Trenutno ne smijemo ni primirisati status slobodnog umjetnika, niti nas se svrstava u umjetnike.

Postoji li opravdani razlog zašto vam se ne dopuštaju prava umjetnika?

Pravilnik je sada u procesu mijenjanja, jer za komičare ne postoji posebna kategorija pa ne znaju gdje bi nas svrstali. Dok je Vitomira Lončar još radila u Zagrebu, postojala je naznaka da ćemo možda dobiti status slobodnog umjetnika, ali gledajući tko danas tamo to odlučuje, sumnjam da će se to u skorije vrijeme dogoditi. Dosta ljudi još ni ne zna izgovoriti čime se mi to bavimo, pa nas zovu *stand-by* komičarima, a mi smo trenutno stavljeni na *standby* za dobivanje prava.

Pokrenula si cijelu scenu, jesi li imala problema zbog toga što si žena u Hrvatskoj koja pokušava nešto novo napraviti?

Što se tiče samog izvođačkog dijela, u početku mi je to pomoglo jer sam bila jedina cura, a organizatori su obično tražili jednu curu i jednog dečka, tako da bih ja uvijek završila na nastupima. Ono što mi nije bilo lagano je činjenica da se od mene očekivalo da malo više pazim na ono što govorim, ali sada, nakon 14 godina, stekla sam određeni status gdje nije važno to što sam žena. Imala sam jedan nastup na kojem je većina publike bila muška, i kada bih ja bila na pozornici bilo je očito da mene ne žele slušati, već muške kolege, ali nakon ovoliko godina rada ovakve stvari te ne diraju previše. Što se tiče poslovnog dijela, tu se definitivno vidjela razlika između žena i muškaraca. Mislim da bi cijela ova priča bila puno drugačija da ju je od početka vodio muškarac, meni se puno stvari zamjeralo samo zato što sam žena. Kad žena očita bukvicu jer netko ne radi svoj posao, onda je frustrirana baba, a kad muškarac to napravi, onda je pravi vođa. Osim što sam sitna i dinamitna, također sam *gay*, što je definitivno jedan od razloga zašto nisam toliko prisutna na televiziji i u medijima, ali ja se ne bunim, imam preko 3500 nastupa u nogama u Hrvatskoj i daleko izvan nje, a to zaista nije mala stvar.

Kako si uspjela „odgojiti" toliko komičara na ovim prostorima?

Open mic sam otvorila kako bih pokrenula scenu, iako moji kolege tada nisu shvaćali zašto bih si htjela stvarati konkurenciju, ali smatram da što ti je bolja konkurencija, to si i ti bolji. Nakon pokretanja *Open mica*, tu su redovne radionice, svakodnevni rad na svakoj osobi koji oni/e nekad ne vide, omogućivanje što većeg broja nastupa u svim uvjetima i hrpa drugih stvari koje pomažu da se „odgoji" komičar/ka.

***Influencer* je riječ koju sve više čujemo, koje je tvoje mišljenje o njima?**

Oni su najveća noćna mora za nas komičare jer ih se oko toliko toga može sprdat, a ne smiješ ništa reći jer ti s jednim statusom mogu uništiti karijeru. Što je najbolje od svega, kad sam se jednom šalila na tu temu, meni su ljudi rekli da sam i ja jedna vrsta *influencera*.

Gdje bi voljela nastupiti?

Kad sam bila mala, uvijek sam gledala *Oscare* i govorila da želim biti tamo. Sestra bi me onda pitala želim li osvojiti *Oscara*, ali ja sam samo imala želju voditi ih. Tako da definitivno neka varijanta vođenja dodjele nagrada, ali i to se već sve ostvarilo. Vodila sam pregršt toga, od festivala do poslovnih domjenaka, a uskoro vodim i TED X Kotor, što mi je nekako svojevrsni dokaz da mi je i voditeljski dio sada već na visokoj razini.

Ove godine nisu uspjeli pronaći ni jednog komičara koji je htio voditi *Oscare*.

Ti to mene sada želiš pitati da ih ja vodim? Osjećam da to slijedi...

Većina nije htjela nastupiti na *Oscarima* jer ih je bilo strah hoće li nešto krivo reći. Što ti misliš o tome i koliko ti koristiš cenzuru u svojim nastupima?

Mislim da se uvijek moraš prilagoditi formatu. Zasmetalo me neki dan kad sam čula da u Hrvatskoj ne postoji kvalitetan humor koji oštro kritizira neke stvari, to apsolutno nije točno, svatko može doći ovdje u Studio smijeha i uvjeriti se u suprotno. Sigurno neću na nekom otvorenom događanju reći baš sve, ipak ću s vremena na vrijeme paziti na to što govorim. Znali smo se mi komičari prije šaliti da će nas uskoro početi hapsiti na pozornici i da dolaze neka tamnija vremena, a ako je čak i najveće svjetske komičare strah pričati, onda stvarno ne znam u kojem smjeru to sve ide.

Tvoja najpopularnija predstava je *Kaj bre?!*, koju si osmislila u smjeru borbe protiv predrasuda i pozvala kolega Aleksandra Perišića da ti se pridruži. Predstava se bavi hrvatsko-srpskom tematikom i izvodili ste ju po cijelom prostoru bivše Jugoslavije. Misliš li da je važno pričati o tim temama kroz humor?

Kaj bre?! je predstava koju sam osmislila nakon dosta nastupa naših u Srbiji i srpskih kolega u Hrvatskoj kad sam shvatila da još postoje velike tenzije između naših naroda. Izveli smo ju preko 70 puta i nikada nismo imali nikakvih problema. Mislim da je humor jako veliko oružje i da može promijeniti mišljenje o nekim stvarima. Neću nikada zaboraviti kada smo upravo s tom predstavom napunili Dom vojske u Nišu, gdje su nas svi divno dočekali. Zaista nikada nismo imali nikakvih problema s tom predstavom, čak smo ju izvodili i na puno kritičnijim mjestima u Hrvatskoj i Srbiji. Svaki put kada na nastupu govorim o nekoj politički osjetljivoj temi, smatram da educiram ljude koji su me došli gledati.

Imaš li najdraži nastup?

Jedan od najdražih je definitivno onaj kada sam rekla da sam *gay* u Beogradu pred 950 ljudi, i to nekoliko dana nakon otkazivanja parade, gdje su ljudi pljeskali još 5 minuta nakon, a ja sam se zatvorila u *backstage* jer su mi se noge odsjekle, ne od straha, nego od uzbuđenja. Ali ima jedan nastup kojeg se posebno sjećam. Naime, na dan kada smo rasprodali *Kaj bre?!* u Splitu, meni je preminuo otac. Da se to dogodilo na početku karijere, vjerojatno bi stvari bile drugačije, međutim, nakon toliko godina znaš da su u takvim trenucima publika i njihov smijeh potrebniji tebi nego ti njima. Nažalost, nismo mogli otkazati i odlučili smo skupa otići za Split, pa smo do nastupa trebali odlučiti hoće li Aleksandar odraditi neki svoj solo show ili idemo s *Kaj Bre?!*. Kad smo došli u Split, nekako je cijeli dan bio čudan i kao da me svemir zafrkava. Naime, moj tata se zvao Marijan, a kad smo sjeli u restoran, 5 minuta nakon neki stari čiče s gitarom krenu pjevat „Marjane, Marjane". Nakon toga, organizator nastupa dolazi po nas i vodi nas u smještaj u stan... na Marjanu. Počeli smo se već i malo zafrkavati, a kad smo došli na nastup odlučili smo da ćemo normalno nastupati, ali da će Perišić stajati pored pozornice u slučaju da je neću biti u stanju više nastupati ili ako me usred nastupa nešto odnese. Međutim, ja sam nekako odlučila svom tati posvetiti taj nastup. Naravno, publici se ništa nije reklo, i ne samo da sam ga odradila do kraja, nego mogu zaista sa sigurnošću reći da je to bio jedan od mojih najboljih nastupa.

Kako to da si odabrala reći da si gay u Beogradu?

Nije mi to bio prvi put, u Hrvatskoj sam to već napravila 2010. godine. Ne mogu ti uopće opisati koliku ljubav publika i ja imamo u Beogradu, ali i u cijeloj Srbiji. S obzirom da se tamo tako dobro osjećam, i uzevši u obzir da je pride otkazan zbog previše prijetnji, jednostavno mi se samo na pozornici dogodio trenutak u kojem sam znala da želim reći da sam gay na pozornici. Nakon dvadeset minuta fora, s pozornice sam pitala producenticu: „Smijem?" i samo sam ju čula iz publike: „Smeš!". Odradila sam to i, kao što sam već rekla, dobila stajaće ovacije. Čak i nakon showa su mi dolazile starije gospođe s rečenicama: „Da mi je netko rekao da ću ovo doživjet u centru Beograda, ne bih vjerovala."

Misliš li da su Hrvati svjesni koliko dobru scenu imamo?

Mislim da hrvatska publika ne doživljava naš *stand-up* dovoljno ozbiljno. Jako puno stranaca se čudi kada vide koliko zapravo mi tekstova pišemo i koliko nastupamo, svi su u šoku kada im kažem da Studio Smijeha producira 550 nastupa godišnje i da rezidenti i rezidentice Studija Smijeha pišu novih 10 do 15 minuta svaki mjesec. Hrvatska stvarno ima komičare koji mogu pojest za doručak jako puno stranih komičara, izuzevši mega zvijezde koje su također po 15, 20 godina radila da bi došle do te razine.

Mia Laura Jurčić, 4.g

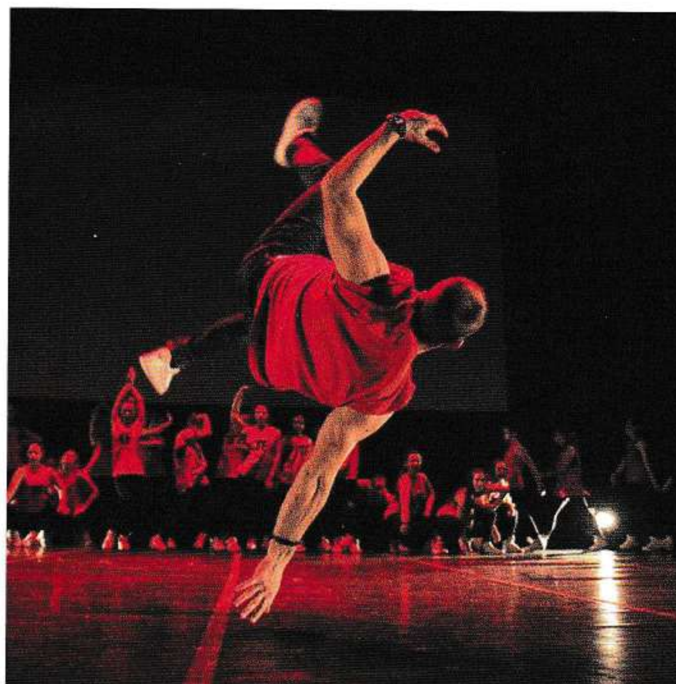
TINA KADOIĆ

Preciznost sportaša i emocije umjetnika

Nijedan oblik moderne umjetnosti nije narastao u popularnosti kao nove, moderne vrste plesa. Jedna od najstarijih umjetnosti se proširila u mnogo smjerova u zadnjih par desetljeća i privlači sve više mladih ljudi.

Jedna od njih je i naša učenica **Ika Nemeth Gazdag**, članica plesnog studija ***TransForm Crew***, koja nam je objasnila pojedinosti svog hobija i usporedila s drugom, klasičnijom vrstom plesa: baletom. Urbani plesovi kojima se Ika bavi su hip hop i jazz, koje je odabrala učiti u poznatom studiju *TransForm Crew* zbog njihovih inovativnih koreografija i zamjetnih rezultata na natjecanjima. Evidentno je da takvi plesovi postaju sve traženiji zbog razloga, tvrdi Ika, što mladi imaju priliku plesati na glazbu koju slušaju. Uz puno truda imaju mogućnost izgraditi karijeru iz svoje ljubavi prema plesu, nešto što dolazi tek nakon puke zabave i bezbrižnih dolazaka na treninge. Uz to, mladi su okruženi prijateljima i istomišljenicima koji će ih podupirati, a to su sve faktori koji privlače nekoga tko razmišlja o bavljenju plesom.

Što se tiče podrijetla urbanih plesova, Ika inzistira da je balet poslužio kao glavna baza. Iz njega su se razvili jazz i moderni plesni stil, a brojni baletni koraci su doprinijeli *hip hopu* i *street* stilu. Ika smatra da urbani plesovi nemaju prednost nad baletom, te, svaki plesač bi se složio, odlaženje na satove baleta pomaže kod razvijanja tehnike drugih plesova. Razlog tomu jest što baletna tehnika pomaže plesaču da osvijesti dijelove tijela i izgradi snagu i mobilnost. Ono po čemu se balet najviše razlikuje od novijih plesnih stilova je činjenica da je svaki pokret točno određen i nije slobodan osobnoj interpretaciji. Njegova ljepota je upravo u tome što su svi plesači sinkronizirani u pokretu, dok se urbani stilovi, poput *street* i *hip hop* plesa vode po osobnom tumačenju, osjećaju i *groove-u*, što je mladim ljudima mnogo privlačnije od striktne tehnike.

Možemo zaključiti da je ples jako koristan jer plesač s jedne strane mora biti fizički spreman, dok s druge mora biti umjetnik. Na satovima plesa se ne napreduje samo u plesnim sposobnostima, već se uče i stvari koje su korisne u svakodnevnom životu, poput osjećaja zajedništva, odnosa prema drugima, radnih navika... Ples razvija fizičku snagu, fleksibilnost i koordinaciju, što ga čini jednim od najboljih oblika rekreacije. Ples također pruža psihološke prednosti jer osjećaj prenosi u pokret, te tako pruža mogućnost da se pokretom izraze stvari koje je nemoguće izreći riječima. Ika potiče druge mlade ljude da se okušaju u plesu jer je prvenstveno dobra tjelovježba, kao i dobra zabava.

Ana Kafadar, 4.a

Filmovi vs. serije

Što? Kako? Zašto?

Kada je razgovor postao nedovoljan način komunikacije, razvili su se novi načini. Neki od njih bili su namijenjeni direktno jednoj osobi, npr. pisma, no vremenom su neke poruke postale bitne za sve ljude. Tada započinje vrijeme novina, zatim radija, televizije pa interneta. Nešto ranije od izuma televizije, široko se zasprostranilo kino. Iako ne misle svi da se nešto „dublje" krije u filmovima, njima su se na lako razumljiv način prenosile poučne situacije iz svakodnevnog života, a ujedno su ljudima pružale odmor od svakodnevnog posla. Nekoliko desetljeća kasnije, ljudi su se dosjetili da bi mogli napraviti puno kraćih „filmova" s istom glumačkom ekipom, a jedino što bi se mijenjalo jest situacija u kojoj su bi se ti likovi našli. Tako je nastala serija.

Prvi od svoje vrste

22. ožujka 1895., braća Lumire prikazali su prvi film *Izlazak radnika iz tvornice Lumire*. Na kraju te iste godine, braća su priredila komercijalnu kinoprodukciju koja se smatra takvom prvom u svijetu. Na njoj je prikazano desetak kratkih filmova, a među najupečatljivijima je bio *Ulazak vlaka u stanicu*. Publika je bila šokirana pa su neki čak i pobjegli misleći da će ih vlak pregaziti. Filmovi su u početku bili crno-bijeli te bez zvuka, tzv. nijemi filmovi. S vremenom, filmovi su postajali sve dulji i dulji. Pojavom televizije 1934. godine, gledatelji više nisu bili prisiljeni ići u kino kako bi pogledali film, već su to mogli učiniti iz udobnosti svoga doma. Nešto kasnije, točnije 1947., s emitiranjem je započela prva serija. To je bio američki sitcom *Mary Kay i Johnny*. Do danas su ostali samo fragmenti te serije, a zapisa o njoj gotovo da nema.

Ima se, može se

Prvi filmovi i serije bili su niskobudžetni, ali vremenom se i to promijenilo, tako da vam se lako može zavrtjeti u glavi od tih iznosa. Nije poznata cijena prvoga filma, no tvorci prve serije su 300 epizoda platili oko 7500 dolara (25 dolara po epizodi). Objektivno gledajući, to je ništa. Za najskuplji film u povijesti kinematografije, produkcija je bila spremna dati čak 378.5 milijuna dolara. Radi se o filmu *Pirati s Kariba: Nepoznate plime*. Očigledno, za film s puno specijalnih efekata, karakterističnom kostimografijom te dobro poznatom glumačkom postavom snimanje je i te kako bilo uspješno što govori i zarada u kinima. Kada govorimo o serijama, najskuplja serija u povijesti je *Kruna* s budžetom koji nije u potpunosti siguran, no govori se da premašuje iznos od 156 milijuna dolara. Do sada je prikazano 20 epizoda ove serije, a većina novca uložena je u kostimografiju te scenografiju.

Gledanost i zarada

Ali nije sve u produkciji. Uspjeh filma mjeri se u i broju ljudi koji su ga pogledali. Nekada je taj broj teško izračunati ili izbrojati pa se kao mjerilo gledanosti uzima zarada na kino blagajnama. Iako je film s najvećom zaradom *Avatar*, koji je zaradio vrtoglavih 2.788 milijarde dolara, najgledaniji film u povijesti jest *Titanic*. Prodajom ulaznica od ukupno 2.187 milijardi dolara, zauzima drugo mjesto na ljestvici filmova s najvećom zaradom. Razlog veće gledanosti od zarade jest velika inflacija novca u doba prikazivanja *Avatara*. Uzrok tolike gledanosti *Titanica* primarno jest to što je kao predložak jednoj od najpoznatijih filmskih ljubavnih priča poslužio stvarni događaj. Čak nekoliko serija se spominje kao pobjednik u gledanosti, no to je teško odrediti zato što većina televizija daje podatke o gledanosti svojih programa čime se želi spriječiti narušavanje ugleda nekoj od njih. Na samom vrh gledanosti serija smjestili su se kultni *Prijatelji* i kriminalistička drama *Na putu prema dolje*. Odgovor na pitanje zašto su gledatelji izabrali baš ove serije vjerojatno leži u mnoštvu obrata u radnji te mnogim zanimljivim likovima koje u stvarnom životu možda ne bismo upoznali.

Budžet i gledanost vs. kvaliteta

U suštini ne postoji producent koji ne bi htio napraviti što kvalitetniji film ili seriju, ali jesu li za kvalitetu presudni budžet i na samome kraju gledanost. Naravno da ne! Čak u svakom žanru mogu se pronaći pokoje iznimke. Tako na primjer film *Pobješnjeli Max* imao je na raspolaganju od 350 do 400 tisuća dolara a postao je klasik te primjer postapokaliptičnog filma. Nasuprot njemu nalazi se *Pedeset nijansi sive* koji je usprkos ogromnom budžetu te enormnoj zaradi zaradio i puno loših kritika. Kada gledamo serije, možemo spomenuti *Teoriju velikog praska*. Na početku je to bio kvalitetni sitcom s pristojnom cijenom produkcije, ali i velikom zaradom. No kako je vrijeme odmicalo, tako se i kvaliteta znatno smanjila. Uvođenjem novih likova, radnja se samo razvodnila te je postala pomalo dosadna. Kao jednu od kvalitetnijih serija može se spomenuti *Igra prijestolja*. Tako je ona uz enormno veliki budžet zaradila enorman iznos. Njoj u prilog ide i titula najnagrađivanije serije u povijesti, a uzrok tomu jest ritam koji se postiže s puno preokreta, ali i ne tipičnom radnjom. Svi navedeni filmovi i serije mogu pokazati da nekada za uspjeh filma i serije nije uvijek bitna kvaliteta ili ulog ve gledatelji koji će subjektivno prosuditi je već spomenuto dobro ili ne.

Dario Šušnić, 4.

Priča o Aleksandri, Nini i društvenoj toleranciji

Oliver Frljić, hrvatski kazališni redatelj, 2014. godine odlučio je napraviti kazališnu predstavu o Aleksandri Zec, mladoj Srpkinji koja je za vrijeme Domovinskog rata ubijena na Sljemenu. Prvim probama, znatiželje radi, pridružio se redatelj **Nebojša Slijepčević**. Kada su na probu dovedene četiri djevojčice, jedna od njih otkrila je da je Srpkinja. Bila je potrebna samo jedna proba s djevojčicom Ninom da Nebojša shvati kako u kazalište nije došao tražeći film, ali će definitivno otići s jednim. Nije htio politički film, već film o ljudskoj toleranciji, a stavljajući naglasak na Ninu, film prebacuje temu iz prošlosti u sadašnjost djevojčice koja je, baš kao i Aleksandra, „Srbenka".

Iako je film o nastajanju predstave o Aleksandri Zec, fokus je na djevojčici Nini. Nina, koja je Srpkinja kao i Aleksandra, u filmu pokazuje nećkanje i nelagodu oko priznavanja svoje nacionalnosti. Kako ste uspjeli da je Nini na kraju ipak bilo ugodno priznati da nije Hrvatica?

U samom filmu Nina svoju nacionalnost kaže tijekom proba, u njoj sigurnom okruženju. Veći joj je problem bio to reći pred kazališnom publikom, ali na probama se osjećala ugodno. Sigurnost joj je pružena i time što su se razgovori većinom snimani samo na zvučnoj razini. Ponekad sam znao razgovarati s njom na zamračenoj pozornici, samo s prikvačenim mikrofonom, kako ne bi bilo ničega zbog čega bi se ona mogla osjećati ugroženom. Također, to je njoj bio svojevrstan čin emancipacije; čin kojeg se malo boji, ali zna da je potreban kako bi se ona osjećala kao potpuna osoba.

Predstava je rađena u Rijeci. Kako to da je priča o Srpkinji u Rijeci, gdje je atmosfera inače prilično tolerantna, a ne u nekom gradu gdje su manjine svakodnevna tema?

Moje mišljenje, konkretno o Srbima u Hrvatskoj, je to da im je na neki način lakše u mjestima gdje ih je veći broj jer onda mogu imati svoju zajednicu. Problem nastaje kad si ti jedini, bilo da si seksualna, nacionalna ili neka druga manjina. Kad misliš da si jedini u svojoj okolini, onda se počneš osjećati usamljeno. Zato je sasvim drugačija priča o Srbima u Vukovaru i o Srbima u Rijeci ili Zagrebu.

Zanimljiv je trenutak u kojem Nina i ostale tri djevojčice nabrajaju razne predrasude koje su čule u školi. Možda je najzanimljivija predrasuda ona da Romima kosti brže zacijele. Kako reagirate na takve predrasude?

Ne vidi se u filmu, ali to isto Nina kaže. Meni je dosta bitno da se u filmu postigne kompleksnost. Ne postoje ''good guys'' i ''bad guys'', postoje samo manjine i predrasude. Ne postoji nacija koja je izolirana ili cijepljena od predrasuda, tako da bi bilo pogrešno ovaj film shvatiti kao film o odnosu Srba i Hrvata ili o poziciji Srba u Hrvatskoj. Film je o društvenoj toleranciji prema drugačijem.

U filmu je stavljen naglasak na razna zadirkivanja s kojima se mladi Srbi moraju suočiti u školi. Koji je vaš stav o djeci koja se bave ratom, koji je njima prošlost koju nisu proživjeli?

Naše društvo je zarobljenik generacije koja je opterećena stvarima koje su se događale prije 25, 30 godina i ne znaju kako pustit mlade da žive bez tog tereta. Najmanji je problem u djeci, problem je u starima koji koriste djecu za svoje ciljeve.

Oliver Frljić, redatelj predstave o Aleksandri Zec, u filmu naglašava glumcima kako želi da gledatelji osjete neugodu. U filmu je neugoda apsolutno postignuta, biste li mogli onda povući neku usporedbu s Frljićevim i vašim radom?

Frljića smatram iznimnim umjetnikom, mislim da bi bilo neumjesno da uspoređujem svoj umjetnički rad s njegovim. Iako djelujemo u različitim medijima, čini mi se da se obojica bavimo bolestima društva. Ne radimo djela koja bi gledatelju služila samo za zabavu, nego pokušavamo da sve što napravimo natjera gledatelja na razmišljanje. Ovaj film je rađen s namjerom da izaziva šokove kod gledatelja i jaku nesvjesnu, fizičku reakciju. Tome je dosta pridonijela i vrlo snažna montaža.

Nina sada ima već 17 godina. Kako je film utjecao na nju?

Film je tek krenuo u distribuciju, tako da njegov mogući utjecaj na Ninin život tek slijedi. Nina je htjela biti glumica, tako je i došla u predstavu, a sada će prvi put sebe vidjeti na velikom platnu. Možda joj to pomogne u njezinim daljnjim planovima s glumom.

Premijeru kazališne predstave popratili su prosvjednici koji su zahtijevali da se u kazalištu stvaraju predstave i o hrvatskim žrtvama, a ne samo o jednoj specifičnoj srpskoj. Koji je vaš stav o tome?

Mislim da je svaki prosvjed, dok god je civiliziran, dio demokracije. Ljudi su došli izraziti svoj stav i napravili su to jako dostojanstveno i mirno. Na ostalim Frljićevim predstavama znalo je biti neugodnih ispada, tako da je ovo prošlo zaista dobro.

Nakon brojnih uspjeha na festivalima, koji je vaš sljedeći filmski korak?

Kad se baviš mojim poslom, u svakom trenutku imaš pet, šest projekata, samo je pitanje koji će se od njih prvi realizirati. Ono u što sam siguran je to da ću uskoro raditi jedan dokumentarno – igrani kratkometražni film. Probat ću napraviti nerealan dokumentarni film, možemo ga nazvati dokumentarnom bajkom.

Mia Laura Jurčić, 4.g

Šest najbizarnijih oblika moderne umjetnosti

Umjetnost je prisutna dulje od ljudske civilizacije, a možda i gotovo jednako dugo koliko i ljudi. No, prilično je sigurno da naši drevni špiljski umjetnici nisu mogli ni zamisliti neke od čudnih oblika koje je moderna umjetnost zauzela.

1. **Anamorfoza** je tehnika crtanja slika koje se mogu u potpunosti razumjeti tek iz određene točke ili kuta. U nekim slučajevima, ispravna slika pojavit će se samo ako se gleda kroz zrcalo. Jedan od najranijih poznatih primjera anamorfoze proizveo je Leonardo da Vinci u 15. stoljeću. Tijekom stoljeća, tehnika je evoluirala, počevši od 3-D slika nacrtanih na papiru do *street art* slika koje oponašaju rupe ili pukotine u tlu.

2. 52-godišnji američki grafički dizajner Scott Wade postao je poznat po svojim nevjerojatnim crtežima, stvorenim pomoću **prljavštine na prozorima automobila**. Wade je počeo koristiti debele slojeve prašine s lokalnih teksaških cesta kao svoje platno i izvorno je crtao crtane filmove prstima, noktima i grančicama. U današnje vrijeme koristi oblikovatelje boje i četke za izradu raznih složenih i spektakularnih komada.

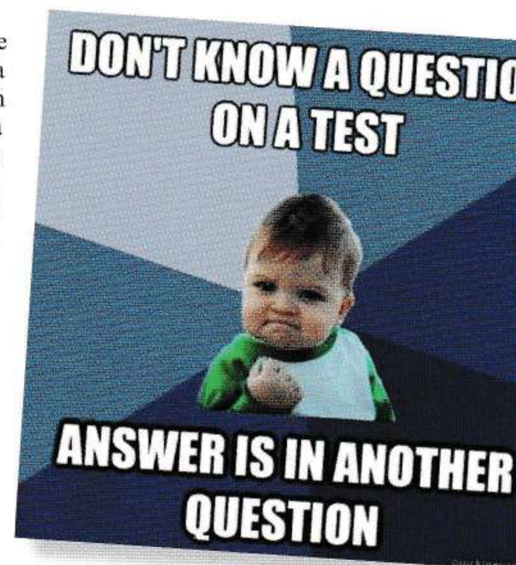
4. Iako najčešće izgleda bizarno, mnogi umjetnici stvaraju djela koristeći tjelesne tekućine. Na primjer, austrijski umjetnik Hermann Nitsch u svom radu koristi **urin i obilne količine životinjske krvi**, proizvodeći iznimno krvave rezultate. Njegove izvedbe, pod utjecajem djetinjstva tijekom Drugog svjetskog rata, su tijekom godina izazvale kontroverze i višestruke sudske procese.

5. Umjetnicima koji koriste dijelove vlastitih tijela za slikanje stalno raste popularnost. Tim Patch, koji nosi ime „Pricasso" u znak poštovanja velikom španjolskom slikaru Pablu Picassu koristi svoj **spolni organ kao kist**. Ostali umjetnici uključuju Ani K. koja slika svojim jezikom i norveškog umjetnika Mortena Viskuma, koji navodno slika rasječenom rukom.

6. Godine 1914. par Frank i Lillian Gilbreth je počeo koristiti **svjetla i fotoaparat s otvorenim zatvaračem** za snimanje kretanja pojedinih zaposlenika. Proučavajući rezultirajuće svjetlosne slike, nadali su se da će pronaći načine da pojednostave i olakšaju rad. Smatralo se da su to slučajne krivudave linije do 2009. godine, kada je otkriveno da su one zapravo zrcalna slika umjetnikovog potpisa.

Internetski fenomen - meme

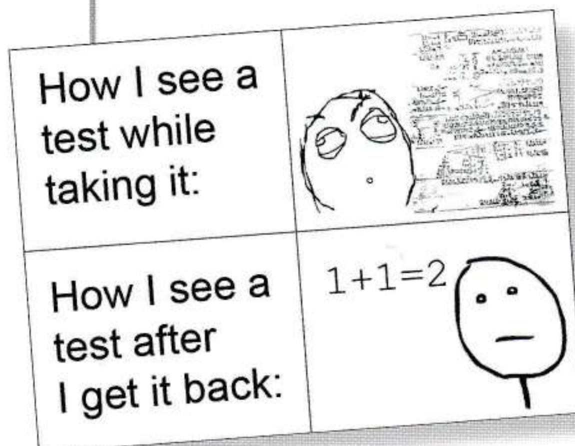
Prvi primjer riječi meme (koja se izgovara *meem*) seže još u osamnaesto stoljeće i u knjigu Richarda Dawkinsa pod naslovom Sebičan gen (ili u originalu *The Selfish Gene*). U svojoj knjizi Dawkins nejednom spominje riječ koja je bila vrlo slična današnjoj riječi meme – *Mineme*. Porijeklo te riječi seže još od vremena stare Grčke i u prijevodu na hrvatski bi značila *onaj kojega se oponaša*. Zbog sličnosti s riječju *gene* (ili gen) ova riječ je oblikovana i skraćena na *meme*.

Ne biste vjerovali, ali prve znakove prastarih meme izraza nalazimo u ruševinama drevnih Pompeja koji sežu iz vremena 79. godine prije Krista. Meme je nađen u obliku palindroma od 5 riječi : „Sator Arepo Tenet Opera Rotas", gdje su riječi složene na način da budu poredane jedna iznad druge i na način da ih se može čitati iz bilo kojeg smjera.

Prvi *meme* koji je ugledao svjetlo dana na internetu bio je meme bebe koja pleše. *Meme* se vrlo brzo proširio internetom, da bi se konačno pojavio i u epizodi poznate odvjetničke serije Ally McBeal.

Razvojem interneta, a posebice društvenih medija i stranica kao što su *Reddit*, *9GAG* i *4Chan*, *memeovi* su postajali sve popularniji i sve rašireniji. Prije razvitka interneta memeovi su imali više politički i kulturalni značaj. Trajnost jednog *memea* bila je puno veća nego što je to slučaj danas. Iako i danas postoje *memeovi* koje vrlo često koristimo za različite situacije i kojih se vrlo često prisjećamo, činjenica je da danas vrlo velik broj *memeova* vrlo brzo postane zaboravljen. Danas ćete vrlo često vidjeti *meme* koji ismijava neku društvenu situaciju, *meme* kojim se na nešto želi skrenuti pozornost ili jednostavno *meme* kojima se želi reći da se kreator s nečime ne slaže. S obzirom na to da *memeovi* uvijek imaju u sebi humorističnu notu, osmišljavatelji istih ne moraju strahovati da će njihovi *memeovi* nekoga ugroziti i da će snositi posljedice zbog toga.

Danas se najpopularniji kreatori *memeova* – Grandayy i Dolan Dark nazivaju gospodari *memeova*, (eng. *meme lords*), a najpopularniji youtuber na svijetu, PewDiePie, ima svoj vlastiti youtube show *Meme review*, u kojem ocjenjuje najpopularnije memeove.

Igor Jadan, 2.g

Lucija Svetina

Čovjeka može razumjeti i liječiti samo drugi čovjek

Mnogi s velikom znatiželjom gledaju kirurge na malim ekranima, ali samo rijetki u stvarnom životu uplove u te vode. Iako je u srednjoj školi više pozornosti pridavala umjetnosti, **Lucija Svetina** danas je prva hrvatska kardiokirurginja. Dok mnogi pišu članke o njoj, ona za sebe kaže da radi posao kao i svaki drugi te i medicinu vidi kao jedan tip umjetnosti.

Zašto si upisala Lucijanku?

Lucijanka je u to vrijeme slovila kao nova škola s izvanrednim preporukama, velikim očekivanjima od učenika i još većim ulaganjima u njihovo znanje koje se ponijelo iz srednjoškolskog obrazovanja dalje. Svatko tko je završio tu školu imao je širok kvantum znanja koje je spremno mogao upotrijebiti u svim poljima na kojima je planirao raditi u budućnosti. Također, u to vrijeme bila mi je relativno blizu što mi je omogućilo da trošim minimalno vremena na svakodnevna putovanja.

Po čemu najviše pamtiš svoje srednjoškolske dane?

Upravo ta ušteda od 2 do 3 sata dnevno omogućila mi je dosta slobodnog vremena za bavljenje različitim izvanškolskim aktivnostima poput sporta i dramskih sekcija koje su me uglavnom zaokupljale.

U srednjoj si pokazivala velik interes za umjetnost, čak si i vodila naše školske novine. Kako i zašto se dogodio nagli preokret prema medicini?

Medicina je izrazito raznolika struka koja u sebi obuhvaća različite specijalnosti. Završetkom studija postaje se raznovrsni praktičar koji se tijekom studija imao mogućnosti polako orijentirati prema vlastitim interesima, prolazeći kroz različite kolegije. Ono što vas najviše interesira postaje vašim poljem rada. Također, nakon završetka dodiplomskog studija mnogo nas nastavlja i doktorski poslijediplomski studij kroz koji oblikujemo vlastita istraživanja koja provodimo nekoliko godina (i nakon završetka studija sa znanošću nastavljamo i dalje). Ne bih rekla da je medicina totalna suprotnost umjetnosti. To je jedan od oblika umjetnosti u kojem slijedimo različite znanstveno dokazane algoritme i imamo mogućnosti stvarati vlastite, kroz vlastite ali i zajedničke znanstvene projekte.

U Lucijanki si također snimila jedan film. Kako je bilo raditi na filmu?

Hvala ti što si me podsjetila. Zaboravila sam na film, to je ipak bilo prije 1617 godina. Mislim da se takav film ne razlikuje previše od onoga što danas snimamo mobitelima. Međutim, mi smo tada snimali amaterskim kamerama koje su u sebi imale kasete. Montirala sam film na nekom piratskom programu koji je bio dostupan samo na CD-ima. Nakon što sam završila montiranje učitavanje samo desetak minuta filma trajalo bi 15, 16 sati. Potom je sve trebalo snimiti na kasete. Zato je izrada nekakvog amaterskog filma tada trajala malo duže nego sada. Na fakultetu je nas nekoliko nastavilo snimati edukativne filmove o tematici koju smo trenutno obrađivali.

Kao netko tko je prije naginjao umjetnosti, postoje li neke osobine koje su zajedničke ljudima koji se bave umjetnošću i kirurgijom?

Kao što sam već navela medicina, odnosno kirurgija sposobnost je multitaskinga u limitiranom vremenu. Za takvu vrstu posla treba imati određeno predznanje koje se u pravom trenutku na pravom mjestu upotrebljava u ispravnom omjeru. Jedina je razlika činjenici da u umjetnosti (u užem smislu) smijemo improvizirati prema vlastitom nadahnuću. Naravno, u medicini slijedimo nešto što se zove *evidence-based medicine* iz razumljivih razloga.

Smatraš li da ti je tvoja sposobnost pisanja pomogla na fakultetu u pisanju radova?

Ne. Znanstveni su radovi jedna specifična forma koja zahtijeva šturost izričaja, uniformnost, jasnu i konciznu misao. Tu izazov nije u uljepšavanju izričaja, već u uklanjanju suvišnoga. Najteže je reći mnogo s malo.

Prva si kardiokirurginja u Hrvatskoj. Kakav je to osjećaj i misliš li da će zbog tebe više žena krenuti u taj tzv. *muški posao*?

Broj žena se na medicinskom fakultetu svake godine povećava i trenutačno su apsolutna većina. Žene imaju pravo raditi ono što ih zanima. Iz navedenog vidljiv je logičan slijed povećanja broja žena u kirurgiji. Ne smatram kirurgiju muškim poslom. Prefiks muški odnosi se isključivo na činjenicu da su brojčano u tom poslu (prije na zapadu, danas još uvijek kod nas) dominirali muškarci. Svatko smije i može raditi ono što želi pod uvjetom da prihvati jednaka prava,

obveze i odricanja kao i ostatak pripadajućeg radnog kolektiva.

Kako si se odlučila upravo za kardiokirurgiju?

U kardiokirurgiji moguće je rezultate svog rada vidjeti gotovo odmah, za nekoliko sati od provedenog postupka. Posao je dinamičan, multidisciplinaran i uključuje poznavanje i internističke i kirurške struke. I kao što sam već spomenula, educira, organizira i priprema liječnika da radi više radnji u maloj jedinici vremena.

Kako si se osjećala prije svoje prve operacije?

Kao i svaki put, s velikim poštovanjem prema bolesniku, poslu i kolektivu u kojem radim. Kardijalna je kirurgija izuzetan timski sport.

Tvoj posao je nepredvidljiv i zapravo nemaš fiksno radno vrijeme. Je li ti bilo teško naviknuti se na takav ritam života?

Netko tko nije u startu spreman odreći se određenih stvari u zamjenu za neke druge koje on smatra bitnim za sebe neće niti odabrati takav posao. Svi mi imamo svoje kompromise jer svatko samostalno bira svoj životni put. Što se tiče noćnih smjena, taj dio je naporan, ali i neodvojiv od posla. Kao što u školi moraš učiti, tako se i ovdje moraš prilagoditi.

Koliko smatraš da je popularna kultura (serije, filmovi) važna za poticanje mladih ljudi da se odluče baviti medicinom, s obzirom na to da preko tih medija najviše vidimo i saznajemo o operacijama i medicini?

Mislim da je sve to u potpunosti idealizirano i da nema nikakve veze s realitetom. Osim bijele kute i instrumenata.

Misliš li da će jednoga dana roboti moći zamijeniti kirurge?

Roboti su vrijedna pomoć u izvođenju dijelova operacije koji su tehnički zahtjevni kirurzima. Danas iza robota opet stoji čovjek. Ali kao što kaže engleska poslovica *a fool with a tool is still a fool.* Robot ne može zamijeniti kirurga zato što čovjeka može razumjeti i liječiti samo drugi čovjek.

Mnogi doktori napuštaju Hrvatsku. Jesi li i ti razmišljala o radu u inozemstvu ili planiraš ostati u Hrvatskoj?

Ovdje trenutačno radim i zadovoljna sam. Uvijek trebamo dati priliku Hrvatskoj, kada je ona daje nama. Jedna od bitnih stvari koja nas gura naprijed jest želja za stjecanjem novih znanja i suočavanje s novim radnim izazovima jer tako napredujemo. A edukacija nikada i nigdje ne prestaje, bila ona u inozemstvu ili kod kuće.

I za kraj, misliš li da ti je Lucijanka dala dobru podlogu za daljnje uspjehe?

Apsolutno da. Omogućila mi je da se kroz rad na različitim projektima u školi kao i kroz nekoliko državnih i međunarodnih projekata dodatno razvijam. Spoj izvanškolskih aktivnosti uz određenu razinu zahtjevnosti nastave dodatno je unaprijedio organizacijske sposobnosti prijeko potrebne u budućem radu.

Mia Laura Jurčić, 4.g

Škola za život: realnost ili utopija?

Društvo znanja

Na početku 21. stoljeća obrazovni i školski ideal više nije "bubanje nebitnih ili manje bitnih činjenica", nego se javlja koncept koji podrazumijeva sposobnost učenika da primijene znanja i vještine iz ključnih predmetnih područja i da analiziraju, logički zaključuju i djelotvorno komuniciraju kod postavljanja, rješavanja i interpretiranja problema u različitim životnim i poslovnim situacijama. Sve više autora kritizira školu koja na didaktičkim paradigmama primjerenim prošlim vremenima pokušava pripremati mlade za život i rad u nekom društvu znanja u budućnosti. Došlo je vrijeme za radikalnije preispitivanje temeljnih paradigmi i polazišta u organiziranju škole koja ima ambicije pripremati za život i rad u budućnosti. Upravo je zbog toga Vlada Republike Hrvatske proklamirala cilj koji bi se trebao ostvariti u doglednо vrijeme, a najbolje je opisan motom koji indicira težak društveni transformacijski proces: ***Hrvatska – društvo znanja***.

Društvo koje se definira znanjem moglo bi se zamisliti kao društvo u kojem prevladavaju: razum, prosuđivanje, oprez, dugoročno mišljenje, promišljanje, znanstvena radoznalost i preispitivanje hipoteza, a ne iracionalnost, ideologija, praznovjerje, umišljanje itd. Drugim riječima, društvo znanja može se odrediti kao ono društvo u kojemu su ljudska znanja, stručnosti i sposobnosti najvažniji razvojni resurs i pokretač gospodarskih i društvenih promjena. Kao oruđe za proizvodnju i oblikovanje društva znanja nameće se koncept cjeloživotnog učenja koje pojedinca potiče na učenje kroz različite oblike i sa stalnim pristupom obrazovanju. Dakle, cjeloživotno učenje je koncept usvajanja kompetencija i znanja u svim životnim razdobljima i u svim izvedbenim oblicima. Ono obuhvaća programe formalnog odgoja i obrazovanja na svim razinama tako da postaje osnova osobnog razvoja i prilagodbe pojedinca promjenjivim životnim okolnostima.

Hrvatski sabor je 17. listopada 2014. godine usvojio ***Strategiju obrazovanja, znanosti i tehnologije***, a 20. studenog imenovao Posebno stručno povjerenstvo za provedbu Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije. Zadaća je Povjerenstva bila izraditi akcijski plan provedbe Strategije, koordinirati nadležne dionike te definirati pokazatelje provedbe i učinkovitosti provedbe ciljeva i mjera Strategije. Ova je Strategija zamišljena tako da predlaže mjere koje su usklađene s previđenim strategijama Europske unije i ciljevima čije s postizanje očekuje do 2025. godine.

Jedan je od glavnih ciljeva Strategij obrazovanja, znanosti i tehnologije provo đenje Cjelovite kurikularne reforme koj uključuje:

- ✔ razvoj temeljnih kompetencija za cjelo životno učenje
- ✔ jasno definiranje odgojnoobrazovnil ishoda koji nisu isključivo kognitivne pri rode (znanja), nego u skladu s određenjen temeljnih kompetencija za cjeloživotno učenje, uključuju i razvoj vještina, staja lišta kreativnosti, inovativnosti, kritičkog mišljenja, inicijativnosti, poduzetnosti estetskog vrednovanja, odgovornosti odnosa prema sebi, drugima i okolini, vladanja i mnogobrojne druge
- ✔ otvorene didaktičko-metodičke sustave koji omogućuju odgojiteljima, učiteljima, nastavnicima, djeci i učenicima slobodu u izboru sadržaja, metoda i oblika rada
- ✔ jasno određene standarde/kriterije razvijenosti i usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda.

Škola za život

Kako bi se navedeni ciljevi i ostvarili, ministarstvo je od školske godine

2018/2019. pokrenulo eksperimentalni program Škola za život kao prvi korak prema realizaciji Cjelovite kurikularne reforme, odnosno uspostavljanja usklađenoga i učinkovitoga sustava odgoja i obrazovanja koji odgovara zahtjevima modernog i za život potrebnog obrazovanja.

Dok pišemo ovaj tekst, eksperimentalni se program provodi u 74 osnovne i srednje škole diljem zemlje. Osim toga, informatika se uvela kao obvezni predmet u 5. i 6. razrede osnovnih škola. Prema riječima ministrice obrazovanja "surađuje se međunarodnim stručnjacima koji nam daju značajnu podršku svojim iskustvom u reformskim procesima u uspješnim zemljama od Finske pa sve do Novog Zelanda". Zvuči optimistično, zar ne? Njezina je krajnja želja da "konačno u školama i fakultetima zaživi obrazovanje koje će mladim ljudima osigurati prilike za ostvarivanje ambicija i snova u Hrvatskoj".

Europska komisija u partnerstvu s British Councilom i u suradnji s Ministarstvom znanosti i obrazovanja osigurala je u okviru Programa potpore strukturnim reformama novu financijsku i stručnu potporu za uvođenje kurikularne reforme u sve škole. Od jeseni reforma ulazi u one razrede u kojima je ove godine bila u eksperimentalnoj provedbi. Dakle, Školu za život uvest ćemo u prve i pete razrede osnovne škole, u prirodoslovne predmete u sedmom razredu, odnosno u prve razrede srednjih škola općeobrazovnog usmjerenja.

No, gdje smo trenutno?

Osnovnoškolsko obrazovanje

U posljednjih petnaestak godina očit je trend pada broja učenika, a s obzirom na demografsku situaciju ne mogu se očekivati pozitivni pomaci. Uočljivo je da se u tom razdoblju broj učenika u osnovnim školama u Republici Hrvatskoj smanjio za 100 tisuća! Paralelno s tim, što je i logično, pada broj osnovnih škola kojih je danas oko 2130 u cijeloj Hrvatskoj. Ako se usporedi brojčano stanje učenika s brojčanim stanjem škola, dolazi se do podatka da pojedinu školu pohađa prosječno 150 učenika. Govoreći o broju nastavnika nailazi se na veći problem. Paralelno s padom broja učenika i škola, broj nastavnika raste! U analiziranom razdoblju, u prošlih petnaestak godina, broj nastavnika se povećao za oko pet tisuća, stoga pada broj učenika po nastavniku. Dok je 2000. godine po nastavniku bilo prosječno 15 učenika, danas ih je prosječno 10 što nas smješta u sam Europski vrh. Sličan broj učenika po nastavniku imaju samo jako bogate europske (ili svjetske) zemlje poput Njemačke, Velike Britanije, Nizozemske, Japana, SAD-a ili siromašne i loše upravljane zemlje poput Grčke ili Malte. Hrvatska, nažalost, pripada u drugu skupinu zemalja.

Srednjoškolsko obrazovanje

Broj učenika u srednjim školama također kontinuirano, s manjim razdobljima stagnacije, opada. Dok je 2000. godine njihov broj iznosio 195 tisuća, danas je manji od 180 tisuća. Međutim, u srednjoškolskom obrazovanju broj škola raste pa smo u analiziranom razdoblju dobili više od 120 novih srednjih škola. Logično je da će s ovakvim trendom broj učenika po školi padati, a broj nastavnika po školi ili po učeniku rasti. Danas je oko 240 učenika po školi, a 2000. godine ih je bilo oko 310 dok je broj nastavnika u istom razdoblju porastao s oko 19 tisuća na čak 27 tisuća! Dolazi se do šokantne činjenice da je danas u srednjim školama po nastavniku manje od sedam učenika, što nas dovodi do pitanja održivosti ovakve organizacije srednjoškolskog obrazovanja. S ovakvim brojčanim stanjem bi se očekivali zavidni rezultati u učeničkom znanju i postignućima, no oni, nažalost, nisu niti približno takvi.

Učenička postignuća, znanja i vještine

Svjedoci smo učestalih kritika današnjeg sustava obrazovanja u Republici Hrvatskoj što će kod prosječnog stanovnika biti dovoljan razlog za zabrinutost. Nameće se pitanje opravdanosti takvih napisa, no ako u obzir uzmemo statističke podatke OECD-a (Organizacija za europsku suradnju i razvitak) zabrinutost će se i povećati jer će oni potvrditi vjerodostojnost ranije spomenutih napisa.

PISA (Programme for International Student Assessment) je najveće međunarodno obrazovno istraživanje koje ispituje znanje i kompetencije učenika u dobi od 15 godina, a provodi se u trogodišnjim ciklusima (2000., 2003., 2006., 2009., 2012. i 2015.) u zemljama članicama OECD-a i partnerskim zemljama. Istraživanje obuhvaća provjeru znanja iz tri područja pismenosti: čitalačke, matematičke i prirodoslovne.

Jedan internetski portal navodi da se " u tim sposobnostima naši petnaestogodišnjaci u protekla tri ciklusa istraživanja provedena u Hrvatskoj nisu baš dobro snašli i njihovi su rezultati među zemljama sudionicama bili ispodprosječni, što pokazuje da nešto nije u redu s načinom na koji oni doživljavaju i uče školsko gradivo, odnosno, da nakon osnovnoškolskog obrazovanja nemaju dovoljno razvijene kompetencije i vještine za snalaženje u životu".

U posljednjem istraživanju provedenom 2015. godine s 475 bodova u području prirodoslovne pismenosti, spadamo u skupinu zemalja nešto ispod OECD-ova prosjeka koji iznosi 493 boda te smo zauzeli 36. mjesto između 72 zemlje sudionice. U području matematičke pismenosti također smo ispodprosječni s ostvarena 464 boda, prema OECD-ovu prosjeku od 493 boda pa smo se pozicionirali na 41. mjestu, a na ljestvici čitalačke pismenosti na 31. mjestu, s ostvarenih 487 bodova.

Međunarodno istraživanje učeničkih znanja i vještina iz 2015. godine provođeno na uzorku od 500 tisuća učenika pokazalo je da obrazovne reforme i eksperimenti u školstvu tijekom posljednjih desetak godina nisu dali pozitivne rezultate.

Što očekivati od Škole za život?

Ova tri pokazatelja jasno ocrtavaju stanje današnjeg školstva u Republici Hrvatskoj koje je zastarjelo i neučinkovito, a učenici su preopterećeni količinom gradiva te čak 60% njih uči na način da ponavlja podatke, a usput selektira gradivo na ono što mora znati i možda ne mora. Ondašnji ministar bio je razočaran rezultatima, ali ih je smatrao i potpuno očekivanima s obzirom na investiranje i reformiranje njegova resora. Na internetskoj stranici Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta mogao se pročitati njegov komentar na učeničke rezultate: "Prema tome, to su rezultati prošlosti, prošlih obrazovnih sustava i bivših ministara, zbog kojih je MZOS i krenuo u izvedbu nove strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije, kako bi na temelju ovakvih rezultata vidjeli na koji je način moguće učiniti promjene u hrvatskom obrazovnom sustavu".

Za stvarno poboljšanje nužne su korjenite reforme obrazovnog sustava, ali i povećanje ulaganja u obrazovanje i znanost što je jedan od vrlo važnih elemenata svakog društva znanja. Nadajmo se da je Škola za život na putu ostvarenja tih ciljeva.

Dario Šušnić, 4.g

Znanje se (is)plati

Znanje je nešto što nam nitko ne mže oduzeti, oruđe kojim koračamo kroz život i nešto čemu svaki čovjek teži. Od davnina, ljudi su smatrali da je znanje važno kako bi se mogli snalaziti u životu, njime pomagati jedni drugima i otkrivati nove spoznaje. No, ta se slika znanja kroz stoljeća iskrivila pa današnje društvo znanje percipira na potpuno drugačiji način.

Ljudi ne uče kako bi saznali nešto novo i time izgradili sebe, već kako bi imali što bolji položaj u društvu, što veću plaću i da ih se što više cijeni. Djeca u današnjim školama uče zbog ocjena jer će im one biti važan faktor za upis na fakultet, a ne zato što ih nešto uistinu zanima i htjeli bi se time baviti u budućnosti. To dolazi od lošeg školskog obrazovnog sustava koji djeci nameće učenje šesnaest predmeta od kojih im neće svi biti potrebni u njihovom budućem obrazovanju. Umjesto da svoju pažnju usmjere na ono što ih zanima, svoje vrijeme morat će potrošiti na učenje predmeta koji ih ne zanimaju, spriječavajući ih da se posvete onome što stvarno vole i da u tome budu najbolji. Takav primjer je i Hrvatska u kojoj se ovoga trenutka puno promišlja o školi i to iz najmanje dva razloga: prvi je štrajk učitelja koji se nastoje izboriti za svoja prava, iako, mnogi bi rekli, u dosta loše odabranom trenutku. Drugi je razlog sveobuhvatna kurikularna reforma školstva na kojoj se upravo radi.

Reforma školstva nipošto nije jednostavan proces, već složen posao koji bi trebao dotaknuti sve dijelove obrazovnog sustava, pa i šire od toga. Idealna škola bila bi ona u koju bi djeca i učitelji rado išli, koja bi bila otvorena, poticala kreativnost i suradnju i koja bi u proces učenja uključivala čitavu zajednicu.

Takva škola zapravo već postoji, no ne nalazi se u Hrvatskoj, već u Finskoj. U školi Saunalahti, u gradu Espoou u Finskoj, pronašli su genijalan način kako prevladati ove probleme. Počeli su upravo sa školskom zgradom koja uopće ni ne izgleda kao škola, već kao neki moderni muzej, savršeno osvijetljen i prozračan. Podučavanje se odvija u opuštenoj atmosferi: djeci je dozvoljeno da sjednu gdje god i na koji god način žele, a međusobno diskutiranje među učenicima ne samo da nije zabranjeno, nego je i poželjno. Učenici se mogu kretati po učionici na svojim malenim uredskim stolcima. Ako žele, mogu leći na sofu s računalom na stolcu ispred njih. Zapravo, ova škola umjesto klasičnih ploča ima laptope. Većina nastave odvija se po konceptu timskih projekata. U takvim školama koje su se odmaknule od tradicionalnog obrazovnog modela, djeca brže i bolje uče te su reducirani i različiti psihološki problemi inače prisutni u nastavi. Istovremeno, moderne škole u stanju su transformirati čitavo susjedstvo jer nude mnoštvo aktivnosti za čitavu zajednicu što isto tako pozitivno utječe na djecu jer razvijaju međuljudske odnose te uče jedni od drugih. Ovakav bi sustav školovanja uvelike promjenio i mentalitet djece koja više ne bi učila zbog ocjena, nego zbog sebe.

Jednako je bitan problem i način učenja kojim se ne razvija funkcionalno znanje i zaključivanje, već se sve uči napamet. To utječe na mlade ljude koji bi se pomoću funkcionalnog znanja i njegove primjene trebali snalaziti u životu, brinuti za sebe i za svoju obitelj. Nažalost, tome se u školama ne pridaje pažnje kao nekada kada su postojali predmeti poput domaćinstva gdje su djeca naučila kako kuhati, šivati, izrađivati različite predmete i slično.

I odrasli, unatoč tome što su odrasli, ponekad nemaju ispravnu percepciju o znanju pa tako smatraju da će im znanje donijeti ugled i moć te zanemaruju činjenicu da se do toga dolazi radom i trudom. To su samo manje važne prednosti, no one su u današnjem svijetu najcjenjenije . Ljudi su za ugled i novac spremni na sve, pa čak i na kupovanje lažnih diploma. Poražavajuće je čuti da među nama žive i rade ljudi kojima je naobrazba i dalje samo list papira s pečatom i potpisom. Oni vjeruju da je višesatno grijanje stolice za knjigom samo za budale, kao i proživljavanje stresa pred ispite i sve to pomnoženo s tri do pet godina, za neke i puno dulje. Zasigurno misle da je isplativije platiti nekoliko tisuća eura za diplomu, nego se za isti taj papir godinama ubijati učenjem. Nadajmo se da takvih pojedinaca nema među liječnicima, farmaceutima i veterinarima koji bi svojim lažnim diplomama ugrozlii na tisuće života. Možemo zaključiti da je u današnjem iskvarenom svijetu znanje sredstvo postizanja uspjeha, da se kupuje i da nije cijenjeno. Dok se ne promjeni stav i mentalitet ljudi i dok im ne postane bitna budućnost njihove i tuđe djece, zemlje i naroda, možemo samo sanjati o znanju koje se isplati.

Sara Gojšić, 4.

Škola (ne) sigurna za život

Tijekom posljednjih mjeseci javnost je podijelio slučaj profesora koji se fizički obračunao s učenicima. Neki misle da profesor nije smio nasrnuti na učenike, dok drugi smatraju da su profesora učenici zlostavljali te opravdavaju njegovu reakciju. Priča je sljedeća: u Tehničkoj školi u Čakovcu dogodio se incident koji je kulminirao fizičkim obračunom profesora Franje Dragičevića s dvojicom šesnaestogodišnjih učenika. Obje su strane pričale svoju inačicu priče. Učenici su tvrdili da ih je profesor odlučio izbaciti iz razreda jer su pričali pod satom, a onda ih je fizički napao i jednog je učenika udarao u glavu. S druge strane, profesor je govorio da do sukoba nije došlo jer su učenici pričali pod satom, nego zbog toga što su ga gađali kredom dok je bio okrenut leđima.

Događaj je izazvao lavinu reakcija, pogotovo na društvenim mrežama, kako to u Hrvatskoj obično biva. Pojavile su se i prve poruke podrške prosvjednih radnika profesoru Dragičeviću s *hashtagom* #ijasamfranjo. Pokrenuta je i peticija *Dosta je bilo šutnje učitelja i nasilja nad učiteljima! Stop učeničkom nasilju i torturi!* koju je u samo 24 sata potpisalo oko 5500 ljudi. No, ovoga puta nije stalo samo na virtualnoj raspravi i podršci. Postavilo se pitanje opravdanosti ovakvoga ponašanja (i profesora i učenika) i sigurnosti u školama diljem zemlje pa je narod odlučio izići na ulice u potrazi za odgovorima i kako bi ukazao na zaključak koji se sam po sebi nameće – u hrvatskom je obrazovanju materijalno i sigurnosno stanje vrlo teško što ostavlja posljedice na sve sudionike obrazovnog procesa.

"Hrvatske škole sve više postaju vrlo nesigurna mjesta za učenike, ali i odgojno-obrazovne radnike. Posljedice takvog stanja su vrlo ozbiljne i uključuju nemogućnost učenja, trajno zaostajanje, nezadovoljstvo, fizičke i psihičke ožiljke svih uključenih u obrazovanje."
Boris Jokić

Sredinom prosinca, u središtu Zagreba, na prosvjednom skupu *Za sigurnu školu* okupilo se više tisuća nastavnika, učitelja i učenika iz cijele Hrvatske. Zahtjevi odgojno-obrazovnih djelatnika bili su jasni: bolja zaštita u razredu, promjena neefikasnih pedagoških mjera u školama te donošenje zakonske odredbe prema kojoj bi se napad na učitelje promatrao kao napad na službenu osobu. Na glavnom zagrebačkom trgu nastavnici su za govornicom svjedočili o nizu ponižavajućih i uvredljivih situacija kojima su bili izloženi u svom poslu. Osim njih o problemu su govorili i roditelji koji su posebno istaknuli da su današnje škole nesigurne, kako za učitelje, tako i za pristojnu djecu koja su izložena nasilju.

"...važno je da budemo oprezni u porukama koje šaljemo. Moramo zapamtiti da nikada nasilje nije iskorijenilo nasilje..."
Blaženka Divjak

Iako na skupu nije bilo predstavnika resornog ministarstva, pa ni ministrice obrazovanja Blaženke Divjak, neupitno je jesu li poruke revoltiranih građana došle do njih. Vođena lijepim, tradicionalnim hrvatskim običajem podjele *urbi et orbija* putem društvenih mreža ministrica je ipak nedugo nakon skupa rekla: "Pozdravljam i podupirem ukazivanje na važnost rješavanja problema nasilja u školama i društvu. Međutim važno je da budemo oprezni u porukama koje šaljemo. Moramo zapamtiti da nikada nasilje nije iskorijenilo nasilje, već istraživanja dokazuju da u prevenciji nasilja ključnu ulogu imaju edukacija i odgovornost roditelja i same škole, ali i uključivanje svih drugih relevantnih ustanova i dionika. Jučer sam sazvala pripremni sastanak za izradu novog Akcijskog plana prevencije nasilja u školama, koji će obuhvatiti promjenu pravnog okvira, pripremu edukacije te sustav podrške za učitelje, učenike i roditelje."

Živi bili pa vidjeli!

Mia Laura Jurčić, 4.g

Prvi dojmovi

Od starijih generacija čula sam da je ova škola vrlo stresna, ali nakon nekog vremena sama sam se uvjerila da to nije istina. Profesori se jako trude dobro nam objasniti gradivo i spremni su ponoviti neke stvari više puta dok ih svi ne shvatimo. Izleti su odlično organizirani te su cijene povoljne. Nisam požalila što sam upisala ovu školu, već sam jako sretna.

(Vida Klenkar, 1.A)

Kada sam tek krenula u školu, bilo mi je teško snaći se u svim ovim hodnicima škole jer su poprilično isti, ali s vremenom sam navikla i sada se znalazim kao od šale. Sviđa mi se rad škole i učenici u njoj, s kojima nisam uopće imala problema sprijateljiti se. Hrana u školi je vrlo ukusna. Iako sam prvi dan imala veliku tremu, shvatila sam da se nisam imala čega bojati. Vrlo mi je drago da sam odabrala baš ovu školu!

(Matea Novosel, 1.F)

Škola je vrlo lijepa i iznutra i izvana. Hrana u kantini je ukusna i sviđa mi se, kao i razred i razrednica koji su me pogotovo oduševili i nadmašili moja očekivanja. Ostali profesori koji mi predaju su solidni, a sve u svemu sam zadovoljan.

(Marko Dugonjić, 1.D)

Društvo u ovoj školi je odlično. Profesori su dobri te smatram da će me puno toga naučiti. Izleti su dobro organizirani te vrlo zabavni. Na upisivanje ove škole potaknuo me prijatelj i vrlo sam mu zahvalan za to, jer je škola ispunila sva moja očekivanja, a neka od njih čak je i nadmašila.

(Fran Regvar, 1.A)

Jedan od glavnih razloga za upisivanje ove škole je to što sam sigurna da će me profesori odlično pripremiti za državnu maturu. Rad na nastavi je odličan i pogotovo sam zadovoljna s jačinom matematičkih predmeta. Drago mi je da je i uz odlično obrazovanje, škola u stanju često pripremiti odlične zabave i izlete. Jako mi je drago što pohađam ovu školu.

(Tonka Philips, 1.G)

Prvo što mi je upalo u oči bila je prostranost škole. Profesori su u redu, a ormarići bi mogli biti i malo veći. Jedan od glavnih razloga zašto sam ju upisao je to što mi je vrlo blizu kuće i što sam čuo puno dobrih stvari o njoj. Preporučio bih i drugima da ju upišu.

(Tin Vrabec, 1.C)

Ja sam zadovoljan odabirom ove škole. U ovih par mjeseci puno toga o njoj sam naučio. Po mojem mišljenju, hrana u kantini je ograničena i preskupa te su wc-i pomalo zapušteni. Na izletu u Veronu jako sam se zabavio te jedva čekam sljedeći na kojem idemo u Budimpeštu!

(Deni Prtenjača, 1.A)

Od prvog dana ja sam vrlo zadovoljan sa školom. Sretan sam što su profesori tako prijateljski raspoloženi te uvijek spremni izaći nam u susret. Izleti na koje se ide su odlični i siguran sam da će mi svi ostati u predivnom sjećanju, kao i maturalno putovanje kojemu se već sad jako veselim.

(Lovro Mihaljević, 1.F)

Prvi dan škole bila sam pomalo prestrašena jer nisam znala kako ću se snaći u ovako velikoj školi. Zanimalo me kakav ću razred dobiti te kakvi će profesori biti, a na kraju je sve ispalo odlično i shvatila sam da razloga za strah u početku nije bilo. Škola mi se jako sviđa i drago mi je što sam ju upisala.

(Gabrijela Keča, 1.E)

Putovanje u Salzburg

U subotu, 27. listopada 2018. god. u 5:40 učenici drugih razreda Gimnazije Lucijana Vranjanina, uz pratnju profesora, krenuli su prema Austriji. Nakon kraćeg stajanja na hrvatsko-slovenskoj granici, mirna vožnja autobusom bila je popraćena svitanjem novog dana, a naposljetku i prekinuta našim dolaskom u Freilichtmuseum (Muzej na otvorenom). Unatoč hladnijem i kišovitom vremenu uspjeli smo razgledati objekte nekadašnje gradnje i mogućeg načina života, imati obilazak vlakićem te pogledati suvenire. Kratko nakon muzeja stigli smo u Salzburg - austrijski grad velikih, prostranih građevina. Poznat kao rodni grad skladatelja W.A.Mozarta. Tijekom razgledavanja Salzburga vidjeli smo mnoge njegove znamenitosti poput Salzburške katedrale, franjevačke crkve, Groblja sv. Petra i ulicu Getreidegasse. U slobodno vrijeme mogli smo posjetiti tvrđavu Hohensalzburg s predivnim pogledom na sam grad ili se pak pridružiti navijačima dječjeg maratona koji se odvijao taj vikend. Mjesto sastanka, odakle smo krenuli u naš hotel (Hotel Berghof Graml), bilo je ispred Mozartove rodne kuće. Stigavši u hotel nije mogla ostati neprimjećena njegova prostranost, praktičnost i udobnost. Nakon večere slijedilo je druženje i odmor.

Doručak je počeo u 7:30. Punih trbuha i spremljenih torba nastavili smo putovanje prema Salzwelten Hallein-u (rudniku soli). Dolaskom u rudnik, obukli smo zaštitna odjela i krenuli vlakićem u dubine rudnika. Kratki obilazak doveo nas je do spuštanja toboganom i vožnje brodom po osvjetljenom jezeru - sve to nekoliko stotina metara ispod površine! Izlaskom iz rudnika zaputili smo se prema malom gradiću na rijeci Traun koji je kroz povijest poznat kao omiljeno mjesto euopske aristokracije zbog svojih preljepih šetnica uz rijeku i ukusnih poslastica išlera-Bad Ischl. U njemu smo krenuli u potragu za čuvenom slastičarnicom Zauner, otvorenom još od 1821. Nakon Bad Ischl-a posjetili smo Hallstatt-

jedan od najljepših europskih gradova na obali jezera. Okružen velikim planinskim prostranstvom ispred kojeg se nalazi tamno jezero zamaskirano maglom. Hallstatt se nalazi na jednom malom djeliću obale, a čini ga puno šarenih kućica koje uređena šetnica dijeli od jezera. Usprkos brojnim turistima, Hallstatt je, kao i većina austrijskih gradova, vrlo miran i nepomičan grad, idealan za odmor i razgledavanje. Završetkom njegova razgledavanja, došlo je vrijeme povratka.

Po putu su nas pratili smijeh, glazba, druženje te zvijezde, a kasnije su nas dočekali i oblaci. Iako smo bili iscrpljeni, prepuni doživljaja i događaja, odlazak u drugu državu i upoznavanje druge kulture donio je nova iskustva i uvid u drugačiji stil života. Potrebno je putovati i promatrati svijet oko sebe, dolaziti do novih spoznaja i zaključaka. Ovakva putovanja omogućuju nam ne samo intelektualan razvoj kao pojedinca, već i kao zajednice te isto tako daju mogućnost upoznavanja i provođenja zajedničkog vremena s prijateljima.

Korina Fajt, 2.g

Izlet u Beč i Bratislavu (20. - 21. 10. 2018.)

Kao što to obično biva kada su u pitanju školski izleti, i ovaj je započeo ispred škole u ranim jutarnjim satima. Unatoč našim uzaludnim nadama i željama kako ćemo još barem malo odspavati u autobusu, glazba i priča krenuli su istovremeno s prvim kilometrima vožnje prema glavnom gradu Austrije, Beču.

Došavši ondje razgledali smo sve najbitnije povijesne spomenike, građevine, lokalitete te institucije, a neke su od njih katedrala sv. Stjepana, bečka Opera, Parlament, Hofburg, Gradska vijećnica i Carska grobnica. Ipak, na veliki dio nas najveći je dojam ostavio posjet Prirodoslovnome muzeju (*Naturhistorisches Museum*) koji sadrži više od 30 milijuna eksponata. Oni variraju od kristala raznih boja i oblika te prastarih organizama pa do kostura dinosaura i prepariranih morskih, kopnenih i ostalih životinja. Potom smo iskoristili dano slobodno vrijeme kako smo mislili da je najkorisnije i najpametnije. Jedni su zadovoljavali svoje fizičke potrebe uživajući u austrijskim kulinarskim specijalitetima, drugi su hranili dušu odlaskom na izložbu slika Francuza Claudea Moneta u Albertina galeriju, dok su treći prolazili poznatom *Mariahilferstrasse* razgledavajući izloge ili obuzdavajući svoje šopingholičarske nagone. Nakon odmora imali smo još jednu destinaciju u Beču, a to je zgrada koju je dizajnirao arhitekt i umjetnik Hundertwasser. Ona je posebna zbog oblina, boja i strukture koje druge građevine ne posjeduju. U unutrašnjosti su podovi grbavi, a preko zidova teče voda. Arhitekt je time želio naglasiti povezanost čovjeka i prirode te manjak istoga u modernom svijetu. Vidjevši i to čudo, pošli smo prema Bratislavi, glavnom gradu Slovačke.

Smjestili smo se u poprilično dobar hotel i otišli na poprilično lošu večeru, a nakon toga samostalno smo razgledali centar grada

te se upoznali s kasnovečernjim životom Bratislave koji nije odveć uzbudljiv, ali je definitivno zanimjiv i šarolik. U hotelu nam je do dugo u noć bilo veoma ugodno voditi debate o filozofskim pitanjima, glazbenim žanrovima, rješavati matematičke probleme te proslaviti rođendan dragog prijatelja uz čašu mlijeka i nekoliko napolitanki, kao što to obično jest na školskim izletima. Idućeg smo jutra ponovno razgledali grad, ovoga puta u pratnji profesionalnog vodiča i hladnog vjetra. Znamenitosti koje smo ondje imali priliku vidjeti, između ostalih, su Trg slobode, Glavni trg, Napoleonova osmatračnica, katedrala sv.Martina, Zelena ulica i Hviezdoslavni trg. U Bratislavi smo također bili blagoslovljeni slobodnim vremenom te smo ga iskoristili za gotovo iste stvari kao i u Beču – kupovinu, hranjenje i razgledavanje.

Završivši posjet Bratislavi, krenuli smo prema Beču. Zašto ponovno? Jer Beč ima jedan od najbogatijih europskih dvoraca i simbola imperijalističke vlasti, dvorac Schonbrunn, ali nema jeftine hotele. U dvorcu smo prošli kraću turu koja nas je provela kroz većinu dvorana, soba i predmeta koji su nekoć bili u vlasništvu dinastije Habsburg. Po završetku, potraga za hranom iznova je krenula, a uz nju i šetnje po mnogobrojnim parkovima u sklopu dvorišta.

Iscrpljeni od dvodnevnog izleta, sjeli smo u autobus i neka naivna duša pomislila bi kako ćemo svi popadati kao pokošeni, ali sinoćnje rasprave nastavile su se jednakim intenzitetom, a glazba krenula natrag u Zagreb kao kada je otišla iz njega. Vratili smo se negdje nakon ponoći, manje od 48 sati nakon našeg polaska, a ipak bogatiji za jedno ili dva nova iskustva.

Tibor Vukelić, 3.A

Dnevnik maturalnog putovanja 4.F razreda

27. 08. 2018. – 1. dan

Naša je avantura započela okupljanjem ispred škole u kasnim večernjim satima. Svi smo bili uzbuđeni i nestrpljivi zbog dugo iščekivanog putovanja. Zabava je od početka bila u punom jeku, muzika na najglasnije, no šestosatno putovanje do Italije svejedno se činilo kao vječnost. Umorni i neispavani, napokon smo došli u talijansku luku i ukrcali se na kruzer. Jedva smo čekali smjestiti se u naše kabine i okupati se u bazenu. Ispostavilo se da bazen i nije bio baš onakav kakvog smo zamišljali, stoga smo hvatali posljednje zrake sunca i međusobno se družili. Popodne je brzo proletjelo te je večer na brodskoj palubi bila ispunjena pjesmom, veseljem i smijehom koji su kasnije preseljeni u disko.

28. 08. 2018. – 2. dan

Nakon dugog i udobnog sna, probudio nas je glasan alarm s broda koji je nagovijestio skorašnji dolazak u luku Patras. Iz luke smo se dovezli do Delfa te razgledali arheološki lokalitet. Nedostatak vode učinio je penjanje i razgledavanje iscrpljujućim. Nakon toga, krenuli smo do hotela u Glyfadi. Putem je počela padati kiša te smo se uplašili lošeg vremena. U večernjim satima stigli smo u hotel, smjestili se i bili oduševljeni smještajem. Kiši nije bilo ni traga te smo nakon večere druženje pretvorili u noćno kupanje.

29. 08. 2018. – 3. dan

Iako je doručak bio u ranim jutarnjim satima, našlo se pojedinaca koji su se uspjeli probuditi. Tako neispavani, krenuli smo prema Ateni. Popeli smo se na Akropolu i uživali u pogledu te jedva čekali otići na ručak. Svi smo željeli probati dobro poznate *gyrose*. Šećući prostranim ulicama Atene koje vrve životom, susretali smo ljubazne i srdačne domaćine. Došavši natrag u Glyfadu, očekivali smo organizirani izlazak koji je na kraju propao. Preuzeli smo stvar u svoje ruke i odlučili spasiti večer. Svi smo se ponovno okupili na plaži i uz dobru muziku i društvo dočekali jutro.

30. 08. 2018. – 4. dan

Slobodno smo jutro iskoristili za sunčanje i kupanje u bazenu. Nakon toga slijedio je ručak i posjet Arheološkom muzeju u Ateni. Nakon kratkog razgleda vratili smo se do hotela i otišli na plažu. Cijelo poslijepodne proveli smo u moru uživajući u toplom danu. Noć smo ponovno proveli na istoj plaži koja nam je postala drugi dom.

31. 08. 2018. – 5. dan

Pred nama je bio cjelodnevni izlet na Peloponez. Nama osobno najdraži dan. Posjetili smo Mikenu, Epidaur i grad Nauplion. Razgledali smo gradić i bili oduševljeni njegovom toplinom i posebnošću. Jako nam se svidjela kultura koja bi se mogla poistovjetiti sa našim dalmatinskim gradovima. Vrući smo dan ublažili kupanjem na pješčanoj plaži u toplom moru. Nažalost, u Nauplionu nismo imali puno vremena te smo uživanje u moru morali skratiti. Duga večer omogućila nam je dugo priželjkivani izlazak u klub. Teškom mukom i uz poneke ozljede po putu stigli smo do odredišta te proveli nezaboravnu noć.

01. 09. 2018. – 6. dan

Slobodno nam je jutro omogućilo da malo „ubijemo oko". Nakon ručka uputili smo se na cjelodnevno kupanje. Kupanje u najtoplijem dijelu dana baš i nije bila dobra ideja jer smo svi izgorjeli i na kraju bili jako iscrpljeni. Posejdonov hram nam je omogućio pogled na prekrasan zalazak sunca.

02. 09. 2018. – 7. dan

Zadnji dan ponovno smo imali priliku prošetati Atenom te smo navečer bili počašćeni večerom u jednom tradicionalnom restoranu *Taverni*, u srcu Atene. Domaćini su pripremili tradicionalne plesove i nama pružili priliku da se iskušamo u njima. Zabavu smo preselili u autobus na putu do zračne luke te smo u jutarnjim satima stigli u Zagreb.

Sve u svemu, zadovoljni smo našim provodom. Upoznali smo znamenitosti antičke civilizacije, iskušali grčke visoke temperature, toplo more i kulinarske specijalitete. Jedini nedostatak bili su noćni izlasci koji nam nisu bili organizirani, ali uz odlično društvo svaka noć mogla se pretvoriti u dobru zabavu.

Karla Krešić, Pia Rebić, 4.f

Maturalac bez cenzure

Došao je i taj dan prije maturalca kada se obavlja zadnja kupovina, spremaju stvari i slušaju roditeljski savjeti kao što su "Nemoj puno piti!", "Pazi se!", "Nemoj završiti na policiji!", "Vrati se u jednom komadu!" i ostale gluposti koje smo zaboravili odmah nakon što smo krenuli. Sljedeće jutro počinje borbom za stražnja mjesta u autobusu. Rat završava, neki su sretni, neki malo manje, ali krećemo.

Show može početi. No, nakon samo dva sata atmosfera u busu je utihnula. Svi vožnju krate spavanjem. Ujutro dolazimo u Anconu gdje smo mogli uživati u pogledu na najprljavije more koje sam ikad vidio. Profesori sam zabranjuju da izađemo iz luke u nadi da će spriječiti pijanku na brodu. Brod dolazi, svi se ukrcavamo i raspoređujemo u kabine koje su bile metar s metar. Nakon „obilne" večere, gdje su se rijetki mogli najesti, polako se svi skupljamo na palubi. Vade se boce, počinje pjesma i nakon pola sata cijela generacija zajedno sa školom iz Splita u transu pjeva Čavoglave i ostale Thompsonove hitove koje je nakon par čaša nadjačao balkanski duh i lake note s Istoka. Oko pola dva ujutro glazba nam je zabranjena pa odlazimo niz palubu liječiti naš živčani sustav raznim „ljekovitima travama". Pronalaze nas neki profesori i shvaćamo da je s našim živcima sve u redu, a ljekovito bilje prisiljeni smo baciti u more.

Ujutro napokon dolazimo u Grčku koja se nakon cjelonoćnog ljuljanja činila kao Obećana zemlja. Sjeli smo u autobuse i kre-
nula je još jedna izuzetno kratka i zanimljiva
priča našeg vodiča. Dva sata kasnije kratka
priča još uvijek traje, a mi sve njegove riječ
upijamo kroz naše slušalice. Razmišljajuć
o riječima Bobana Rajovića i skakanju be
padobrana stigli smo na odredište. Bilo je t
proročište u Delphima gdje nas je očekiva
„mali" uspon na kojem sam vidio pokojn
baku i Djevicu Mariju jer sam bio prešk
dati dva eura za vodu u podnožju. Isplati
se popeti na vrh i vidjeti ruševine koje sa
razlikovao od ostalog kamenja po znal
„Zabranjeno dirati". Po dolasku u autob
napokon sam se napio vode koja je, da
ne bih prehladio, bila zagrijana na ugodn
48 stupnjeva. Uslijedila je vožnja grčko
obalom i još par priča našeg vodiča nak

kojih stižemo u Glyfadu gdje je bio naš hotel. Za večeru su nam bili posluženi sami grčki specijaliteti kao što su bečki odrezak i pomfrit ili špageti bolonjez. Nakon šest mjeseci suše imamo sreću da počinje padati pljusak, ali pod pritiskom da nam maturalac bude najbolje iskustvo u životu i nezaboravan provod otišli smo van na par sokova od hmelja. Na plaži nalazimo našu prijateljicu iz xy razreda koja nam, s vidno oslabljenom ravnotežom i crvenim očima od jake mjesečine, priča svoje životne probleme. Nakon par krugova dućanskim kolicima po plaži vraćamo se u hotel na tri sata zasluženog odmora.

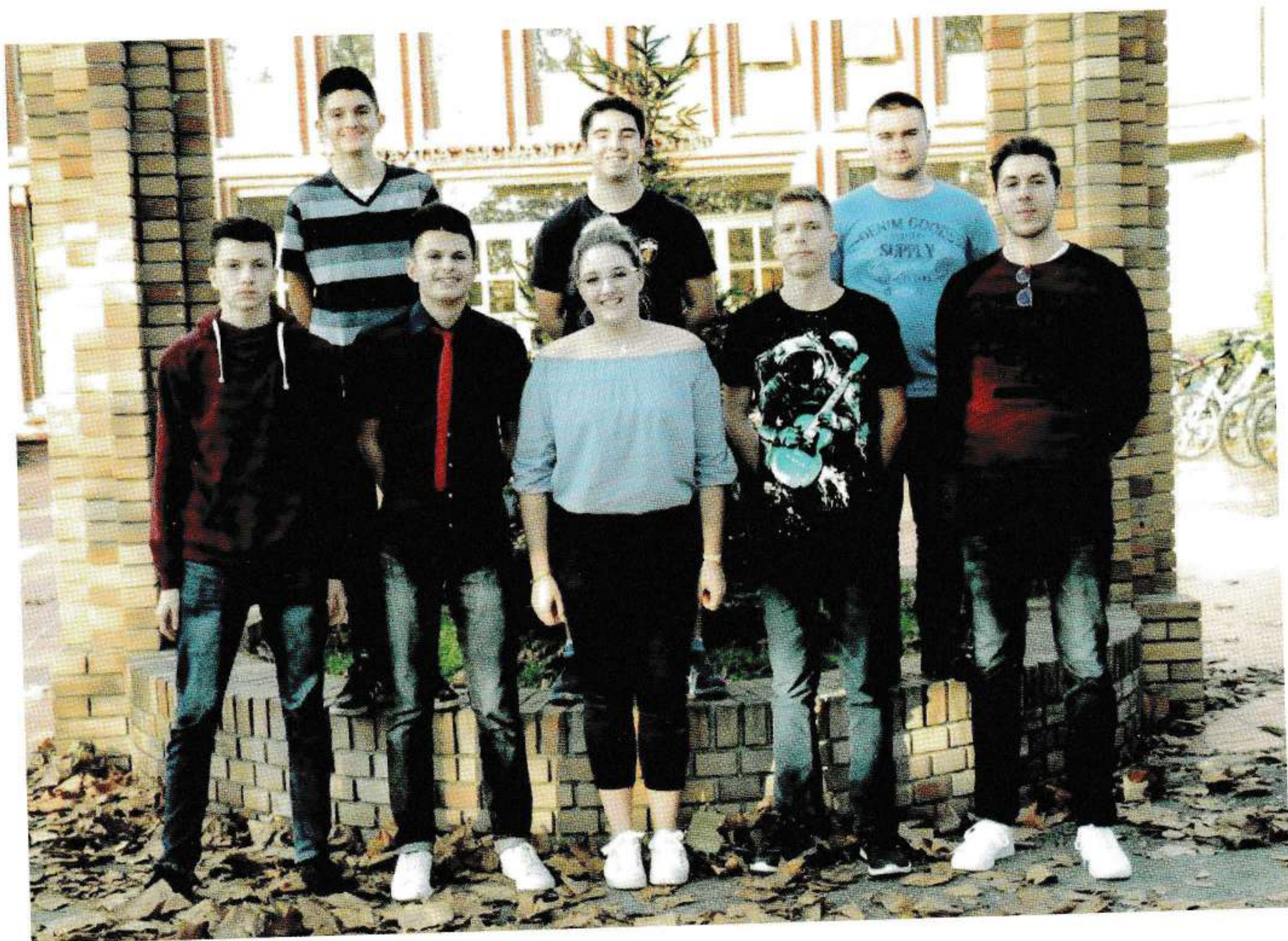
Treći dan odlazimo u obilazak Atene gdje je većina ljudi probala gyros i frozen yougurt. Slobodno poslijepodne provodimo čisteći obalu od morskih ježeva nakon čega se razrednica igrala operacije do kasnih večernjih sati. Budući da nismo imali par stotina eura za elitne izlaske u grčke klubove, morali smo se zadovoljiti dva kilometra udaljenom plažom. Na plaži nailazimo na prijatelje iz sportske gimnazije. Nakon tog susreta sjećanja blijede. Ujutro, kad smo se probudili, shvatili smo da nema zvučnika, prijenosnog punjača i moje majice što je značilo da je četvrta noć noć za istragu.

Nakon iscrpljujućeg cjelodnevnog razgledavanja Atene, koju smo prošli uzduž i poprijeko, opremamo se s četiri boce poznatog pića sa sto vrsta trava i dolazimo na plažu te odlučujemo pronaći zvučnik. Rekao sam da ću se pobrinuti za taj dio jer sam bio, do tog dana, jako dobar s nekim curama iz sportske, ali nakon što sam uletio nepozvan u hotel i počeo im lupati po vratima bezrazložno i neočekivano su me izbacili iz hotela. Vraćam se na plažu gdje nalazim cijelu generaciju. Neki se kupaju, neki odmaraju u ležećem položaju, neki izmjenjuju zrak na klupicama, a oni najizdržljiviji i dalje plešu i pjevaju. Svi su bili vidno pokošeni, a suncobrani razbacani po plaži. Čuvar plaže prijeti nam policijom dok mi bezuspješno pokušavamo vratiti teške suncobrane zabijajući ih ravno u moje stopalo. Nakon toga sam dva dana šepao.

Peti dan odlazimo u obilazak Peloponeza. Prvo Mikena koja je, neočekivano, opet bila hrpa kamenja. Dolazimo u Nauplion gdje se na plus 40 stupnjeva Harapin, Vito, Leon i ja odlučujemo otići na tvrđavu do koje vodi ni manje ni više nego 999 stepenica. Pogled odozgo na cijeli grad i Egejsko more bio je predivan, no nismo mogli dugo uživati jer smo se žurili kupiti konfete za prijateljicu koja je te večeri slavila 18. rođendan. Te večeri, u ponoć, uletili smo Ivani u sobu s konfetima počeli odbrojavati 3,2,1 i bum u trenutku cijela je soba od poda do stropa postala ljubičasta. Za vrijeme dok smo mi odbrojavali vidjeli smo kako iz susjedne sobe kroz prozor leti stolica i telefon. To je bio pravi kaos. Kasnije shvaćamo da smo zabunom kupili boju u prahu, a procijenjena šteta na kraju je bila 200 eura.

Tu zadnju noć isto smo proveli na plaži, a sjećanje je, kao i prve noći, izblijedjelo jer je trebalo zaokružiti maturalac. Iduće jutro odjavljujemo se iz hotela i cijeli dan provodimo ne radeći ništa jer nam je let bio odgođen za 5 sati ujutro. Navečer smo imali noćni obilazak Atene i tradicionalnu grčku večeru uz pjesmu i ples. Nakon večere bilo je vrijeme za polazak prema zračnoj luci u Patrasu gdje nas je čekao zrakoplov. Nakon dva sata leta, kojeg se niti ne sjećamo jer smo svi spavali izmučeni od sedam dana partijanja, vratili smo se natrag kući u kišoviti Zagreb.

Martin Jovanović, Leon Puljević, 4.c

Krivo je more

Ne, ne radi se o uspješnici *Divljih jagoda* koja je svojevremeno „harala" ljestvicama. Premda dijele zanimanje, glazbenici koje predstavljamo nisu sljedbenici *teškog metala*, već naprotiv, prvaci pisme „uz vino i gitare"! Predstavljamo vam **Klapu Vranec:**

Dominik „Toma" Tomić, bas-bariton, vodi klapu već tri godine. Pijanist, orguljaš i član zbora mladih u župnoj crkvi u Španskom, bračist u folklornom ansamblu Zagreb-Markovac, a u slobodno vrijeme i stihotvorac i stravstveni pjevač te budući zemljopisac. Trenutno nije u radnom odnosu ili vezi. Ponosni žitelj Španskog sela, autor ovoga članka („Hvalite me usta moja!").

Hrvoje Crnogaj, tenor, član je klape od svog prvog koraka u Lucijanki. Istančani tenor vladar je klapskih solaža. Duhovit, uvijek spreman podići moral pjevačkih trupa, pjevač je vrapčanskog župnog zbora *Panis Angelicus* i, premda violinist po zvanju, jednako je milozvučan i na gitari. Pitomac NK Vrapča i njegov vjerni navijač.

Filip Pucko, bas, ustaljeno ime u zagorskim glazbenim krugovima. Virtuoz na violini, s jednakim žarom skida i narodno i popularno. Vikendima s „dečkima" iz *Turbo benda* hara vatrogasnim zabavama, proslavama (pretežno veselijeg tipa), kao i Martinjima i Štefanjima. Pelin mu je drugo ime, al' ne odbija ni rundu dobrog gemišta.

Teo Štefe, bas, još jedan Zagorac i posljednji iz generacije maturanata u trenutnoj postavi. Stravstveni bračist tehniku brusi u *Tamburaškom društvu Gaj* te je neizostavni član školskog tamburaškog orkestra. Premda bliže ekonomiji nego FER-u, udaljenost koja ga dijeli od „Gazdi" ili „Zlatnih dukata" manja je od promjera molekule ozona. Pa si vi računajte!

Tomislav Novak, bas, multiinstrumentalist, pjevač, aranžer, voditelj tamburaškog sastava škole i školske tehnike, redoviti sudionik svih glazbenih (i inih) događanja u našoj školi. Obećava i u informatičkim vodama pa mu FER ne gine. Ipak, do čarolija državne mature dijeli ga još jedna, ne sumnjamo, glazbeno plodonosna školska godina. Predani bicklist, svakodnevno pedalira od Vrbana i nazad. Drin-drin!

Ivan Tomić, tenor, trećaš u Lucijanki i maturant u Lisinskom, pijanist, orguljaš, ex-trombonist, već prepoznati skladatelj (sonate, simfonije i nebrojeni aranžmani), napose u dvojcu s T. Novakom, pjevač u dvama zborovima i nikad ostvareni saksofonist. Posjedovatelj apsolutnog sluha jednako je „gluh" za neglazbene i nematematičke poslove (tipa - pospremanje kreveta). Brat više potpisanog i njegova sušta suprotnost.

Marko Zeljko (zvani Željko), bariton, premda na pola puta svoga gimnazijskoga putovanja, tek je na početku blistave glazbene karijere. Po vokaciji gitarist, ne zaostaje ni na crno-bijelim tipkama. Jakog osjećaja za melodiju, jednako suvereno gospodari tenorskim lagama, napose u duetima. Po hodniku švaler, na pozornici slavuj, ovo je „dečko koji obećava". Djevojke, zaboravite Grašu, zaboravite Zaka, mladić pred vama budući je kradljivac vaših srca. Vrijeme je da se predbilježite!

Helena Sambol, manager, šećer dolazi na kraju, kao i mozak operacije. S nepogrešivim osjećajem za vodstvo, zavidnom društvenom inteligencijom, Helena je „ta djevojka" koja daje točku na i. Jedini autoritet koji može obuzdati čopor adolescenata u klimakterijskom stanju puberteta. Barem trostruko onoliko koliko ju vidite na pozornici u voditeljskoj ulozi, toliko ju ne vidite iza zavjesa, u pripremanju svih školskih događanja. Pedagoški potkovana, s prepoznatljivom punđom, Kolinda naše budućnosti. Imaš problem? Sad znaš koga zvati. Mob. i tel. poznati uredništvu.

Dominik Tomić, 4.b

Jednom profesor, uvijek profesor Nikola Perković

Prisjetili smo se našeg, sada već bivšeg, vrijednog profesora fizike. Sigurna sam da svi kojima je predavao znaju o kome je riječ, a onima kojima nije, nikada nije kasno upoznati ga! Profesor Nikola Perković uvijek je za svakoga imao pokoju mudrost. One kojima fizika nije bila jača strana (moram priznati da sam i sama među njima) oduševljavao bi životnim znanjem koje bi u svoje predavanje uklopio na naizgled nemogući način. "Moram vadit iz vas ko kuhar šefljom iz bunara!", "Premladi ste da bi već koplje u trnje bacali... vi još morate biti na bojišnici!", "Narode i vi ostali ste pozvani na ručak zvan Fizika kolko god on vama bio bljak!" i brojne druge njegove uzrečice često bi nas nasmijale, ali i navele na razmišljanje. Na prvu pomalo strog, ali pravedan i hvalevrijedan profesor, sigurna sam, na sve je ostavio dubok utisak. No, da ne duljim, hajdemo čuti gdje je on sada i što radi.

"Najprije, počašćem sam vašom namjerom da me 'ispreskačete'. Pitanja kao pitanja, ali ima i onih koja su zavrijedila da promislim. Mislim nisu stere... Naime, trenutno sam negdje na svom moru i pripremam apartmane za sezonu a noću cvokoćem na barci čekajući da se lignja 'obisi'. Kako je sada mirovina ne osvrćem se na 'pročitane knjige'. Oliver je pjevao: Ča je bilo tega više ni. Moram ti reći da bez nostalgije to i mislim. Ja sam rad u školama od: Splita, Zadra do Zagreba prošao bez 'fige u džepu'. Radio kao profesor u nastavi, bavio se slobodnim aktivnostima i natjecanjima učenika uz solidne rezultate u zemlji i inozemstvu. Nadalje, trošio se u različitim poslovima u radu škola, sve do vršenja poslova direktora i ravnatelja. U jednoj zgodi dobio batine lancima petorice hulgana kad sam svoje učenike branio od žicanja. Nažalost na kraju balade-radnog vijeka veće mi je bilo zadovoljstvo otići nego ostati. Mislim da više nisam razumio 'potrebe' značajnog broja učenika, zaslugom njihovih roditelja. Glede kolega profesora; tu sam skoro ravnodušan jer sam veći broj prijatelja stekao u školama prije Lucijanke.

Recimo da bih na pitanje; bih li opet htio biti profesor u razredu, odgovorio rezolutno-možda. Bih, do mojih četrdesetih. Ne, jer bi bilo šteta ne iskusiti i druge mogućnosti. Ja sam se, inače, u dokolici bavio: športom, gradnjom jedrilica i jedrenjem, svime u gradnji kuća; zidarija, gips, keramika, instalacije: vode, struje, grijanja. Dakle, primjenjenom; statikom, termodinamikom, hidrodinamikom, elektrodinamikom itd. itd. pa sam se fizike na sve načine zadovoljio, ali sam njen fan, zauvijek."

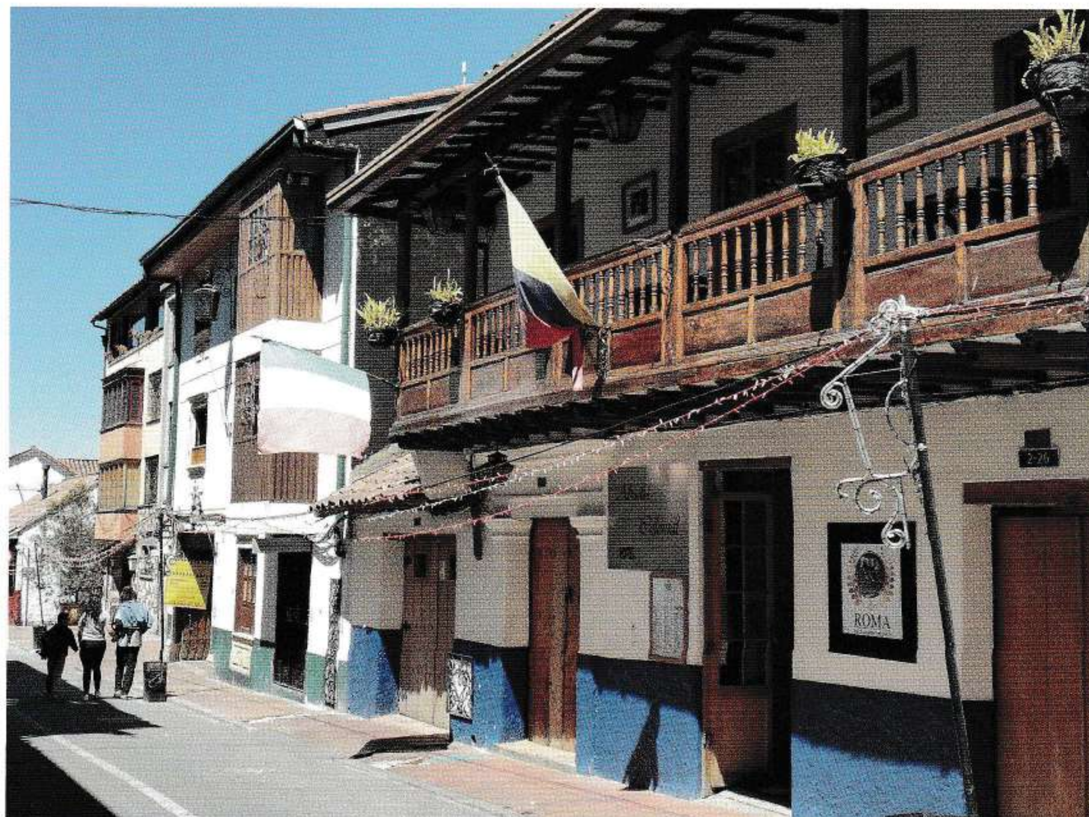
Kao što vidimo, život našega profesora nije mazio, ali on ga je objeručke prihvatio. Još uvijek se možemo ugledati na njega i još puno, puno toga naučiti.

„Glede ostalih, uglavnom sterotipnih pitanja, radije se ne bih osvrtao unatrag. Još uvijek imam i dnevnih i dugoročnih planova. Slažem se sa većinom svojih penzića da sam znao da je ovako dobro i prije bih otišao. Lijepi pozdrav svima!"

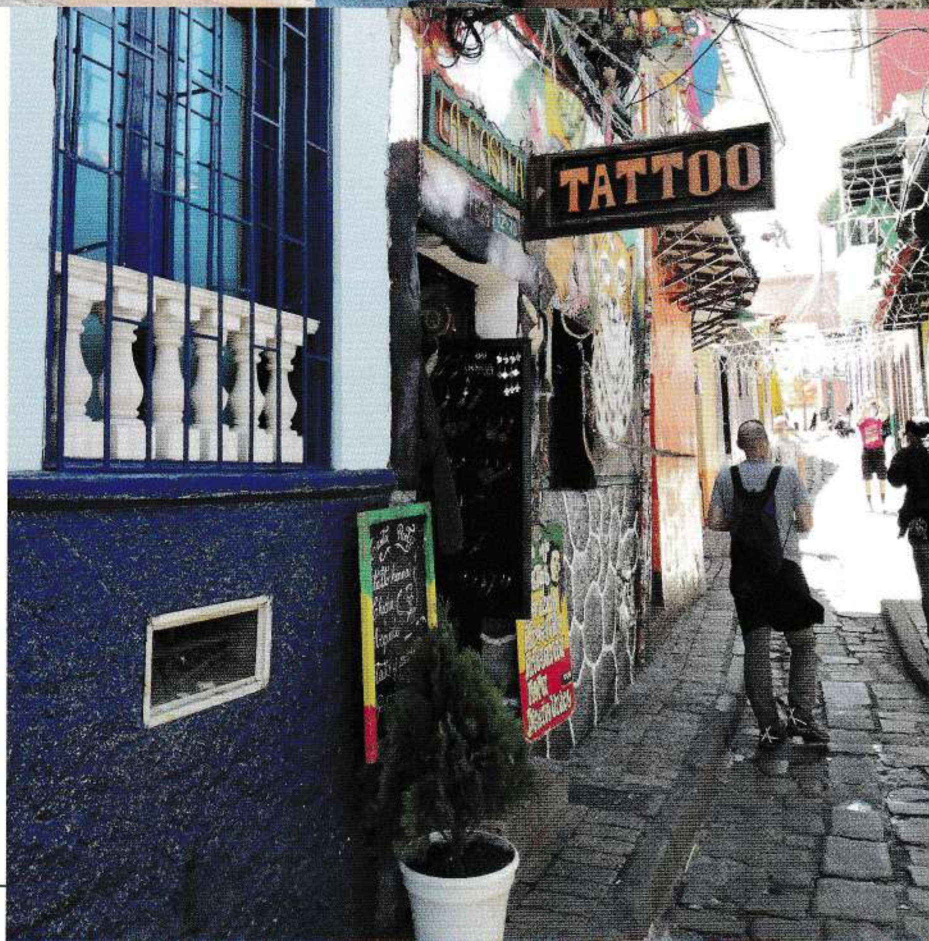
Uvjereni da naš profesor zasluženo odmara, vjerujem da mu svi zavidimo zatrpani do grla u školskim obavezama, ali i nas će to dočekati, a do tada tko zna što još sve moramo proći. I tako smo se prisjetili nikad zaboravljenih zgoda i nezgoda s našim dragim profesorom. Veliko mu hvala!

Magdalena Biškup, 4.c

Geografija u praksi

Lijep je osjećaj kad skidaš želje sa svog popisa. Velika mi je želja bila posjetiti Kolumbiju, a ostvarila sam ju nakon dugog i strpljivog čekanja. Slušala sam priče i čitala o tome kako je nesigurno putovati Kolumbijom, o otmicama turista, bombaškim napadima, kriminalu. Sve su to bili razlozi da svaki put preskočim posjet toj zemlji. No, svako putovanje činilo me malo hrabrijom, ili možda malo luđom, ili možda malo svjesnijom da ono što čitamo u novinama o nesigurnosti u drugim državama nije uvijek njihova realna svakodnevnica, da nije svaki sukob ratno stanje, da ljudi i tamo žive, ustaju, idu na posao, vikendom vode obitelj na izlete, izlaze…

Tako sam, nakon ne baš previše razmišljanja, ipak kupila kartu i našla se na dugom i drmavom letu za Bogotu, glavni grad Kolumbije koji ima osam milijuna stanovnika i nalazi se na 2640 metara nadmorske visine tako da je ondje klima vječnog proljeća.

Spavam u hostelu u srcu starog dijela grada koji se zove Candelaria. Hosteli su uvijek dobra mjesta za boravak ako želiš upoznati ljude. Odlučujem se za početak uključiti

Eliecerae Gaitana, baš u blizini ovog parka, potaknulo je novi veliki štrajk 1948. godine u kojem su štrajkaši razorili cijeli grad. Nemiri i previranja vlasti i dalje su se nastavljali: 1960-ih na vlasti su komunisti, a poslije na vlast silom dolaze narkodileri koji preuzimaju izolirane teritorije koje državna vlast ne kontrolira jer su u nedostupnim dijelovima prašuma i planina.

U isto vrijeme po tim izoliranim teritorijima, bez kontrole države, okupljala se grupa FARC koju su sačinjavali odmetnici, querilasi koji su uzgajali kokain i krijumčarili ga u SAD. Imali su svoju vojsku, mlade ljude bez posla i obrazovanja. Najpoznatiji od njih bio je Pablo Escobar koji je organizirao prvi narko-kartel.

Uglavnom, nemirna i nestabilna politička situacija trajala je dugi niz godina. Međutim, sudeći po ljudima, nikad ne bih rekla da su prošli takvu torturu jer su veseli i srdačni. Spremni su uvijek pomoći, nasmijani su i vedri i ne čine se jako siromašni. Doduše, najčešće se pljačke događaju upravo na tim mjestima pa zato tamo nisam išla.

Središte je grada vrlo sigurno, čak i navečer. Mladi su na ulicama, druže se, skupljaju se uglavnom oko trga Plazoleta Chorro de Quedo na kojem je mala crkvica Ermitra de San Miquel de principe. Taj mi je dio grada bio najugodniji: uličice sa šarenim kućicama, mnogo je ljudi i svi se druže pijući chichu, lokalno alkoholno piće nalik našoj rakiji, koja se dobiva iz kukuruza. To je inače i najstariji dio Bogote oko kojeg je sve nastalo, srce grada.

Na trgovima su često izložene skulpture nacionalnog umjetnika Fernanda Botera, koji je utemeljio stil boterizam, prepoznatljiv po debelim, prenaglašenim likovima kojima je izražavao svoju političku kritiku i humor. Jedna je od njegovih poznatijih slika Mona Liza koja se nalazi u muzeju Botero koji je vrijedilo posjetiti.

Nakon obilaska grada i muzeja Botero i Musea del oro, put me odveo do podnožja uspinjače za brdo Montsserat, vrha koji dominira Bogotom s visinom od 3150 metara nadmorske visine. Gore se nalazi svetište El Senor Caido ili Pali Gospod. Malo sam pješačila, no brzo bih se uspuhala zbog velike nadmorske visine i rijetkoga zraka. Budući da nisam navikla na takve uvjete, do stanice uspinjače uzela sam taxi. Došavši ondje vidjela sam nepregledni red za žičaru što me odgovorilo od uspona. Razlog gužve bilo je hodočašće velikog broja lokalnih stanovnika.

Utješio me susret s nekom ljamom koja je pasla u blizini. Fotografirala sam se s njom i polaganim se korakom uputila prema hostelu. Bila sam puna dojmova o ovom gradu koji me, suprotno očekivanjima, oduševio svojom jednostavnošću, toplinom.

Ne samo da se nisam osjećala nesigurnom, nego sam spoznala kako su brižni, veseli i otvoreni stanovnici Bogote i kako im nestabilne društvene prilike nisu nimalo umanjile radost prema životu i pozitivan stav.

na besplatnu turu razgledavanja grada koju vodi *Beyond Columbia*. Većina gradova ima takve besplatne ture koje vode mladi ljudi na engleskom ili nekom drugom svjetskom jeziku, a rade za napojnice – dajete koliko možete ili želite, ako imate, ako li nemate opet vam je dostupno razgledavanje grada.

Tura kreće s Parqa Santandera, jednog od parkova u središtu grada u kojem se nalazi i najzanimljiviji muzej, Museo del oro (Muzej zlata). U njemu su izloženi različiti zlatni predmeti kao i drugi artefakti iz pretkolumbovske povijesti. Muzej je zanimljiv jer osim predmeta sadrži dosta povijesnih informacija, vremenskih lenti i karata povijesnih lokaliteta. Park Santander pun je čudaka, neki žicaju novac, a neki samo prilaze pozdraviti, pitati od kud smo i zaželjeti dobrodošlicu. Ništa na što nisam navikla.

Svidjela mi se ideja da naučim nešto o povijesti grada. U početku je bilo zanimljivo, ali onda je vodič malo pretjerao pa mi je nekako postalo dosadno jer je iznosio previše činjenica, a premalo zabavnih anegdota. Počela sam loviti krivine i sama malo istraživati te se povremeno vraćati na turu. Ipak sam zapamtila nekolicinu informacija. Na ovom su prostoru živjeli Muiscas domoroci koji su se bavili eksploatacijom soli iz okolnih rudnika. Tako je bilo do kolonijalnih osvajanja kada dolaze Španjolci koji su 1538. godine utemeljili grad Bogotu. Važnu ulogu u oslobađanju od španjolske kolonijalne vlasti odigrali su revolucionari Simon Bolivar i Santanader i to ne samo u Kolumbiji, nego i u Venezueli, Boliviji, Panami i Ekvadoru. Bolivar je oslobodio Kolumbiju kolonijalne vlasti i organizirao Republiku Kolumbiju koju su činili teritoriji Kolumbije, Paname, Venezuele i Bolivije, dio Brazila i Gvajane. To nije dugo potrajalo i država se raspala. Nestabilnost vlasti i nemiri bili su dio povijesti ove države. Ubojstvo političara i revolucionara Jorgea

Gordana Tašner, prof. geografije

Čile: Božićna priča

Poanta je Božića, kao i svakog drugog blagdana, provesti vrijeme s obitelji i voljenima. Svaka obitelj ima svoju blagdansku tradiciju koja se prenosi s koljena na koljeno: pečenje kolačića, ukrašavanje bora, sanjkanje, obiteljske večere... Sve su to samo neke od uobičajenih aktivnosti adventskog vremena. To su naši načini slavlja i pripremanja za jedan od najvećih kršćanskih blagdana, dok su na jugu tradicije drugačije.

Čile, država u kojoj sam dočekala Božić, smještena je u Južnoj Americi. Zahvaljujući svom položaju, u vrijeme Božića, gledajući kroz prozor, vidimo sunce koje obasjava svoju okolinu dajući svemu zlatkasti sjaj. Da, u Čileu je za Božić ljeto. I tako, dok zagrebačka mladež šetajući po trgu gleda bijele pahulje, čileanska se mladež kupa i uživa u suncu i toplini. Osim razlike u klimi, ljudi u Čileu drugačije slave božićne blagdane. Umjesto ponoćke, idemo na misu u osam navečer, dok je još dan. Poslije mise cijela se obitelj okupi za stolom te zajedno večeramo. Svake godine članovi obitelji donose svoje kolače, kekse, salate i razna jela. Nakon večere svi krećemo u tzv. potragu za Djedom Mrazom. Riječ je o još jednom u nizu tradicionalnih običaja koji započinje šetnjom ulicama u kojoj najmlađi pogledima uprtima u nebo pokušavaju uočiti Djeda Božićnjaka. Dok je potraga u tijeku jedan od starijih članova obitelji iskoristi vrijeme i odijene kostim traženog Djeda. Logičnim slijedom događaja iscrpljeni mališani na povratku kući napokon pronađu Djeda Božićnjaka i uživaju u igri i zabavi. Kada se približe kasni sati svi se okupimo oko ukrašenog božićnog drvca. Čim sat otkuca ponoć, uzbuđeni otvaramo poklone. Maleni omotani vrpcama i ukrasnim papirom već polako padaju u san te i mi njihovim stopama idemo na počinak. Sljedeći se dan svi okupimo te uživajući u suncu i roštilju pričamo o raznim dogodovštinama i nezaboravnim trenutcima koji su obilježili ovu godinu.

U razdoblju odrastanja blagdane i Božić, osim u Hrvatskoj, slavila sam i na drugim mjestima, a svako od njih na neki je način pružalo osjećaj doma. Jer kako je Božić više od pića, hrane i darova, tako je i dom više od samoga mjesta. Obitelj, prijatelji, ljubav... Sve što je potrebno da bi svako mjesto na svijetu nazvala domom i da bi svaki Božić bio ispunjen srećom i blagostanjem.

Valentina Katia Garić Touma, 2.g

Japan

Tokijski aerodrom NARITA, nakon 14 sati provedenih u avionu, dočekao me je svom svojom užurbanošću. Nakon otvaranja prednjih vrata Boeinga 747, nesigurno sam ušla u prozirnu cijev koja vodi od aviona do aerodromske zgrade. Nisam osjećala utrnulost nogu jer me gomila ljudi nosila zajedno s putnicima s kojima sam dijelila let Zagreb – Beč – Tokio.

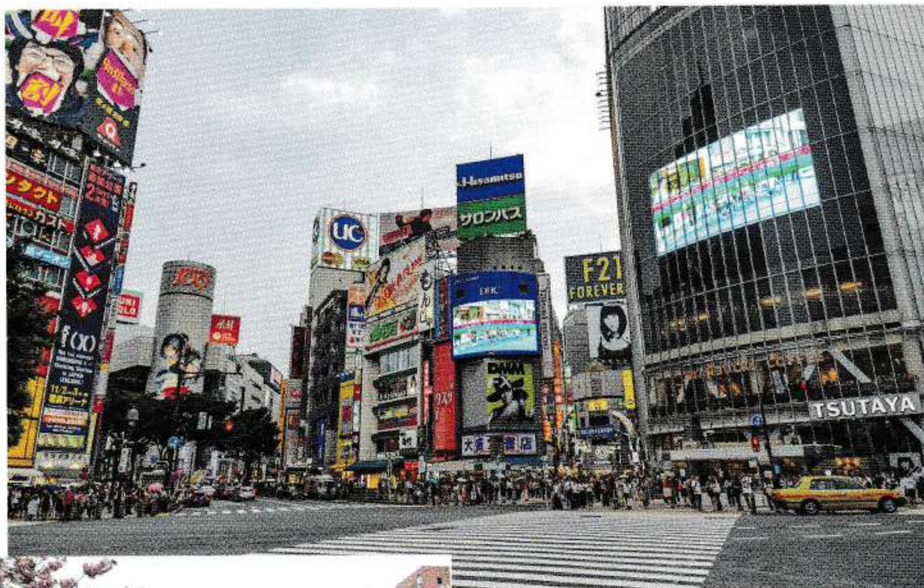
Smisleni smjer koji je trasirala rijeka putnika odgovarao mi je, jer gledajući u žurbi natpise i putokaze na tim kilometarskim hodnicima, zamjećivala sam samo one na japanskom, a tada mi nisu ništa značili. Tokijski aerodrom jedan je od najvećih na svijetu. Prvotnu izgubljenost ublažila je ljubaznost zaposlenika aerodroma. Pomogli su mi kupiti kartu za Narita bus. Udobnom i klimatiziranom vožnjom doveo me je do Tokija. Vožnja busom trajala je više od dva sata, ali imala sam zanimljiv pogled na autocestu uz neobično bogatu vegetaciju. Kraj puta livade i šume zamijenilo je prostranstvo s gusto poredanim neboderima, zgradama i prometnicama.

Teško je opisati veličinu Tokija. U njemu, naime, sa širom okolicom živi nešto manje od deset milijuna stanovnika. Dojam o veličini grada gubi se jer, ulaskom u njegovo tijelo, uočavamo da promet nije previše gust. Većina ljudi putuje dobro organiziranom podzemnom i nadzemnom željeznicom.

Zamjetna je iznimna čistoća parkova i ulica što odudara od naše percepcije velikih svjetskih metropola. U centru Tokija neboderi su uglavnom viši od 20 katova. Ravnotežu nizovima nebodera i prometnica osiguravaju veliki parkovi. Oaze su mira s biranom i održavanom hortikulturom s jezercima. Ja sam najčešće išla u Yoyogi park, okupljalište raznih umjetničkih grupa s osebujnom koreografijom. Ljudi na travi sjede sami ili u društvu, uče, objeduju, uživaju u danu… Na ulicama se ne može uočiti ni komadić papira, a da ne govorimo o žvakaćim gumama zalijepljenim na pločnik. Ekološka kultura sastavni je dio njihova života, papirić ide uvijek u torbu ili džep. Na ulicama nitko ne puši. Pušači imaju posebne prostore na otvorenom, *smoking area*, najčešće ograđene staklenim zidovima. Konzumacija alkohola dozvoljena je starijima od 20 godina i moj je dojam da se konzumira najčešće u okviru društvenih okupljanja – najpopularnije su karaoke.

Bila sam smještena u samom centru Tokija, na 15. katu. Apartman je veličinom i namještenosti odgovarao japanskim standardima. Moj dvomjesečni život u tom apartmančiću uvjerio me u svu praktičnost i minimalizam japanske kulture stanovanja. Svega dvadesetak kvadrata bilo je organizirano za ugodan boravak tri osobe: s kupaonicom, kuhinjicom, ležajevima i malim balkonom.

Tijekom boravka često sam šetala gradom i okolicom. Iako je njihov sustav podzemne i nadzemne željeznice najkompliciraniji na svijetu, lako se snaći jer su ljudi (i prolaznici i radnici na željeznici) jako susretljivi. Prije dolaska u Tokio čula sam priče o

specijalno obučenim ljudima koji se trude „utrpat›› i što više ljudi u vlak. To nije tako „okrutno" kako sam zamišljala. Oni paze da tijekom zatvaranja vrata ne zapne torbica, kišobran ili vrećica. Nose bijele rukavice.

Japanska je ulična moda ekstravagantna prema našim standardima. Jako je popularno stare i otrcane predmete, kao na primjer otrcane tenisice, suknje ili majice, pretvarati u nove odjevne predmete. Suprotnost je šarenom pokrpanom i kreativnom stilu - minimalizam („crno na crno›› bez naglašavanja siluete). Najekstremnija modna skupina naziva se *yami-kawaji* (prijevod: bolesno-slatko). Kombiniraju šminku, šarene i vesele odjevne predmete, pa nositelji izgledaju kao slatke žive lutke. Međutim, u toj odjevnoj kombinaciji nekim crtežom, nakitom ili detaljem šalje društvenu poruku o dualnosti života kroz tamne i bizarnije motive (smrt, droga, nasilje).

Prije ulaska u bilo kakav restoran uvijek treba skinuti cipele jer kažu da im je „odvratno jesti kada su cipele blizu tanjura jer su njima gazili po ulici." Ako se želimo zahvaliti na finoj večeri, nije se pristojno rukovati. Oni koriste naklone tijelom od 30°,45°, 90° kada žele reći ‹dobar dan›, ‹hvala› i ‹jako mi je žao›. Putniku se, ako je prvi put u dodiru s japanskom kuhinjom, teško snaći oko odabira jela. Pripremljena jela najčešće su neprepoznatljiva našem oku, a natpisi su na engleskom u restoranima rijetki. Meni su prvih dana pomogle preporuke, a poslije sam pronašla nekoliko svojih favorita. Spomenut ću desert *dorayaki,* kombinaciju prhkog tijesta i namaza od graha. Da, to je slatkiš. Samo sam jednom jela *sushi*, ali nije mi ukusan. Inače, u svakodnevnoj prehrani dominiraju jela od ribe (i drugih morskih plodova) i riže.

U Japanu su česti potresi pa sam i ja doživjela jedan. Točnije, osim samog neugodnog događaja upoznala sam sigurnosne procedure koje se primjenjuju. Dobila sam SMS poruku (jedinstveni sustav obavještavanja) *Stay calm and seek shelter near by* pet minuta prije potresa. Preplašila sam se i nisam znala što učiniti, osim da se sklonim bliže nosivom zidu. Potres nije bio snažan i rekla bih relativno čest za Tokio. Zamijetila sam da sva školska djeca nose identične školske torbe na leđima, nalik oklopu kornjače. Poslije sam saznala da su zaštita kralježnice u slučaju pada predmeta tijekom potresa.

Iako je Japan uljuđeno, zeleno i neobično mjesto, putnik se treba obavijestiti o kulturološkim običajima kako bi ih poštivao. Navest ću primjer: u Japanu se prodaju mobiteli koji zvukom označavaju fotografiranje. Na taj način ljudi na ulici ili u metrou znaju da ih netko potajno slika, što nije društveno prihvatljivo.

Nadam se da ću nastaviti svoje istraživanje Japana i do tada:

Sayonara!

Nika Smadilo, 3.g

Lice iz sjene

Viđao sam mnoge stranice od različitih gimnazija i drugih škola kako rade nešto slično i zapitao se zašto ne bih pokušao i ja nabaciti osmijeh na lica naših dragih kolega i kolegica ove škole. Bila je to vrlo nasumična i i nepromišljena, ali ipak inovativna ideja koja se izrealizirala u nešto stvarno zabavno, komično, a ponekad čak i poučno! Drago mi je sada što već gotovo 2 godine održavam ovu sada već podosta, usudio bih se reći, uspješnu stranicu i uveseljavam i nasmijavam mnoge učenike i učenice naše škole. Ako ne znate još uvijek o čemu je riječ, požurite na svoj Instagram profil i bacite oko na **@lucijankagugla** i dobro se nasmijte!

Bilo mi je jako drago vidjeti tu složnost i angažiranost mojih kolega koja je vladala od samih početaka izrade ove Instagram stranice. Bilo je zaista mnogo smiješnih i zanimljivih prijedloga koji su prisitazali od kolega svih generacije, pa čak i bivših učenika gimnazije! Iako ponekad tragikomična, ova stranica nastala je u svrhu da razveseli svaku generaciju pokojom šalom na račun profesora, školskog osoblja ili bilo čega drugog iz čega bi se mogla izvući neka dobronamjerna šala.

Biti dio ovoga svega veseli me svaki dan iznova, čitajući nove prijedloge i ideje učenika. Trebao sam, naravno, ja biti taj najkreativniji i uopće osmisliti kalup i strukturu same stranice, ali radoznalost i interes učenika došao je sam od sebe. Isprva je bilo teže osmisliti dobru foru jer nisam znao kakav humor učenici žele ili traže, ili hoće li netko nešto smatratiti preuvredljivim ili slično. Srećom, učenici su bili velika potpora sa mnogim veselim idejama koje bi me znale dobro nasmijati.

Biti pak u sjeni ove stranice, praktički anoniman, pomaže mi da dobijem maksimalnu objektivnost kolega u komentarima ili sličnome, pa isto tako i nekakvu vrstu profesionalosti, ali naravno i misterioznosti koja je uvijek primamljivi faktor činenja nečeg zanimljivijim.

Listajući objave ove stranice, strašno mi je drago doživjeti tu slogu čitave škole. Neće, naravno svi, iz kojekakvih razloga, shvatiti sve šale u objavama, ali cilj mi je bio da za svakoga ima po nešto, za svaki razred u svakoj smjeni. Trudim se uvijek to još više poboljšati i zato često pitam Lucijanere da mi pripomognu s novim idejama za koje mi je cilj da budu što univerzalnije. Uvredljivi ili pogrdni sadržaj nikada nije bio dobrodošao.

Bilo je kritičnih faza i perioda u kojima nisam mogao često objavljivati, jer sam jednostavno kao i svaki drugi učenik ove škole, koji nema uvijek vremena za smišljanje neslanih srednoškolskih šala. Svejedno bi me učenici razumijeli i podupirali da nastavim dalje i da inspiracija ne može presušiti.

Ako ti je i dalje sve o čemu govorim apstraktno, sada je zaista krajnje vrijeme da svratiš na **@lucijankagugla** i otkriješ novu komičnu stranu ove škole koja nije uvijek tako loša kako se čini! Svrati, nasmij se i podrži pokoji *lajkom* ili *followom*!

@lucijankagugla

Google

kako objansiti voditeljici da umiranje od bolova nije sto i markiranje testa

Google

jezicni smjer koliki postotak diskriminacije?

Google

baterije za satove povoljno hitno

Većinu svojega slobodnoga vremena provodimo čitajući razne podatke na društvenim mrežama i gledajući zabavne emisije. Napadnuti smo medijima sa svih strana. I kada radimo nešto svoje, najčešće se u pozadini čuje neki medij. Naš mozak sve te informacije brižno sakuplja, a mi ih nesvjesno gutamo. U školi se svako malo može čuti frustracija učenika i učenica "Što će mi to u životu!?" i sve, ali baš sve dovodimo u pitanje. Koliko god muka nam te informacije zadavale, one su ipak provjerene, točne. A sada budite iskreni; koliko informacija iz medija dovodite u pitanje? Što mi zapravo znamo o tim informacijama? Jesu li one stvarno provjerene? Istinite? Lijepe? Što ste od njih naučili? Zašto kritičko razmišljanje koristite samo u školi? Svi smo uhvaćeni u zamku medija. Zašto tako lakovjerno prihvaćamo sve što nam je rečeno?

Mediji danas ne obrazuju, već ciljano zatupljuju društvo kako bi se njime moglo lakše manipulirati. Jeste li ikada razmišljali na taj način? Upravo o tome progovara suvremeni američki psiholog, lingvist, filozof, aktivist i pisac Noam Chomsky.

Chomsky se zadnjih tridesetak godina bavio proučavanjem medija i njihovih utjecaja na naše ponašanje i psihologiju. U svojoj knjizi *Mediji, propaganda i sistem* navodi deset strategija kojima mediji manipuliraju javnošću:

1) PREUSMJERAVANJE PAŽNJE

Pažnju javnosti treba preusmjeravati s važnih problema na nevažne. Prezaposliti javnost poplavom nebitnih informacija, da ljudi ne bi razmišljali i stekli osnovna saznanja u razumijevanju svijeta.

2) STVARANJE PROBLEMA

Treba stvoriti problem, da bi dio javnosti reagirao na njega. Na primer: izazvati i prenositi nasilje s namjerom da javnost lakše prihvati ograničavanje slobode, ekonomsku

Proizvodnja marioneta

krizu ili da bi se opravdalo rušenje socijalne države.

3) POSTUPNOST PROMJENA

Da bi javnost pristala na neku neprihvatljivu promjenu, uvode je postupno, mjesecima i godinama. Promjene, koje bi mogle izazvati otpor, ako bi bile izvedene naglo i u kratkom vremenskom roku, bit će provedene nizom malih koraka. Svijet se tako vremenom mijenja, a da to ne budi svijest o promjenama.

4) ODGAĐANJE

Još jedan način za pripremanje javnosti na loše promjene je, da ih se najavljuje puno ranije, unaprijed. Ljudi tako ne osjete odjednom svu težinu promjena, jer se prethodno privikavaju na samu ideju o promjeni. Osim toga i "zajednička nada u bolju budućnost" olakšava njihovo prihvaćanje.

5) UPOTREBA DJEČJEG JEZIKA

Kada se odraslima obraća kao kada se govori djeci, postižemo dva korisna učinka: javnost potiskuje svoju kritičku svijest i poruka ima snažnije djelovanje na ljude. Taj sugestivni mehanizam u velikoj mjeri se koristi i prilikom reklamiranja.

6) BUĐENJE EMOCIJA

Zloupotreba emocija je klasična tehnika, koja se koristi u izazivanju kratkog spoja, prilikom razumnog prosuđivanja. Kritičku svijest zamjenjuju emotivni impulsi (ljutnja, strah, itd.) Upotreba emotivnog registra omogućava pristup nesvjesnom, pa je kasnije moguće na tom nivou provoditi ideje, želje, brige, bojazni ili prinudu, ili pak izazvati određena ponašanja.

7) NEZNANJE

Kvaliteta obrazovanja nižih društvenih slojeva treba biti što slabija ili ispod prosjeka, da bi ponor između obrazovanja viših i nižih slojeva ostao nepremostiv.

8) VELIČANJE GLUPOSTI

Javnost treba poticati u prihvaćanju prosječnosti. Potrebno je uvjeriti ljude da je poželjno biti glup, vulgaran i neuk. Istovremeno treba izazivati otpor prema kulturi i nauci.

9) STVARANJE OSJEĆAJA KRIVICE

Treba uvjeriti svakog pojedinca da je samo i isključivo on odgovoran za vlastitu nesreću, zbog oskudnog znanja, ograničenih sposobnosti, ili nedovoljnog truda. Tako nesiguran i podcijenjen pojedinac, opterećen osjećajem krivice, odustat će od traženja pravih uzroka svog položaja i pobune protiv ekonomskog sistema.

10) ZLOUPOTREBA ZNANJA

Brz razvoj nauke u posljednjih 50 godina stvara rastuću provaliju između znanja javnosti i onih koji ga posjeduju i koriste, vladajuće elite. "Sistem", zaslugom biologije, neurobiologije i praktične psihologije, ima pristup naprednom znanju o čovjeku i na fizičkom i na psihičkom planu.

Dakle, mediji koriste razne metode kako bi nam privukli pozornost, zadržali ju, a zatim manipulirali našim mislima i nama samima. Skrenu našu pozornost sa stvarnih problema s kojima se sukobljavamo na gomilu nebitnih informacija. Upravo je skretanje pažnje ključ kojim nas odvrate od razmišljanja o svemu naučenom. Okrenuti leđima vlastitim problemima, zaokupljeni prividnim, ne pronalazimo vrijeme kako bismo to promijenili. Mediji stvore problem tamo gdje on ne postoji, samo kako bi nam ponudili rješenje. Promjene koje bi trebale rezultirati pobunom puka bivaju prihvaćene jer ih mediji postupno nagovještavaju i provode. Radije prihvaćamo budući gubitak, nego trenutačnu žrtvu jer smo postali tromi i ne vjerujemo u bolje sutra. Kada dođe negativni ili problematični trenutak o, mi ne reagiramo jer smo se već pomirili s takvim stanjem. Većina reklama koristi jezik kojim bismo se inače obraćali djeci ili mentalno zaostalim osobama kako bi nas pridobile jer naš mozak u takvim situacijama reagira upravo kao mozak djeteta, bez kritičkoga razmišljanja. Potiču emocije jer one otvaraju vrata podsvjesnoga, usađuju ideje, mržnju, strah i želje i tako postupno mijenjanju ponašanje mase izbjegavajući njihovo racionalno razmišljanje.

Kako bismo bolje razjasnili i potvrdili Chomskyjevu teoriju manipulacije i kontroliranja misli današnjega društva putem medija, usporedimo ju s nekim emisijama koje rado gleda većina nacije. Primjerice, *Farmu* ili *Ljubav je na selu*. Takve emisije ne zahtijevaju naše uključivanje i razmišljanje o pogledanom odnosno „uključivanje mozga“. Gledanjem takvih emisija, polako usvajamo obrasce ponašanja i (ne)razmišljanja likova. Vjerujemo da smo sposobni za sve manje i manje stvari pa velike niti ne pokušavamo ostvariti, već do njih pokušavamo doći lakšim putem, mitom ili korupcijom. Nesvjesno kontrolirani medijima, na čelu kojih su ljudi koji znaju kako funkcionira ljudsko tijelo i mozak, zloupotrebljujemo napredak znanosti protiv nas samih i ponašamo se kako oni hoće. Zbog toga smo se, u društvu u kojem manjina napreduje, a većina nazaduje vjerujući i osjećajući se bespomoćno, pomirili sa situacijom umjesto da pružimo otpor ili barem kritički razmislimo o stvarnim problemima.

Magdalena Biškup, 4.c

Ćaća, disu pare?

Posljednjih godina glavnim izvorom zabave postale su društvene mreže. Svaki je Hrvat koji koristi Facebook ili Instagram za zabavu gotovo sigurno "naletio" na stranice kao što su „Di su pare?", „ĆAĆA SE VRAČA" ili „Dnevna doza prosječnog Rvatine". Dok prve dvije stranice vodi isti tim administratora, „Rvatinom" upravlja samo jedan čovjek.

Stranica „Di su pare?" ime je dobila slučajno, po natpisu kredom napisanog na zidu, a kako osnivač kaže: „To je oduvijek najbitnije i najuniverzalnije pitanje i od toga je krenulo sve. Obična zafrkancija". Glavne mete „sprdanja" najčešće su političari koji se krive za oskudno financijsko stanje države. Zbog objavljenog sadržaja kojeg neki smatraju uvredljivim, administratori su više puta dobivali prijetnje, a stranica je bila i gašena. Administratori stranice kratko su komentirali njezinu svrhu: „Nismo cijepljeni od humora, ali smo dosta zatvoreni. Nekima smeta naš humor, a nekima ne. Ne znam u kolikoj mjeri se Hrvati znaju šaliti na svoj račun, ali trebali bi više. Fali nam materijala za smijeh".

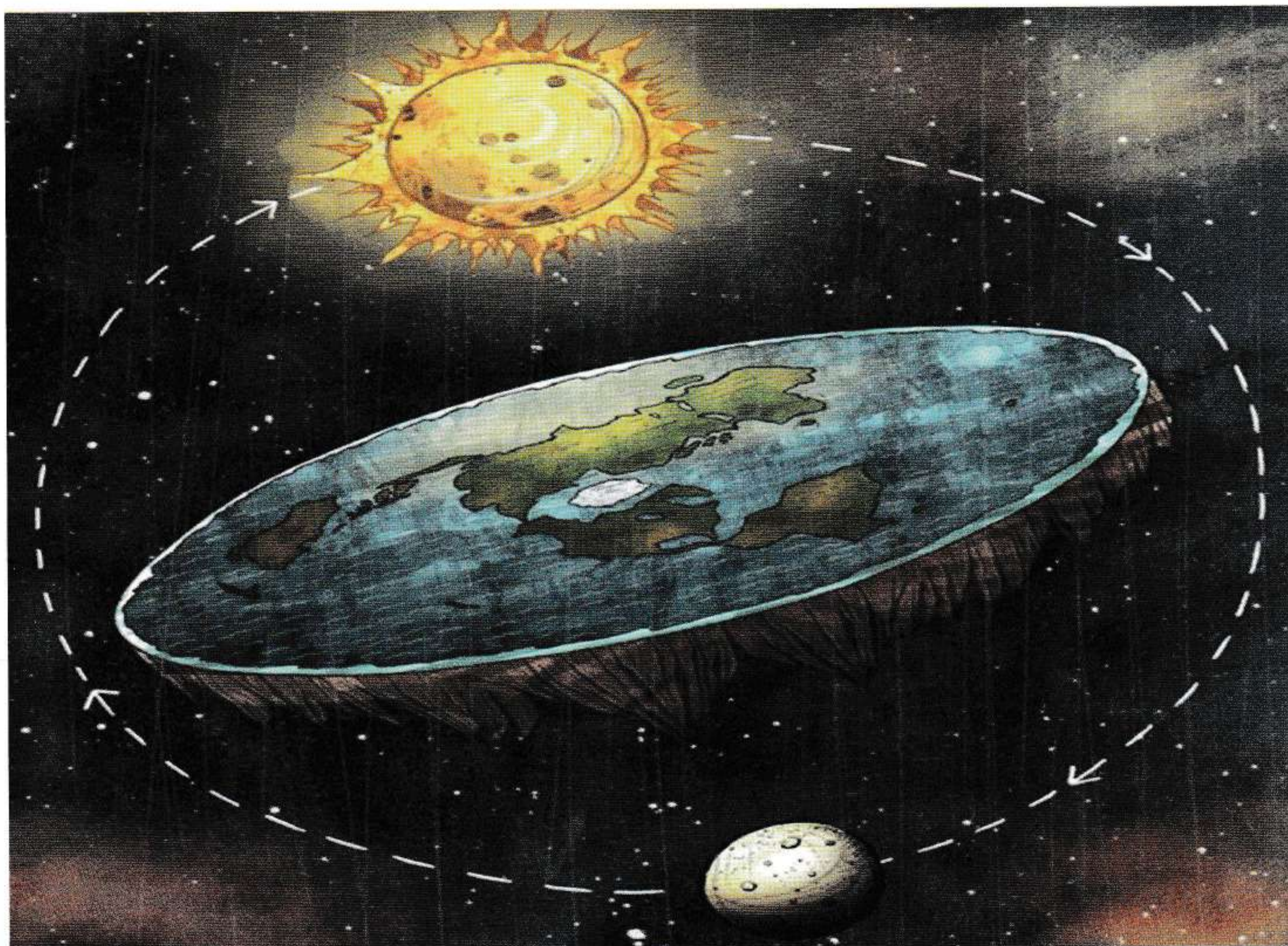
Glavnu ulogu stranice „ĆAĆA SE VRAĆA" igra bivši kontroverzni premijer Republike Hrvatske Ivo Sanader (tzv. Ćaća) koji se tereti za korupciju. Na objavljenim montažama prikazuje se kako „tlači" političare i javne ličnosti najčešće uz opis „Strog, ali pravedan i voli se našalit". Iako stranicu mnogi smatraju zafrkancijom, „Dite Ćaćino" (osnivač) odlučno stoji uz „Ćaću" i tvrdi da je apsurdno i neopravdano da jedan čovjek bude optužen za tako nešto i da ne može on sam biti kriv. Do sada na Facebook-u „Ćaća" ima preko 160 tisuća „dice" koju redovito hrani svojim objavama.

„Dnevna doza prosječnog Rvatine" ismijava licemjerje današnjih *hardcore* Hrvata, a maskota stranice je Željko Kerum u posebnom izdanju, sa pršutom na čelu. Maskota predstavlja sve „Rvatine" čije je omiljeno pitanje „Di si bio devedesprve?", vojne umirovljenike koji su rata vidjeli jedino na televiziji u „Minkenu", ne znaju hrvatsku himnu, ali zato znaju svaki stil „Čavoglava", a petkom i subotom uz harmoniku recitiraju i Lepu Brenu. Stranica iznosi najveće diskusije današnjih Rvatina kao što su problemi s leđima nakon niza godina „gastarbajterstva", odnos sa Srbima, ponovno uvođenje obaveznog vojnog roka te kako se odvila jučerašnja utakmica. Osnivač stranice (Ivan R.) kaže da nema objašnjenje kako i zašto je nastala stranica isto kako Kerum nema objašnjenje za stavljanje pršuta na čelo te kako su u vrijeme nastanka bile izrazito popularne stranice „Dnevnih doza". Stranica je nastala u ruj nu 2014. godine, a i dan danas je izrazito popularna. Uz glavnog junaka „Rvata" tu s nalaze i drugi likovi koji upotpunjuju pra vu „rvacku" atmosferu: Marica, „Rvatova" žena koja je kriva za sve, od toga što j juha prevruća do toga što je Hrvatska ispa la s prvenstva, „Rvatov mali", sin koje od malena uči da j „adeze" (HDZ) jedin ispravna stranka te d mora biti odličan đa kao i njegov otac, iak on sam nema ni osam godina osnovne, kum Amte (Ante), prijatel s kojim svaki odlaza na jedno piće naveče završi s najmanje t promila alkohola t povratkom kući u ran jutarnje sate i osta „rvacki" stereotipi.

ĆAĆA, JEL MOGU POSLIJE FAKSA OSTAT NA PIĆU?

DO 8 DA SI DOMA.

Ivan Kulfa, 2.

Ravna Zemlja u 21. stoljeću?!

Od samih početaka ljude je zanimalo kakvog je oblika Zemlja. Jedna teorija koja je bila općeprihvaćena sve do 6. st. pr. Kr govori da je Zemlja ravna ploča (ili disk). Još danas šačica ljudi vjeruje u tu teoriju.

U obranu svog stajališta govore da se zakrivljenost ne vidi u svakodnevnom životu, da je Zemlja okrugla ljudi bi pali s južne polutke u svemir i misle kako postojanje nekih mjesta ili odvijanje nekih događaja iz vjerskih knjiga bi bilo nemoguće da je zemlja okrugla. Neki su otišli toliko daleko da su pokušali eksperimentalno dokazati da je Zemlja ravna. Ti pokusi su se svodili na dokazivanje da točke jednako od tla ili vode leže na istom pravcu.

Danas općeprihvaćena teorija govori da je Zemlja geoid, to jest kugla sa malo spljoštenim polovima i ispupčenim ekvatorom. Ova teorija datira iz 6. st. pr. Kr. kada grčki matematičar Pitagora počinje naslućivati da Zemlja u obliku sfere (drugim riječima kugle). U 3. st. pr. Kr. Eratosten mjeri Zemljin opseg s nevjerojatnom preciznošću, a u 2. st. pr. Kr. Ptolomej izrađuje geografske karte slične današnjima. Do kraja antike teorija nije doživjela značajnije napretke, a u srednjem vijeku bila je izbjegavana tema kao i sve što se kosilo s biblijom i kršćanskim svjetonazorom.

Razvojem znanosti krajem srednjeg vijeka i ponovnim otkrivanjem antičkih znanja ljudi polako opet počinju usvajati tu teoriju. Postoje mnogi dokazi da je zemlja okrugla, ali tu ćemo navesti samo neke. Npr. na Zemlji u isto vrijeme na nekim mjestima je dan, a na nekima je noć, za vrijeme pomrčine Mjeseca Zemlja uvijek projicira sjenu u obliku kruga a jedini tijelo koje ima navedeno svojstvo je kugla… Također postoji mnogo stavki koje idu protiv teorije da je Zemlja ravna. Npr. nije nađen rub Zemlje, zakrivljenost se ne vidi jer opseg ekvatora je približno 42000 km a mi vidimo samo nekoliko kilometara oko nas drugim riječima zanemarivo u odnosu na 42000. Ovo je također i razlog zašto je eksperiment koji je pokušao dokazati da je Zemlja ravna nevažeći. Također ljudi s južne polutke ne padaju jer gravitacija vuče tijela prema centru mase, u ovom slučaju središtu Zemlje dakle gravitacija djeluje okomito kroz površinu prema dolje u referentnom sustavu osobe na površini.

Za sam kraj, najčvršći dokaz da je Zemlja okrugla su same slike Zemlje iz svemira. Neke osobe tvrde da su slike falsificirane, ali to očito nije istina jer svi ostali planeti su okrugli i bez same slike postoji mnoštvo nepobitnih dokaza da je Zemlja okrugla. Nadam se da vas ovaj članak uvjerio da je Zemlja okrugla, a ne ravna ploča. Naravno, uvijek trebate biti znatiželjni postavljati pitanja, pronalaziti odgovore i prikupljati čvrste dokaze jer možda baš vi napravite slijedeću veliku prekretnicu u ljudskom razmišljanju i pogledu na svijet.

Jakov Ljubičić, 2.g

Koja je ovo država? Koji je ovo film?

Postoje dvije vrste recenzija, one pozitivne i one negativne, a obje vrste su već napisane o novom filmu Vinka Brešana, *Koja je ovo država?* (one negativne u nešto većem broju). Tako bi se moglo postaviti pitanje – koja je korist još jedne recenzije? Ovaj puta ćemo ići malo dublje jer *mi* znamo da filmski kritičar nije samo „filmski kritičar" – on mora biti pomalo i antropolog i arheolog da bi shvatio filmove. Dakle, pravo pitanje nije je li ovaj film loš i zašto, već: što se, pobogu, dogodilo, da je ovaj film ovako loš, i to baš na svoj specifičan način?

Započnimo s očitim. *Koja je ovo država?* je film koji je predstavljen kao komedija, a djelo je redatelja koji je po komedijama i poznat – prvi paradoks je u tome što ova komedija baš i nije smiješna. Imao sam priliku gledati ovaj film u jednom velikom Cinestaru na radni dan sa još samo petero ljudi u dvorani. Od umora sam legao preko jednog ljubavnog sjedala da se malo odmorim, a pošto se na ekranu malo toga događalo, na kratko sam i zaspao. Probudio sam se, vidio da se u filmu ništa značajno nije dogodilo, pa, ne znajući što da radim do kraja filma, počeo sam raditi trbušnjake u onom položaju. Kad me ekipa iznad vidjela kako *fleksam*, čulo se prvo i posljednje smijanje u kino dvorani za cijelo vrijeme trajanja filma.

Eh, sad – što je smijeh? Kako da se obranimo od napada nekih gledatelja koji nam dolaze poručiti da ovaj film možda nije *zapravo* želio da se smijemo? Možemo se uzdati u svoju zdravu intuiciju: likovi govore i rade stvari nakon kojih dolaze značajne pauze u kojima kao da nas gledaju krajičkom oka i čekaju da preminemo od humora. Slaven Knezović (dva puta) gledajući mrtvaca viče „ne dirajte ga, možda je naelektriziran", eksklamacija „Tuđmana zamijenili s grobarom!" postaje moto filma, pripadnici vlade se ekstremno ne mogu suzdržat da ne opsuju kad nešto ne ide, i tako dalje, a mi se ne smijemo jer je očito da nam ovaj paket dolazi od nekog dostavljača koji toliko kasni da je koncepciju komedije složio davno, možda još u doba kad se gospoda spoticala na korama od banana i čekala da publika smijehom iznese interno priznanje da je prikazano nešto nesvakidašnje, što zaslužuje reakciju, a nama nije smiješno, baš zato što smo te činjenice svjesni. Ima možda nekih koji će u ovom filmu vidjeti nešto urnebesno – to su oni previše lijeni da bi i pokušali razmišljati izvan nekog pseudo-diskursa u kojem postoji dogovor da su određene stvari jednostavno smiješne.

Ako krenemo govoriti o diskursu, ulazimo u raspravu o zaista ozbiljnim problemima filma – kako spojiti ovaj iznimno negativan rezultat sa pozitivnom prirodom misli koja ga je polučila? Je li naša ideja protesta i prozivanja vlasti loša, ako nam donosi ovako isprazne i nestimulativne filmove? Jer zaista, ako se radi o ovome – onda se nemamo pravo žaliti na stanje. Ta tvrdnja većini ljudi neće štimat; jasno je da dijag-

nozu problema moramo tražiti u uratku, a ne u namjenama.

Bilo bi dobro vratiti se na model komedije već prije iznesen jer oko njega je građen cijeli ovaj film, a njegovi principi se u koncentričnim krugovima ponavljaju kroz cijelo djelo. *Koja je ovo država?* je komedija po nekakvoj bizarnoj matematici, film-funkcija koji unosi vrijednosti u svijet, i očekuje da svijet izbaci analogne vrijednosti. Otkriva se kao nešto manje od autentičnog, štoviše, kao simulacija. Redatelj kreće raditi filmove pokušavajući primijeniti neke mehanike (koje u dalekoj komediji funkcioniraju) na situacije iz svakodnevnog (bliskog i samog po sebi jasnog) života, i nastaju dobri filmovi (*Kako je počeo rat na mom otoku*) – ali kako redatelj nastavlja raditi filmove, mehanika ostaje, jer misli da je u njoj tajna, a materija na koju je impozirana sa svakim filmom ima manje veze sa onom bliskom stvarnošću koju smo spominjali – u jednom trenutku nastaje *Koja je ovo država?*, kopija kopije, koja nema veze sa originalom – simulacija komedije.

Sa ovime na umu, veoma je lako disecirati ovaj film kao nešto što ne može biti rezultat misli pozitivne naravi jer nastaje totalno odvojena od stvarnosti, a sada bi bilo dobro u kratkim crtama proći kroz radnju ovog filma. Pratimo ratnog generala koji se muči i kritički promišlja o rezultatima svoje borbe, te ministra koji se sam zaključava u zatvorsku ćeliju, ne uspjevši se pomiriti sa svojim kriminalnim djelima iz prošlosti – motivi koje možemo simulirati vidjevši ih u suptilnijim američkim filmovima – ali u stvarnom životu borac za nezavisnost koji je kritički promišljao o rezultatima bio je samo jedan (a Bušić se odmah ubio, bez puno premišljanja i razgovora sa Tuđmanom iz zagrobnog života), a ministra koji žali zbog svog kriminala teško je samo na sekundu zamisliti i u najluđim havajskim opijumskim-supstancama-induciranim fantazijama. Na njegov šokantan postupak, odmah reagira vlada – hitro, koordinirano, profesionalno. Njezin premijer je proračunat i bez dlake na jeziku, a predsjednik je prikazan kao jak, odlučan, ne pristaje na kompromise. Znači, vlada prikazana u ovom filmu ima točno nula dotičnih točki sa ijednom stvarnom hrvatskom vladom, ali možda jest ono što viđamo u trilerima sa Johnom Travoltom ili Morganom Freemanom u glavnim ulogama.

Što onda zapravo ismijava ovaj film totalno odvojen od stvarnosti? Hajmo promisliti o Brešanu kao redatelju simulacije da uopće pokušamo rekonstruirati tok misli koji je doveo do ovog filma. Brešan čita nesretni scenarij, i došao je do polovice – to je otprilike dio radnje iznesen u gornjem ulomku. „Hm", misli si Brešan, „kritika konvencionalne hrvatske vlasti – uvijek dobro! Ali treba nam neki novi obrat!" Nastavlja on čitati. U nastavku filma, fantastično efikasna vlada razotkriva što ministar žali. Prešutio je skandal u kojem je četvero umirovljenika ukralo Tuđmanov lijes. „Zašto? Nije valjda zato što su *Srbi*!?" E ne! Oni su Hrvati! I to takvi Hrvati da su cijelu scenu napravili samo zato da protestiraju što tijela njihovih sinova, ratnih dragovoljaca, još uvijek nisu pronađena! „Kakav genijalan obrat! Invertira konvencionalnu ideju da su Srbi uvijek oni koji rade protiv Hrvatske, i otkriva vladu u njenoj punoj bezobzirnosti prema Hrvatima samima! To je ultimativni protest protiv radikalne desnice! Nakon ovoga nema povratka!"

Naravno da ima – moraliziranje je totalno isprazno i bez objekta upravo zato što smo vidjeli da film sa stvarnošću veze nema. Napravljen je prema formuli. Ta formula zahtjeva da se određeni ljudi nasmiju. Nakon par dana, izlaze recenzije, nijedna nije preoštra jer će recenzent ispast desničar ako popljuje Brešana – to je isto po formuli. Ja po formuli moram napisati osvrt koji će malo tko pročitati, i cijeli časopis će na kraju dana ispast veseli, oh-so-silly pogled na uopće-ne-premračno stanje jednog prostora. Na kraju dana, do kakve je društvene promjene došlo? Nikakve. Jer formula je dio jednadžbe koju je određena vlast uspostavila, i sve dok ta jednadžba stoji, vlast se nema potrebe uznemiravati. „Koja je ovo država?" nije uzrokovao ni najmanju kontroverzu upravo zato što ničiji autoritet nije ugrožen ovako ispraznom komedijom.

Nekome se možda ovaj dug osvrt na pojedini slučaj čini kao pretjerana reakcija, ali ovo je puno više od slučaja u trenutku vremena. Ovaj film pratila je pretenciozna i očajno samouvjerena reklamna kampanja, sigurna da se radi o nečemu kontroverznome – ali to pokazuje da ljudi zaista vjeruju da je ovim filmom postignuto išta osim učvršćenja nezdrave i fatalne autoritarne strukture. I ljudi će zaista vjerovati, i tješiti se mišlju da produciranje i gledanje ovakvih filmova mijenja nešto. Jedini čin koji protestira i koji nešto mijenja je onaj koji jednadžbu razbija, čini ju kontradiktornom, dovodi do apsurda. *Koja je ovo država?* jest mračni monument mračnom vremenu, ali ne svojim govorom, već činjenicom da uopće postoji na jednom mjestu u vremenu na način na koji postoji.

Viktor Mršić, 4.b

Alan Ford kao zrcalo stvarnosti

Premda nikad preveden na engleski, desetljećima nakon smrti legedardnog talijanskog strip-crtača Maxa Bunkera, i još legendarnijeg prevoditelja Nenada Brixyja, bez kojeg ni A od Alan Forda ne bi bilo u našim djetinjstvima, mnogi će se složiti da onaj koji nije čitao Alana nije imao djetinjstvo.

Alan Ford, naime, nije *Marvelov* strip o superjunaku s dobro uhodanom šprancom, nego vaša karta za razvoj kritičkog uma. Groteska, farsa i apsurd *alanfordovskog* svijeta, kirurški preciznog prijepisa naše civilizacije bez šminke zapakiran u iskreni, goli, neusiljeni humor, suputnika svake stranice ovoga stripa, jezovito se točno poklapa s današnjim društvom.

Ne laže Ivica Ivanišević iz *Slobodne Dalmacije* kada ustvrđuje da je „među koricama (Alana Forda) posijano više ljekovite mudrosti negoli u tomovima politološke i sociološke literature". Legendarni Brixyjev prijevod, ovjekovječen u povijesnom *Vjesnikovom* izdanju iz 1972. godine označio je početak *alanfordovske ere*, koju nisu prekinuli ni Bunkerova ni Brixyjeva smrt, ni raspad SFRJ-a, ni *Facebook*, ni e-knjige... Alan Ford i danas je živ, što na tavanima, u ormarima ili podrumima, što na Interliberu kada štand s voljenim stripom okupiraju ne samo *djeca sedamdesetih*, već i njihova djeca, a možda i djeca njihove djece…

Dok ni u samoj Italiji strip nije doživio značajnijeg uspjeha, kao ni u slabašnim izdanjima u Francuskoj ili Danskoj, *Vjesnikov „*Fordač" osvajao je čitateljske umove od Zagreba do Skopja. Vjerujte mi, i da je preveden na engleski, taj „Englez" ne bi bio ni do koljena ovom zagrebačkom Alanu Fordu. Zašto? Zato što je Brixy otvorenim, nedvosmislenim i životnim „južnjačkim" (južnoeuropskim) humorom približio neuglednu cvjećarnicu u njujorškoj Petoj aveniji *gastarbaterskoj* generaciji, koja je za „glavni grad bijelog svijeta" čula jedino iz priča obiteljskih *bauštelaca*.

No, nije Brixy (opet ja o njemu) nama približio New York, već je uvjerljivim i iskrenim humorom „teleportirao" svu sjaj i bijedu Pete avenije i na slavonske šorove, dalmatinske kale, sarajvske ćor-sokake i skopske pazare, koji su isti taj sjaj i bijedu svakodnevno proživljavali i uprizoravali.

Dobro je ustvrdio tko je ustvrdio da se „nama sve trebalo nacrtati, pa su nam nacrtali Alana Forda".

Nije „Fordač" zaživio zbog naše žudnje za Velikom Jabukom, već je on i današnje oživotvorenje katarze kroz koju naše, kako hrvatsko, tako i svako pojedino društvo na ovom svijetu (osim, možda, švicarskog) mora proći kako bi doista došlo do napretka.

Svaka promjena kreće od promjene mentaliteta. I dok god će većina nas biti Bobovi Rockovi, a ne mudri kao Njegove Visosti, dotad ćemo dobivati samo dolar, dok će mnogobrojni Sir Oliveri našega društva ubirati ostatak našeg mukotrpnog rada.

To *alanfordovsko načelo* „jedan za sve, svi za jednoga", odnosno po dolar za sve, a ostatak za jednoga, stvarnost je u kojoj se prepoznajemo. I to je opasnost ovoga stipa - on, naime, donosi istinu. A istine se danas bojimo više i od čega.

Osim što nam je Brixyjev prijevod toliko približio stvarnost Alana Forda koju i sami živimo, Alan Ford postao je „mentalni rođak naših života" djelomice i autorovom zaslugom. Sedmero ljudi i tri životinje zajedno tvore, svaki za sebe, jednog od „karakterističnih deset" likova talijanske *commedie dell arte*. Dok je Bob Rock nestvarno iskarikiran do te mjere da Alan Ford onkraj njega izgleda kao njegova sušta suprotnost, iako je samo njegov suputnik u teškim životima agenata „slavne" grupe TNT, Bunker je, vodeći se načelom *Linija je čovjek*, stvorio prepoznatljive tipove ljudi kakve svakodnevno srećemo, što na ulici, što u tramvaju, što na školskim hodnicima. No, nisu to tipski prikazi *samo nekih* „vrsta" ljudi, već oživotvorenja *svih* vrsta i podvrsta, u jednoj od kojih se svatko od nas može prepoznati.

Kao što je Michelangelo crtanjem savršeno okruglog kruga u jednom potezu na vratima svojih prijatelja naznačavao svoju prisutnost, kao što je Walt Disney prepoznatljivom „kapicom" Miše Mišića (Mickeya Mousea) osvojio srca tolikih dječjih naraštaja, tako je i „Fordač" sve dužim prstima Sira Olivera ili iz epizode u epizodu sve većim nosem Boba Rocka ili sve dužom bradom Njegove Visosti samo na vizualnom planu osvojio toliku čitateljsku publiku.

No, za razliku od tada popularnog *Zagora*, *Asteriksa* ili *Talične Toma* (Luckija Lucka), Ford je, kao i primjerice *Plavi Vjesnik*, zagrebačka „stip-utopija", osim vizualnog, bio i „zvučni" strip. Koliko li smo samo izraza, poštašalica, dosjetki i natpisa s Grunfovih majica zapamtili naspram dvije siromašne rečenice o čovjeku „bržem od vlastite sjene" (L. Luck) i selu koje „nije dalo mira Rimljanima" istovremeno se bojeći da mu „nebo (ne) padne na glavu" (Asteriks)?

I dan danas možemo uživati u Grunfovim natpisima i Sir Oliverovom lozinkom za šverckomerc akcije *Halo Bing? Kako brat*, kao što se i dalje, zahvaljujući televiziji i međumrežju, možemo smijati „dobrom jutaru" priprostog francuskog vojnika iz *Alo Alo-a*, „najsposobnijem nesposobnom policajcu na svijetu", *Parižaninu u New Yorku* Pink Pantheru, Mr. Beanu ili letećem crikusu Mothyja Phytona, koji je svojom svojsvenošću i jedinstvenošću stekao pridjevak „pajtonovski", baš kao i *verterovska* melankolija (Weltschmerz) i sama *alanfordvoska* grotesknost stvarnosti u kojoj živimo.

No, nije ni sve tako *veltšmertično* , čak ni u tom *alanfordskom* (čitaj: našem) svijetu, jer, koliko god prebirali po kontejnerima za „dobar ulov" s povratnom naknadom i čekali u redovima za *bandićev grah*, toliko se i moramo, htjeli-ne htjeli, nasmijati tolikim *pernarizmima*, *mesićizmima*, *bandićizmima* i *plenkizmima* na našoj jezičnoj pozornici. Ali, najbolji mi je onaj *zoranizam* „i meni je jednom puknula cijev u kupaonici". Jedini lijek, osim C-vitamina, za to je - Alan Ford. Ugodno čitanje!

P.S. Svaka slučajnost s hrvatskim društvom i stvarnim osobama je namjerna!

Dominik Tomić, 4.b

Migranti: interkulturalnost ili ugrožavanje kulture?

Pogoršanjem odnosa između država Bliskog istoka započele su masovne migracije prema državama Europske unije. Od početka migrantske krize 2015.godine do sada u Europu je ušlo nekoliko milijuna izvaneuropskih migranata. Broj pridošlih muslimana i dalje rapidno raste, a za to vrijeme se stvaraju razna mišljenja i stavovi oko njihovog dolaska.

Mnoge zemlje kao npr. Njemačka prihvaćaju velik broj migranata pretežito zbog potrebe za radnom snagom. Njemačka kancelarka Angela Merkel je na samom početku migrantske krize pozvala migrante da dođu u Njemačku i obećala prihvatiti jedan milijun izbjeglica. Svoje obećanje je ispunila i nakon migriranja postotak muslimana u Njemačkoj je porastao sa 5% na 6%. Ovaj porast se možda čini beznačajan, ali istraživanja su pokazala da će do 2050.godine u Njemačkoj biti čak 12% muslimanskog stanovništva. Naravno, to se neće dogoditi samo zbog nastavka migriranja već i zbog prirodnog prirasta muslimana koji je puno veći od ostatka Europe.

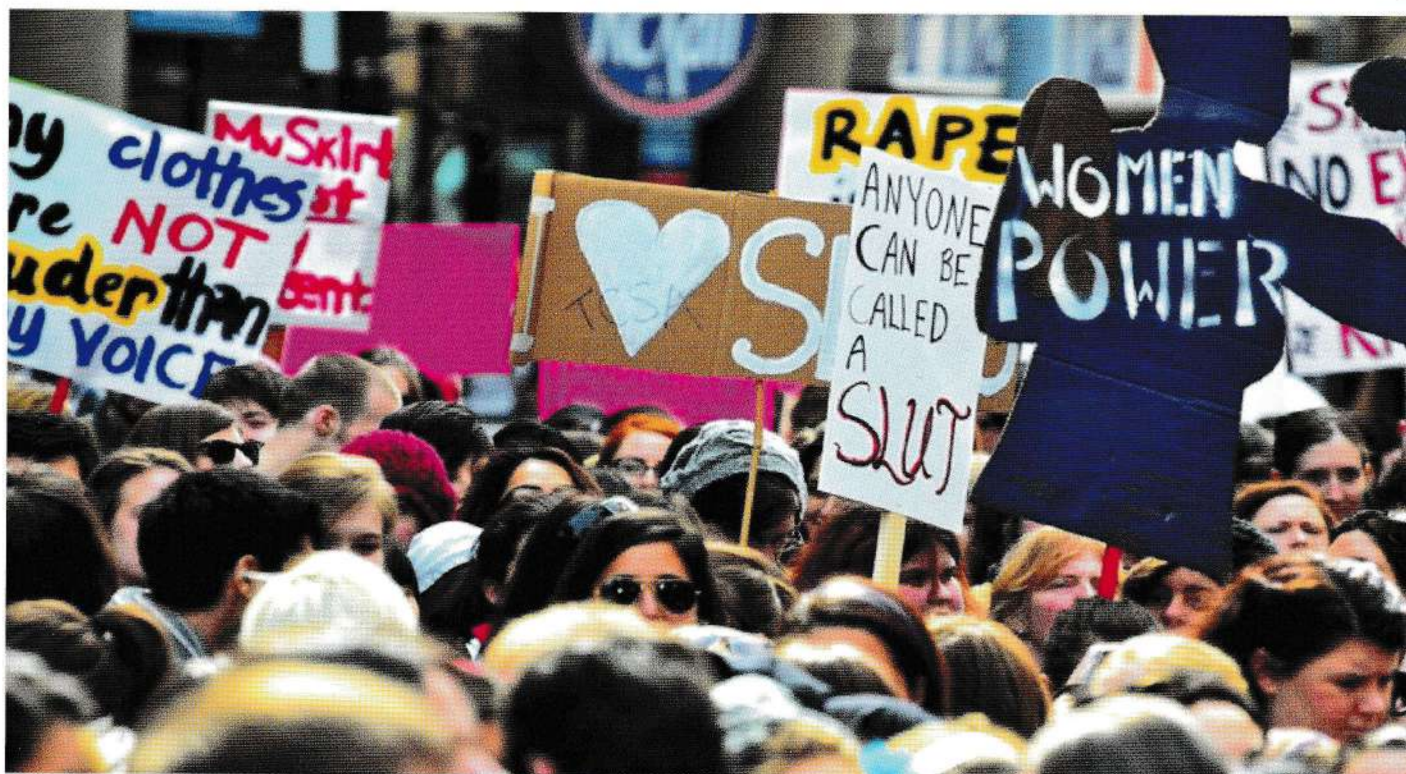
S druge strane postoje i zemlje u kojima migranti nisu dobrodošli. Najbolji primjer je Mađarska koja provodi tzv. „politiku žice". Ovaj naziv politika Mađarskog predsjednika vlade Viktora Orbana je dobila nakon što je on naredio podizanje žice oko mađarskih granica i time onemogućio ulazak migrantima.

Osim u ove dvije zemlje, situacija je ozbiljna i ostatku Europe, osobito u Zapadnoj i Srednjoj gdje se nalazi većina razvijenih zemalja EU. Trenutno je u Europi, tradicionalno kršćanskom kontinentu, islam najbrže rastuća religija. Prirodni prirast muslimanskog stanovništva puno je veći od prosjeka Europe ili bilo koje Europske zemlje. Stopa fertiliteta kod muslimana iznosi čak 2.6, dok se prosječno u Europi rodi 160 beba na 100 žena odnosno stopa fertiliteta iznosi samo 1.6 što nije dovoljno ni za održavanje generacije. S ovakvim brojkama može se očekivati da ćemo postati muslimanski kontinent. Smatram da to nije ništa čudno jer ljudi su oduvijek išli tamo gdje su mislili da će im biti bolje, tražili su i pronalazili svoju „obećanu zemlju".

Sadašnji izbjegli ljudi s Istoka dolaze jer znaju da se mogu koristiti pravima koje im Europa pruža. Ne dolaze kao osvajači, ali prateći stanje i razvitak situacije može se reći da ćemo izgubiti Europu, središte kršćanske vjere, bez ispaljenog metka. Jedan od najvažnijih razloga za vitalnost islamske vjere je u starosti muslimana. Prosječni musliman ima samo 24 godine, a Europa koja je posijedila, ostarjela i onemoćala ne može se nositi s tim. Većina je europskog stanovništva počela smatrati migrante kao ozbiljnu opasnost. Time su značajno doprinjeli mnogi teroristički napadi, kao i porast stope kriminala i silovanja i ostalih zlodjela koja ugrožavaju sigurnost i ljepotu života. Naravno ne treba zato osuditi sve migrante, ali pitanje je koliko će europljani to moći tolerirati. Mnogi već sad očekuju da će se u Europi dogoditi kriza identiteta ako se bude loše upravljalo migrantskom krizom jer velika je razlika između Europske kulture i kulture izbjeglih muslimana. Iako vlasti imaju najbolju namjeru čini se da su se počela praviti paralelna društva jer se muslimanski slojevi nisu dobro integrirali. Anketa provedena u Njemačkoj pokazala je da 80% Nijemaca smatra da se migranti nisu dobro uklopili u društvo.

Teško je odrediti postoji li uz migrantsku krizu i kriza morala i čovječnosti. Je li nam postalo teško pomagati drugome u nevolji ili nas jednostavno nije briga. Trebamo li pretvoriti kršćansku vjeru u djela i pomoći drugome, pustiti ga u našu svakodnevicu i prihvatiti u zajednicu ili se koncentrirati na očuvanje naše duge povijesti i kulture. Možemo li ignorirati činjenice, istraživanja i brojke koje govore protiv opstanka kršćanstva i kršćanske kulture? Taj je ispit pred svima nama i ne može ga umjesto nas riješiti ni policija ni vojska na granicama.

Antonio Batista, 4.c

Feminizam

Feminizam je pokret koji je nastao u zapadnim zemljama u 19. stoljeću kao jedna od posljedica industrijske revolucije. Razvojem strojeva potreba za ljudskom radnom snagom bila je sve manja te su muškarci postupno gubili jednu od prednosti koju su imali nad ženama. To je omogućilo ženama da postanu sve značajniji dio radne snage, pogotovo za vrijeme Prvog svjetskog rata, kada su zamjenjivale muškarce na fronti.

Započeo je u dva oblika - kao pokret za ravnopravnost u plaćama i kao pokret za davanje prava glasa ženama. One feministice koje su se borile za taj cilj poznate su kao sufražetkinje te su ga nakon Prvog svjetskog rata i ostvarile u većini zapadnih zemalja, a kasnije i u ostatku svijeta.

Žene su u Hrvatskoj ostvarile pravo glasa 11. kolovoza 1945. godine, a Ustavom 1990. godine zajamčena je ravnopravnost spolova i zabrana diskriminacije, odnosno jednaka prava za žene i muškarce.

U borbi za ravnopravnost spolova u Hrvatskoj mnogo je pridonijela književnica i novinarka Marija Jurić Zagorka koja samostalno pokreće i uređuje časopise „Ženski list" i „Hrvaticu" u kojima objavljuje roman „Mala revolucionarka" te istraživanje o povijesti žena „Neznana junakinja". Podupire mlađe generacije književnica i osniva „Društvo hrvatskih književnica".

Izborivši se za pravo glasa, pokret je promijenio formu u „radikalni feminizam" i bio je fokusiran na promjenu tradicionalne uloge žene, što pokušavaju ostvariti napadima na muškarce koji su represivni prema ženama. Iako je relativno mali broj žena prihvatio takav stav, feminizam se najčešće s njim povezuje.

Feminizam se razvijao u 3 vala. Prvi val traje kroz 19.st. i označava borbu žena za pravo glasa. Drugi se val javlja se 60-ih godina 20.st. i traje do 80-ih godina. Označava klasične fokuse feminizama poput organizacije masovnog pokreta, spolne ravnopravnosti, promjenu zakonodavstva, ženske i feminističke časopise, edukacije žena, problematike muškog nasilja i slično...

Treći val započinje krajem 80-ih godina 20.st. te se razvija i danas; pokušava negirati spol i nadilaziti spolne razlike. Javljaju se nove feminističke teorije i raspravlja se o društvenim problematikama s kojima se žene susreću:

- ✔ Jednaka građanska i politička prava muškaraca i žena
- ✔ Pravo na pobačaj
- ✔ Silovanje u braku
- ✔ Jednake plaće muškaraca i žene te jednake mogućnosti na radnom mjestu
- ✔ Nasilje u obitelji
- ✔ Žensko ropstvo
- ✔ Prava LGBT osoba

Karla Kolić, 4.f

Ivo Gregurević

Ivo Gregurević, jedan od velikana hrvatskoga glumišta, preminuo je 2. siječnja 2019.g. u 67-oj godini života. Svojim je raskošnim opusom koji sadrži više od 90 filmova, oko 20 televizijskih serija i 30-ak kazališnih predstava, nepobitno zaslužio biti među najvećim hrvatskim glumcima kao što su Fabijan Šovagović, Predrag Vušović i Boris Dvornik. Iako je to mjesto ponajviše zaslužio maestralnim izvedbama u brojnim filmskim ulogama, mlađe će ga generacije vjerojatno pamtiti kao Marka iz humoristične serije *Odmori se, zaslužio si.*

Ivo je rođen 7. listopada 1952. u Donjoj Mahali, BiH, gdje je još kao dječak provodio slobodno vrijeme glumeći s prijateljima na poljima, a njegova iznimna privrženost glumi dovela ga je i do Akademije dramske umjetnosti u Zagrebu. U braku sa glumicom Dubravkom Ostojić dobio je sina Marka, koji je u kasnijem životu bio ovisnik o opijatima. Baš kako bi osvijestio štetnost droge, Ivo je dugi niz godina u osnovnim i srednjim školama izvodio predstavu *Život može biti lijep*. Nakon razvoda, jedinu ozbiljniju vezu imao je sa pokojnom glumicom Dolores Lambašom.

Filmsku karijeru započeo je 1977.g. u filmu Bogdana Žižića *Ne naginji se van*, gdje je izvanredno odglumio nezrelog mladića Filipa, gastarbajtera koji odlazi iz Dalmatinske zagore u Frankfurt. Nezadovoljstvo tamošnjim sasvim drugačijim načinom života dovelo ga je do povratka i to bez djevojke u koju se u međuvremenu zaljubio. Već u ovome filmu pokazao je neizmjeran talent koji ga je iste godine doveo i do uloge Ivana u filmu Antuna Vrdoljka *Mećava*. Imućni je Ivan jedina nada protagonistu radnje Joletu da se izbavi iz siromaštva, stoga on postaje zaručnik njegove kćeri. Problem predstavlja njena ljubav prema drugom muškarcu s kojim zatrudni što je savršena podloga za ispoljenje Ivanovih tradicionalnih uvjerenja.

U još jednom filmu i seriji A. Vrdoljka *Duga mračna noć* (2004.) Ivo glumi Majora, glavnog negativca, okrutnog i bešćutnog izdajnika. Radnja se odvija netom prije, za vrijeme i nakon II. svjetskog rata, a prati nemilosrdnu, tragičnu sudbinu obitelji Hrvata i Nijemaca u malom mjestu u Slavoniji, za koju je zaslužan i sam Major. Poznajući dobro kolegu Gregurevića, Vrdoljak je nedavno izjavio kako je on „točan, precizan i sretan u svom poslu".

Izvrsno se pokazao i u ulozi ustaše Tome u filmu Branka Schmidta *Sokol ga nije volio* (1988.) gdje na kraju biva osuđen na smrt strijeljanjem.

Pravu raznolikost i kvalitetu glumačkog karaktera pokazao je u filmu Rajka Grlića *Čaruga* (1991.). Vrhunac svoje karijere obilježio je ulogom slavonskog razbojnika Čaruge u kojoj se krije desetak različitih lica koja se neprestano izmjenjuju, a za izvođenje takvih skokova potrebna je istančana glumačka vještina i talent. Prema redatelju, s kojim je Ivo surađivao i prije ovog filma, Ivo kasnije u životu „ništa nije odglumio s toliko strasti", a „izgledalo je tako beskonačno jednostavno jer je u sebi nosio toliko različitosti".

Tragikomedija Krste Papića *Kad mrtvi zapjevaju* (1998.) još je jedan film vrijedan spomena u kojem Ivo predstavlja jednog od dvojice hrvatskih emigranata koji se žele vratiti u svoju domovinu. Kako dolazi do određenih komplikacija, obojica smišljaju vrlo domišljat plan B.

Jedna od najpoznatijih televizijskih serija u kojima je Ivo našao svoju ulogu je kultna serija *Velo misto* (1979.-1981.). Radi se o seriji koja se smatra jednom od najboljih i najpopularnijih u bivšoj Jugoslaviji, a u njoj Ivo predstavlja Netjaka, simpatičnog splitskog smetlara.

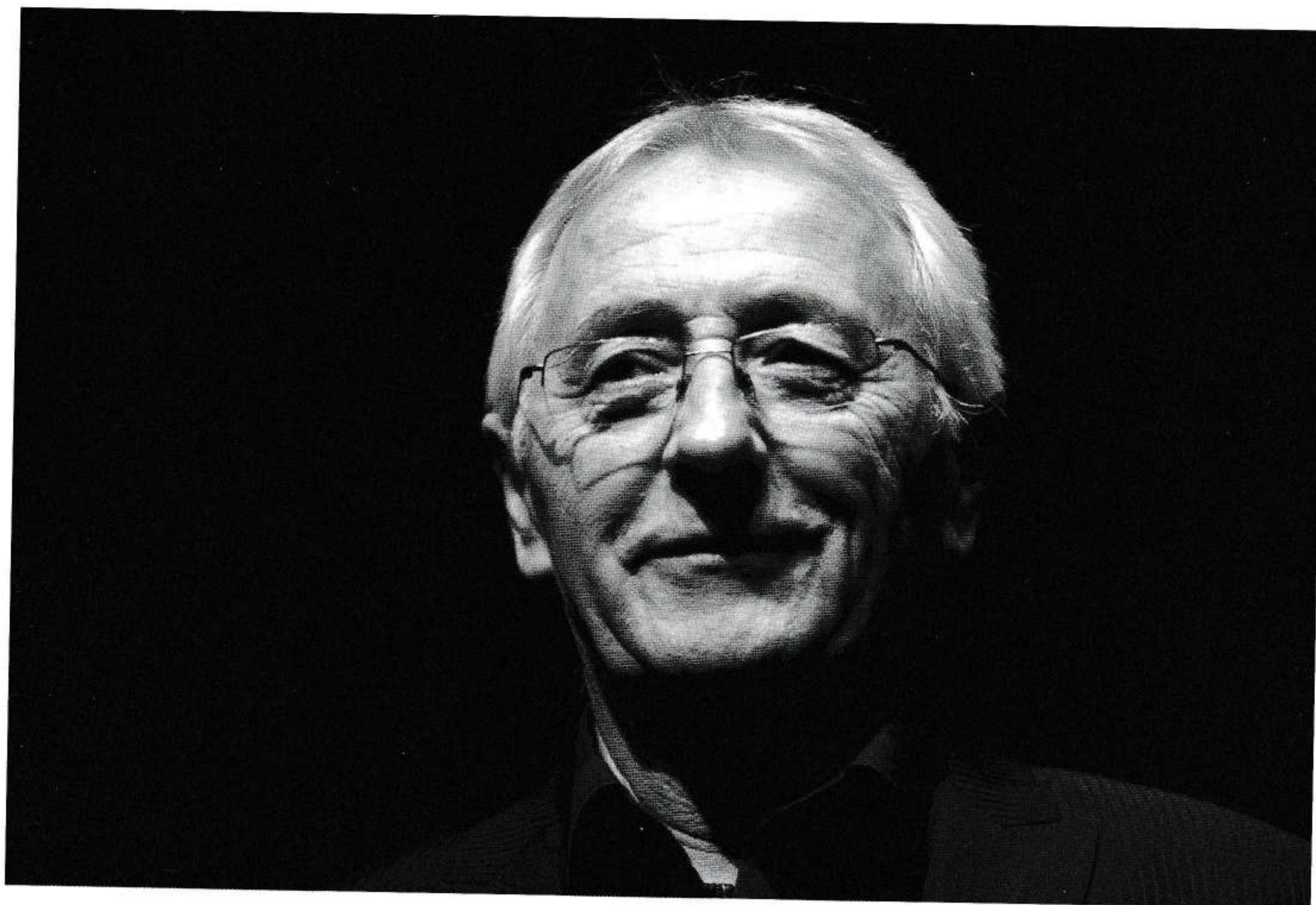
Druge poznate televizijske serije u kojima se pojavljuje su: *Naši i vaši* (2000.-2002.), *Odmori se, zaslužio si* (2006.-2014.), *Stipe u gostima* (2008.-2014.), *Počivali u miru* (2013.-), a od filmova treba još istaknuti: *Osuđene* (1987.), *Život sa stricem* (1988.), *Šokicu* (1996.), *Što je muškarac bez brkova* (2005.) i *Imena Višnje* (2015.). Svoju posljednju ulogu odigrao je u novom filmu Ivana Gorana Viteza *Dopunska nastava* koji je još u procesu završetka. Što se tiče njegove kazališne karijere, postao je član ansambla Drame HNK u Zagrebu 1986.g., a predstava koja je na njega ostavila najveći trag bila je *Hamlet* u kojoj je glumio samog Hamleta. U jednom od rijetkih intervjua koje je davao rekao je: „Da nisam igrao Hamleta, možda danas ne bih ni razgovarao s Vama.". Mnogi su govorili kako je šteta što se nije više posvetio kazališnoj glumi u kojoj je zračio svojom osobnošću.

1995.g. pokrenuo je u Orašju, blizu rodne Donje Mahale, Dane hrvatskog filma, festival koji mnogi nazivaju festivalom Ive Gregurevića. Svojim glumačkim sposobnostima zaslužio je dvije Nagrade hrvatskog glumišta, za filmove *Šokica* i *Duga mračna noć*. Dobitnik je godišnje nagrade Vladimir Nazor za filmsku umjetnost te četiriju Zlatnih arena za najbolju mušku ulogu. Za glavnu ulogu u filmu *Imena višnje*, primio je Nagradu Filip Šovagović.

Sve ove nagrade i raskošni opus te same hvale kolega (Goran Grgić: „apsolutna legenda koju će svi pamtiti", Marija Filipović: „nenadoknadiv gubitak") daju na znanje da je on zaista bio veliki glumac kojeg će se definitivno, baš kako je rekao da želi da bude u jednom intervjuu, pamtiti po njegovim ulogama.

Dina Cetušić Jakopović, 2.g

Trag u beskraju

Oliver Dragojević bio je jedan od najvećih hrvatskih glazbenika svih vremena. Rođen je u Splitu 7. prosinca 1947. godine, gdje je pohađao glazbenu školu i tako započeo svoju glazbenu karijeru. Podrijetlom je iz Vele Luke, gdje je proveo i djetinjstvo, a tamo se redovito vraćao na ljetovanje kako bi se prisjetio mladih dana. Vremenom je postao i simbol grada Splita.

Oliver je stjecao znanje svirajući u bendovima kako bi kasnije postao veliki umjetnik. Iza sebe ima brojne svjetske nastupe. Bio je jedan od rijetkih hrvatskih glazbenika koji su se mogli pohvaliti nastupima u njujorškom Carnegie Hallu, londonskom Royal Albert Hallu, pariškoj Olympiji te Opera Houseu u Sydneyju. Temelj svoje karijere postavio je na splitskim festivalima šezdesetih i sedamdesetih godina. Dobitnik je brojnih nagrada od kojih je među najznačajnijima diskografska nagrada Porin. Njegovi najpoznatiji hitovi su *Vjeruj u jubav*, *Malinkonija*, *Skalinada*, *Oprosti mi pape*, *Karoca gre*, *Galeb i ja* i mnogi drugi. Pjesmom *Cesarica* postao je strastveno obožavan među najširom publikom i kritikom.

U braku je bio sa Vesnom Dragojević s kojom je imao troje djece. Još 2017. godine dijagnosticiran mu je rak pluća, a njegovo stanje se vremenom sve više i više pogoršavalo. Preminuo je 29. srpnja 2018. godine u 71. godini života. Uz brodske sirene i pratnju stotina brodica i barki njegovih Splićana, Olivera su na posljednju plovidbu do Korčule, gdje je pokopan, pratili neutješni prijatelji, kolege i tisuće obožavatelja iz cijele Hrvatske i susjednih zemalja. Tu večer je sa svih strana dopirala Oliverova pjesma, a kamere su zabilježile nevjerojatne prizore brojnih ljudi koji su se došli oprostiti od „morskog vuka''. Pokopan je u gradu kojega je najviše volio i koji mu je oduvijek bio u srcu, u Veloj Luci.

Njegova smrt ostavila je cijelu Hrvatsku u šoku, nevjerici i tuzi, a Hrvati su još jednom pokazali zajedništvo ispratvši posljednji put svog velikana. Oliver je bio dokaz da nije dovoljno samo biti vrhunski umjetnik, već je potrebno biti i čovjek. Njegova smrt pogodila je i brojne njegove kolege koji su taj dan izgubili bliskog prijatelja i suradnika i posvetili mu najljepše riječi. Brojni prijatelji i kolege svoje su posljednje zbogom Oliveru uputili na društvenim mrežama. Severina je ganuta napisala „Ovo je teško, ovo nema smisla, ovo je preteško... Na njegovim pismama sam učila govorit prve riči. Ovo je jako teško i ne želim virovat. On je pape svih Dalmatinaca. Njegove pisme su ušle u nas kroz materino mliko. On je u mom DNK-u, u tvom i u tvom i u svima nama. Hvala ti pape, volim te pape." dok je Toni Cetinski svojom porukom dirnuo mnoge „Dragi moj morski vuče, ništa više neće biti isto nakon tvog odlaska, dragi naš Oliver. Sve tvoje šale i gluposti kojima smo se smijali ka dica su momenti koje nikada neću zaboraviti. Moram ti priznati da sam te volio i volim kao da si mi otac, a po duši si mi bio ponekad kao mlađi brat…" Petar Grašo također se oprostio od Olivera putem društvenih mreža te je naglasio kako Dalmacija više nikada neće biti ista: „Bez Olivera nitko ne bi bio isti. Danas se odlomio onaj zadnji most koji je spajao Dalmaciju s nekim drugim vremenom – vremenom pjesme, sunca, mora, mog djetinjstva i svega onoga što je on činio svojim glasom, nebeskim talentom, humorom i pojavom koja je postala "svakodnevno dobro ". Postoje u životu stvari koje jednostavno "postoje" i čine život životom - jutarnja kava, kiša, sunce, Oliver.. Od danas Dalmacija više nije ista…".

Iako Oliver više nije s nama, njegov duh uvijek će biti prisutan kroz njegove pjesme koje će slušati mnogi budući naraštaji.

Magali Todorić, 2.a

Stan Lee - revolucionar devete umjetnosti

Krajem prošle godine svijet je ostao bez velikog, možda i najvećeg, imena modernoga stripa, oca brojnih superjunaka, tvorca legendarnog *Marvel Comicsa* – Stana Leeja. Tijekom devedesetpetogodišnjeg života imao je plodnu i raznovrsnu karijeru kao autor stripova, producent, urednik, glumac i izdavač.

Rođen je 1922. godine u New Yorku pod imenom Stanley Martin Lieber kao dijete židovskih roditelja podrijetlom iz današnje Rumunjske. Zaposlio se u proizvodnji crtanih stripova kad mu je bilo samo šesnaest godina. Od najranijih je imao ambiciju postati pisac, no 1939. godine postao je asistent u *Timely Comicsu*, kompaniji koja se bavila izdavanjem šund magazina, jeftinih knjiga i stripova, koji će početkom šezdesetih prerasti u *Marvel Comics*. Upravo ga je Stan Lee pretvorio iz male izdavačke kuće u ogromnu multimedijsku kompaniju.

U svijetu stripa javio se tekstom za priču *Capitain Americas Folis the Traitors Revenge* koji je objavljen u svibnju 1941. godine kada se po prvi puta potpisao pseudonimom Stan Lee, kako je kasnije izjavljivao, zbog ne baš posebno visokog mišljenja o stripovima. Neočekivano je brzo napredovao u poslu tako da je već u dobi od devetnaest godina od običnog "potrčka" postao urednik, a uskoro i glavni urednik odjela za stripove.

Pod Leejevim vodstvom uvedeni su s vremenom mnogi novi likovi. Prvi superheroj kojeg je Lee pomogao stvoriti bio je *Destroyer*, a uskoro su uslijedili *Father Time* i *Jack Frost*. Ubrzo je zajedno s crtačem Jackom Kirbyjem stvorio i *Fantastičnu četvorku*, likove izložene kozmičkim zrakama tijekom misije u svemiru zahvaljujući kojima su dobili svoje nevjerojatne moći: *Mr. Fantastica*, *Nevidljivu Ženu* (*Invisible Woman*), *Ljudsku Buktinju* (*Human Torch*) i *Stvar* (*Thing*). Uspjeh te skupine potaknuo je kreiranje novih likova superjunaka – *Hulka*, *Iron Mana*, *Thora*, te skupine *X-Men*… U suradnji s Billom Everettom nastao je *Daredevil*, a sa Steveom Ditkom osmislio je *Do Strangea* i Marvelov najpopularniji lik *Spidermana*.

Iako su novostvoreni likovi bili sperjunaci, odlučio im je dodijeliti mane koje su ih razlikovale od dotadašnjih stereotipnih idealnih junaka produciranih od strane konkurentskog *DC Comicsa*. Na taj je način stvorio realnije likove s uobičajenim, svakodnevnim problemima koji su ljudima bili još privlačniji jer su se na neki način mogli poistovjetiti s njima. Smjestio ih je u stvarni svijet, a ne u Metropolis, Gotham ili sličnu fikciju. Poruka je bila jasna – i obični čovjek može biti superjunak. Čak je nedavno *History Chanel* pokrenuo dokumentarnu seriju *Stan Lee's Superhumans* koja se od uobičajenih priča o superjunacima razlikuje u jednom ključnom detalju – ovi su "superjunaci" stvarni. U svojim stripovima bavio se i ozbiljnim temama poput ovisnosti, Vijetnamskog rata, rasizma i svih oblika diskriminacije.

Sintetizirajući njegov rad i stvaralaštvo nameće se logičan zaključak: nakon Stana Leeja strip više nije isti. Pokrenuo je i proveo revoluciju u čijim ćemo plodovima uživati još mnogo vremena.

Dario Kiramarios, 4.g

UČENIČKI RADOVI

Izvedba

Oduvijek je voljela jesen. Dok su svi prezirno gledali kako dolazi, ona joj se veselila. Vidjela je nešto što drugi nisu. Jer kako bi se drugačije moglo objasniti da za nju to nije bilo godišnje doba neke melankolije, sjete, tuge ili kako ju već ostali doživljavaju, već godišnje doba kada se sve napokon razuzdalo. Kada su ju pitali zašto pobogu voli kišu, isprva nije znala odgovor. Iznenadila se na to pitanje, bila je nespremna. Nije joj bilo jasno kako bi ju netko mogao ne voljeti. Zamišljena, ubrzo je odgovorila: „Volim kišu zato što je svi mrze.". Nije to bio u potpunosti točan odgovor, ali bio je odgovor za koji je znala da će oni razumjeti i koji će ih zadovoljiti. Nije lagala kada je to rekla, ali bilo je tu puno više razloga od tog.

Mislim da ni ona sama nije do kraja dokučila što ju to tako jako privlači kod kiše. Jednom mi je objašnjavala kako kada pada kiša ona podigne glavu visoko, naravno bez kišobrana, i tako šeta. I ne želi kući. Svaka kap koja joj dotakne lice iznenadi je, a ipak, znala je da će doći. Osluškivanje kiše, glasnije i tiše, podsjećalo bi ju na razgovore. Šaputanja i viku. Imala je više teorija. Vjerovala je da je to vrijeme kada kiša stvara šumove kako ljudi ne bi mogli čuti kako priroda međusobno komunicira. Ili su kapi bile te koje pričaju? U svakom slučaju, neke poruke su se prenosile i vjerovala je, ako se dovoljno sjedini s prirodom, da će ih i ona čuti. Zato je uvijek pozorno osluškivala. Za lišće je govorila da je ono do tada bilo zeleno. Nezrelo. Držalo se uz svoju majku jer još nije bilo spremno. Sada se svaki list odvojio od majke i postao svoja individua. Sada žive u punom smislu te riječi. Kiša svira, vjetar dirigira, a lišće pleše.

Svaki jesenji dan za nju bi bio nova izve ba i nikada nije vidjela dvije iste. Nije čudo što je toliko voljela jesen. Kada bism ju mi vidjeli kroz njezine oči, bez sumn bismo ju i mi voljeli. Vjetar je najuporni Kako bi on pokazivao, tako bi lišće plesal I ona bi se uvijala i skakutala zajedno s nj ma. Oštro udesno pa lagano dolje. Tek što legli, načinili bi nagli vrtlog u vis. Pa lij vo, pa desno, pa gore, pa dolje, pa okret, skok, pa pad, pa lijevo, pa desno ...

Lišće, kada bi iznemoglo, leglo bi i zavr lo svoju točku, ali na nije odustajala, nasta ljala je i dalje. Kiša bi nekada nastavila, nekada ne, kako bi joj se prohtjelo. Kada i njoj bilo dosta, vjetar bi ostao sam. Neka bi tako sam nastavio izvoditi svoju glazbu, nekada bi prestao. To bi ju malo ražalostil ali nije se dala smesti. S vremena na vrijem vjetar bi ispočetka pozivao kišu i lišće da n se pridruže, ali ako je kiša dugo svirala obo su bili iznemogli pa bi se oglušili do sljedeć jutra kada su pristigle nove snage, a i neke st re se oporavile. Ona je uvijek bila spremn u iščekivanju. Zatim bi se vjetar uvrijedio bi kiša sama svirala i poziva. Lišće bi joj poklonilo zbog punine zvuka, ali ni ono ni htjelo plesati bez vjetra. Ljutila se poneka jer su tako prkosni. I tako su oni ispočetka ispočetka ustajali i padali, stvarali se i nest jali. A ona, ona je najviše voljela biti djelo te veličanstvene izvedbe. Nekada, kada ne mogla biti vani zajedno s njima, bila bi ma tužnija, ali nimalo manje oduševljena. Sa sv jega mjesta pomno bi promatrala prirodu iščekivanju sljedeće zajedničke točke.

Parado

Poslanica "odraslima"

Što ću biti kad odrastem? Pitanje je čiji se odgovor iz godine u godinu mijenja pa čak bi se moglo reći i iz dana u dan, iz minute u minutu. Kada si mali, dok si još dijete želiš biti sve na svijetu. Ali kad odrasteš, odjednom ne znaš što želiš biti. A tek tada, tek tada je to pitanje zapravo važno.

Dođe vrijeme kada moraš odabrati svoju budućnost sa svojim mogućnostima i sposobnostima, željama i potrebama. Ali badava sve to kada sad odjednom, više ne znaš što želiš biti. Dovoljno si odrastao da vidiš kakav je ovaj svijet zapravo i da shvatiš da ono što ti želiš nije tako lako moguće, ako naravno uopće znaš što je to. Kako bih ja, molim vas, sa svojih osamnaest godina života trebala znati i odlučiti što ću raditi sljedećih deset, dvadeset, trideset ili pedeset godina? Do penzije ili groba? Kako?

Već sam svjesna da to što želim ne mogu jer to nije stvarni posao. A ako i jest, naravno nije unosan, a u današnje vrijeme to je ono što se prvo traži. I sada, kada najmanje znam što želim biti, vrijeme sve brže curi, a ljudi oko mene sve više navaljuju s pitanjem «Što ćeš biti kad odrasteš?" odnosno "Što ćeš upisati?». Ne znam. Ne znam. Ne znam! Jer kada bih im rekla što želim biti kad odrastem rekli bi mi: «Od toga, nema kruha». Ali što to mene briga? Lijepo ste me pitali što želim biti kad odrastem, a ipak niste zadovoljni odgovorom. Pa što vi želite od mene?? Kada bi svi radili samo ‹unosne poslove› vjerujte, ne bi ovaj svijet daleko stigao.

Mislim da je pretužno kada se sjetim, dok sam bila dijete, da sam htjela biti sve na svijetu i sve iskusiti i probati. Ali sada vidim svijet drugačije. Vidim izrabljivanje jadnih ljudi i pokvarenost onih ‹viših› od njih i sve to zajedno mi se gadi i više ne želim ništa biti. Vidite li što radite? Kada ste dijete, u sve vjerujete. Ali tijekom odrastanja počnete uviđati kako ljudi jedni drugima gaze snove. Vidite kako svijet ne vodi nikamo i koliko je pokvaren. I tako, ljudi dragi, svi mi od djeteta punog snova, izrastemo u ljude s pregaženom nadom. U ljude koji ne žele više ništa biti. U one koji će upisati fakultet, eto tako, da mogu reći: «Upisao sam fakultet» i svi mu se dive. Ali ljudi dragi, tko njega pita: « Je li to fakultet koji si htio? Zanima li te to uistinu i jesi li upisao to jer je to ono što želiš raditi kad odrasteš?» Ne, nitko te to ne pita. Jer su svi svjesni kako svijet u kojem živimo pokreće novac, a ne snovi. I eto, zato mi se plače.

Kako uspijevate od stotinu želja ubiti baš svaku? Od stotinu zanimanja, deset godina kasnije ne želim ni jedno? Ne znam. Kako? Zar vas nije sram? Zar ne vidite što radite? Naravno, nekolicina je uspjela, ali neka pogledaju svoje najbliže pa neka odgovore na to pitanje. Pa čak i ako radite to što ste htjeli, jesu li to uvjeti u kojima ste se zamišljali? Naravno da neće biti bajno, ali ovoliko loše? Jer poslovi se više ne rade da se u njima s užitkom zaradi za osnovne životne potrebe, nego se rade da se izrađuje ukalupljene ljude i sirovine, a ja to ne želim.

I zato moj odgovor na pitanje, «Što želiš biti kada odrasteš?» više nije zanimanje jer svatko će naći neku zamjerku upravo tom vašem željenom zanimanju. Moj je odgovor: «Želim biti sretna.»!

Paradoks

Mislim, dakle postojim

Misao prva

Strahujem od toga da je sve što izgovorim već izgovoreno, da ništa nije moje, autentično. Zašto onda uopće trošiti riječi? Sve su već iskorištene. Naravno, stvar je konteksta, iste riječi u drugome kontekstu šalju različite poruke, ali je li uistinu moguće poslati poruku svijetu koju baš nitko do sada nije poslao? Prilično sam sigurna da nije. Koristili mi iste ili različite riječi, što god mi osjećali i željeli poručiti svijetu, već je netko poručio. Muči me to. Čemu onda ikakvo pisanje ako pišem isto ono što je već netko zapisao drugim riječima? Zašto bi netko čitao mene kada može čitati onoga koji je iste ideje zapisao ranije? Jedina je razlika u odabiru riječi i možda pristupačnosti. Ali odakle onda meni pravo da ja pišem tuđu priču? Na neki način, prepravljam ju. Koji je smisao toga? Pa možda je i upravo ovo što me sada muči i što pišem već netko izrekao ili zapisao. Možda su i njega iste brige morile samo što ja ne znam za to.

Misao druga

Iz dana u dan, u buci i tišini, gužvi i samoći, jutru i mraku, podnevu i ponoći, suncu i kiši vanjština ne utječe na moju nutrinu. Misli mi pokušavaju nešto reći, ali ne mogu ih čuti. Predaleko su, ne mogu doprijeti do njih. Kada one dođu k meni, dođu sve odjednom. Tada vrište jedne preko drugih i u isti glas. Žamor. Buka. Nered. Kaos. Opet ih ne mogu razumjeti. Što god ja pokušala uvijek je tako. Mislim da jedino što bi to moglo promijeniti jest vrijeme, ali što ako ga neće biti dovoljno? Što ako će biti prekasno kada ih napokon budem mogla razumjeti? Ako su to moje misli, kako to da ih ne mogu kontrolirati? Stišati ili pojačati? Nadam se da ću jednoga dana s osmijehom na licu reći: "Napokon čujem svoje smisli».

Misao treća

Svi smo mi ustvari samo velike kukavice. Kukavice koje se boje novih upoznavanja. Neugode. Odbijanja. Kukavice koje će se radije skrivati iza svojih mobitela, nego skupiti hrabrosti i započeti stvarni razgovor. Sažalijevamo sami sebe. Najviše se bojimo samoće i zato se stalno okružujemo ljudima, ali i dalje smo sami. Jer ono najvažnije poznanstvo zahtjeva odbijanja i probleme i bol i spletke i padove. Ali mi se toga plašimo pa radije ne poduzimamo ništa, u nadi da će samo doći, a neće. Baš ništa. Kukavice, kažem vam.

Misao četvrta

Tamno plavo nebo privuklo mi je pažnju. Sumrak je, vrijeme kada se prve lampe pale iako je nebo još dovoljno svijetlo da razaznaješ svijet oko sebe. Na tom pastelno plavom nebu odjednom se stvori crno jato ptica. Kako su brzo doletjele tako su brzo i odletjele, skoro kao u snu. Kao privid ili iluzija. I tada mi čudna, pomalo smiješna misao prođe mislima. Što je ptice briga što zemne glave muči! Nebo i zemlja. Lako je njima! Daleko od ljudi i njihovih problema. U svojem nebu, distancirane i nitko im ne može ništa. Nebo i more su jedine stvari koje čovjek još nije uspio toliko narušiti. Sigurno su zato i toliko slični. Plavi, umirujući, sneni, čak i bajni moglo bi se reći, kao u snu.

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

KALENDAR I VREMENIK PROVEDBE ISPITA DRŽAVNE MATURE U ŠK. GOD. 2018./2019. – LJETNI ROK

I. TJEDAN

DATUM	ISPIT	POČETAK ISPITA	TRAJANJE ISPITA (MIN.)	ZAVRŠETAK ISPITA (MIN.)
3. lipnja	Materinski jezici nacionalnih manjina (test)			
	ČEŠKI JEZIK	9.00	90	10.30
	MAĐARSKI JEZIK	9.00	60	10.00
	SRPSKI JEZIK	9.00	90	10.30
	TALIJANSKI JEZIK A	9.00	80	10.20
	TALIJANSKI JEZIK B	9.00	80	10.20
	GRČKI JEZIK	14.00	90	15.30
4. lipnja	Materinski jezici nacionalnih manjina (esej)			
	ČEŠKI JEZIK	9.00	90	10.30
	MAĐARSKI JEZIK	9.00	180	12.00
	SRPSKI JEZIK	9.00	150	11.30
	TALIJANSKI JEZIK A	9.00	180	12.00
	TALIJANSKI JEZIK B	9.00	180	12.00
	LATINSKI JEZIK A	14.00	120	16.00
	LATINSKI JEZIK B	14.00	100	15.40
5. lipnja	KEMIJA	9.00	180	12.00
	FILOZOFIJA	14.00	150	16.30
6. lipnja	NJEMAČKI JEZIK A	9.00	70 + 35 + 75	12.00
	NJEMAČKI JEZIK B	9.00	100 + 30	11.10
	POVIJEST	14.00	120	16.00
7. lipnja	FIZIKA	9.00	180	12.00
	POLITIKA I GOSPODARSTVO	14.00	90	15.30

II. TJEDAN

DATUM	ISPIT	POČETAK ISPITA	TRAJANJE ISPITA (MIN.)	ZAVRŠETAK ISPITA (MIN.)
10. lipnja	GEOGRAFIJA	9.00	120	11.00
	SOCIOLOGIJA	14.00	90	15.30
11. lipnja	LIKOVNA UMJETNOST	9.00	120	11.00
	TALIJANSKI JEZIK A	14.00	120 + 30	16.30
	TALIJANSKI JEZIK B	14.00	70 + 25	15.35
12. lipnja	BIOLOGIJA	9.00	135	11.15
	PSIHOLOGIJA	14.00	80	15.20
13. lipnja	INFORMATIKA	9.00	100	10.40
	VJERONAUK	14.00	70	15.10

III. TJEDAN

DATUM	ISPIT	POČETAK ISPITA	TRAJANJE ISPITA (MIN.)	ZAVRŠETAK ISPITA (MIN.)
17. lipnja	HRVATSKI JEZIK A (test)	9.00	100	10.40
	HRVATSKI JEZIK B (test)	9.00	100	10.40
18. lipnja	HRVATSKI JEZIK A (esej)	9.00	160	11.40
	HRVATSKI JEZIK B (esej)	9.00	160	11.40
	FRANCUSKI JEZIK A	14.00	120 + 30	16.30
	FRANCUSKI JEZIK B	14.00	90 + 25	15.55
19. lipnja	ENGLESKI JEZIK A	9.00	70 + 35 + 75	12.00
	ENGLESKI JEZIK B	9.00	60 + 25	10.25

IV. TJEDAN

DATUM	ISPIT	POČETAK ISPITA	TRAJANJE ISPITA (MIN.)	ZAVRŠETAK ISPITA (MIN.)
26. lipnja	MATEMATIKA A	9.00	180	12.00
	MATEMATIKA B	9.00	150	11.30
27. lipnja	LOGIKA	9.00	120	11.00
	ŠPANJOLSKI JEZIK A	14.00	100 + 30	16.10
	ŠPANJOLSKI JEZIK B	14.00	70 + 25	15.35
28. lipnja	GLAZBENA UMJETNOST	9.00	90	10.30
	ETIKA	14.00	120	16.00

OBJAVA REZULTATA: **10.7.2019.**

ROK ZA PRIGOVORE: **12.7.2019.**

KONAČNA OBJAVA REZULTATA: **15.7.2019.**

PODJELA SVJEDODŽBI: **17.7.2019.**

NATJECANJA 2018.

DRŽAVNO 2018.	UČENICI	RAZRED	MENTOR	ŽUPANIJSKO	DRŽAVNO
LIDRANO					
Skupni scenski nastupi	Petra Ivković	4.D	Dragica Dujmović Markusi	Kako nastaje priča - učenički rad	
Bez jedanaestoga	Sara Košpić	4.D			
	Melani Škrlin	4.D			
	Jana Modrić	2.B			
	Tomislav Dobrilović	2.B			
	Tin Marušić	2.B			
	Mihael Drežnjak	2.A			
	Luka Marković	2.E			
	Ana Prtenjača	4.D			
	Katarina Tokić	4.D			
ŠKOLSKI LISTOVI	Mia Laura Jurčić	3.G	Krunoslav Matošević	VRANEC	predložen
HRVATSKI JEZIK	Paula Đozić	1.F	Franka Špoljarić	1	6
	Paula Suman	1.F	Franka Špoljarić	2	5
	Ivan Tomić	2.F	Ljiljana Centrih-Lovrić	1	6
	Zrinka Baković	2.E	Dragica Dujmović Markusi	6	10
NJEMAČKI JEZIK	Ana Jagarinec	2.A	Katarina Mandir	3	4
GEOGRAFIJA	Paula Suman	1.F	Gordana Tašner	1	8
	Dominik Tomić	3.B	Gordana Tašner	2	8
MATEMATIKA A	Jakov Ljubičić	1.G	Maja Zelčić	8	pohvala
	Leon Jurić	3.G	Maja Zelčić	3	
	Jakov Budić	3.G	Maja Zelčić	16	
	Luka Milačić Plasirao se na Hrv. mat. olimpijadu	3.G	Maja Zelčić	16	pohvala
MATEMATIKA B	Leonarda Pribanić	1.B	Zlata Hržina	2	III. nagrada
	Martina Miloščić	3.E	Vesna Gabron	4	
FILOZOFIJA	Hana Perinić	4.B	Ivana Bogović	6	14
FIZIKA	Jakov Ljubičić	1.G	Damir Rister	2	III. nagrada
	Josip Marić	1.F	Damir Rister	7	II. nagrada
FIZIKA eksperimentalni rad "Kako najlakše zavrtjeti kotač?"	Luka Milačić i Jakov Budić	3.G 3.G			
KEMIJA	Lea Komočar	3.F	Jasmina Novak	7	14
INFORMATIKA	Luka Džimbeg Plasirao se na Hrv. inf. olimpijadu	3.G	Zoran Vajić	6	4
	Luka Ivanković	3.G	Zoran Vajić	7	6
	Kristijan Verović	4.G	Zoran Vajić	4	5
GEOGRAFIJA	Izidor Družanec	1.A	Renata Češljaš	3	

GIMNAZIJA LUCIJANA VRANJANINA